

3303

അപ്പോസ്തോൾ

സെന്റർ

အရှင်ဥက္ကဋ္ဌ

-ဝရ:-

ဗုဒ္ဓစာချုပ်စာတော်

Buddha Bulletin

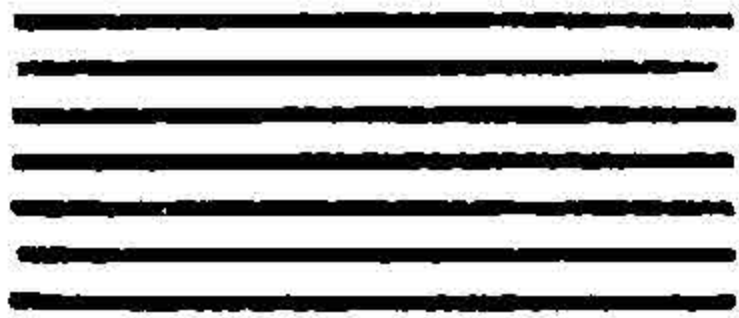
အရှင်ဥက္ကဋ္ဌစာတော် (၂) ဘုရားစာတော်စာတိုက်

ပဌမပုံနှိပ်ခြင်း
အုပ်ရေ-၃၀၀၀၀

ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူ-
“မောင်စိုးဝင်း”

မြန်မာ့ဗျူဟာ စာပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်၍-

ရွှေပြည်တန် စာပုံနှိပ်တိုက်နှင့်-စာအုပ်တိုက်
အမှတ် ၁၂-နှင်းပန်းလမ်း၊ ဓရကျော်ဈေး၊ ရန်ကုန်မြို့။
မှဖြန့်ချိသည်။

တောင်တွင်းအကျော်-
ဆရာတော် - သျှင် ဥက္ကဋ္ဌ

သတိရှိသူသည် မသေသူမည်၏။

သတိကင်းသူသည် သေသူမည်၏။

ဗုဒ္ဓစာချွန်တော်

Buddha Bulletin

ဘုရားလည်းမကယ်နိုင်၊ နတ်လည်းမကယ်နိုင်၊
ကိုယ်၊ ကိုယ်ကိုယ်ကိုး။

အတ္တဒီပံဝိဟာရထ၊ အတ္တသရဏံ....

ဓမ္မဒီပံ ဝိဟာရထ၊ ဓမ္မသရဏံ....

And whosoever, Ananda, either now or after I am dead, shall be a lamp unto themselves, and a refuge unto themselves, shall betake themselves to no external refuge, but, holding fast to the Truth as their lamp, shall not look for refuge to any one besides themselves-it is they.... who shall reach the very topmost height ! But they must be anxious to learn !!

သတိအုပ်စိုးမှုသာလျှင် မွန်မြတ်သော

အကျိုးထွက်မြဲဖြစ်သည်။

အပ္ပမာဒေနသမ္ပာဒေထ။

“Now then, O monks, I address you. Subject to decay are compound things. Strive with earnestness.”

ဒဂုန်-ဦးလှဘေ

~~~~~၏~~~~~

နိဒါန်း

အို-အချင်းတို့....

ဤလောကသည် အမိုက်တိုက်အတိဖြင့်သာ
ဖုံးလွှမ်းလေတော့အံ့။

အို-အချင်းတို့....

ဤလောကသည် အသိ အလိမ္မာ ညာဏ်ရောင်
အလင်းကင်းကြလေသဖြင့် ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်
တော့မည်တကား။

အို-အချင်းတို့....

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်က တရားမဟောဘူးတဲ့။

ဤသို့သောစကားဖြင့် သဟံပတိ မြဟွာကြီးသည်
လူ့လောကအလုံးအတွက် စိုးရိမ်ကြီးစွာဖြင့်သံကုန်ဟစ်ကြွေး
ငြီးတွားလိုက်လေသည်။

သဟံပတိမြဟွာကြီးသည် ပဌမဈာန်ရ ရဟန်း အဖြစ်ဖြင့်
ပဌမဈာန်ဘုံ၌ တကမ္ဘာ အသက်ရှည်နေသူဖြစ်သည်။ ၎င်း၏
အမြော်အမြင်ဖြင့် ဤမျှတုန်လှုပ်၍ ဟစ်ကြွေး လှုံ့ဆော်နေ
သောကာလမှာ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း- ၂၅၀၀- ကျော်က
ဖြစ်သည်။

ထိုနှစ် ထိုခေတ်မှာ လူ့သမိုင်း ရာဇဝင်ကြောင်း အတိုင်း ပြန်မျှော်ကြည့်လျှင် ခရစ်မပေါ်မီ ဘီ-စီ ၆-ရာစု ခေတ်က ဖြစ်၏။

ထို ၆-ရာစုခေတ်သည်ကား ...လူ့သမိုင်းအရိုင်းဘဝ ဟိုမှာ ဘက်မှ သည်မှာဘက် အယဉ်ဘဝသို့ ကူးပြောင်းခဲ့ရာကမ္ဘာ့ တံတိုင်းကြီးသဖွယ် ကာလခြားရာ-ကတ္တားခြားရာ ခေတ်ဖြစ် သတည်း။

ကမ္ဘာဦးအစလူ့သမိုင်းနုစဉ်ဘဝမှ တဆင့်ထက်တဆင့် မြင့် သည်ထက်မြင့်၍ကြီးပြင်းလာခဲ့ရာ-ထို ၆-ရာစုခေတ်အဆင့်သည် လူ့သမိုင်း ကလေးသူငယ်နှစ်စားအဖြစ်မှ ကိုယ်လက်အင်္ဂါ စုံလင်၍ လူကြီးဝိုင်းအဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းသည့် ကြီးကောင် ငင်ခေတ်”လည်းဖြစ်သည်။ ကလေးစိတ်ခေတ်-အရိုင်းခေတ်ဟု ဆိုလိုသည်။

ဤ-ရာဇဝင်သမိုင်း အဆိုပြုချက်စကားတို့မှာ မှန်ကန်သော ယူဆချက်များဖြစ်ပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဝင်အဆိုနှင့် အဓိပ္ပာယ်တူထပ်တည်းဖြစ်နေ၏။

“ဗုဒ္ဓ-ဘုရားရှင်သာ တရားမဟောဘူးဆိုလျှင် ဤလောက လူအများသည် အမိုက်တိုက်ဖြင့်သာ အတိပြီးတော့အံ့”ဟု ဆို သော သဟံပတိမြဟ္မာစကားအရ ထိုခေတ်လူ့သမိုင်းလူ့လော က၌ အလင်းမရ မှန်သောတရား ထင်ရှားမရှိသည့်အဖြစ်ကို သိသာနိုင်လေသည်။

ထို့ပြင်-လူမှုရေးကျင့်ဝတ်ဖြစ်သော မင်္ဂလာတရား၃၀-ပါး ကို ၁၂-နှစ်တိုင်တိုင် လိုချင်တောင့်ထ ကြံကြံမှသာ ကြားနာ ရသည်ဆိုသောစကားအရလည်း ထိုဘီ-စီ ၆-ရာစုခေတ် ဟိုမှာ ဘက်၌ လူ့သမိုင်းသည် ကျင့်ဝတ်မဲ့သူငယ်နှစ်စားဘဝ, က လေးစိတ်, ကလေးကျင့်သာ ဖြစ်ကြောင်းလည်း သိနိုင်၏။

“လောကသုံးပါး၌ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့၏ အကျိုးငှါ လောကနာထော-လူတို့၏ ကိုးကွယ်အားထားရာဖြစ်သော ဗုဒ္ဓ

ဘုရားရှင်သည် ပွင့်ထွန်းလာလေပြီ” ဗုဒ္ဓောယောကောသမုပ္ပန္နော ဆိုသောစကားမှလည်း ထို ဘီ-စီ ၆-ရာစုခေတ်ရှိ လူတို့ အဘို့ ကိုး ကွယ် ရာမဲ့ - ဆရာမဲ့-တရားမဲ့ အ ခြေ အနေရှိနေပုံကိုလည်း ထင်ရှားသိစရာဖြစ်သည်။

ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ကိုးကွယ်ရာမဲ့-အားမဲ့ -တရားမဲ့ ဖြစ် နေ ကြလေသနည်း။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ပွင့်ထွန်းပေါ်ထွက်လာသော ထိုဘီ-စီ ၆-ရာစု ခေတ်၏ ဟိုမှာဘက်ရှိလူ့ သမိုင်းကိုပြန်လည်လေ့လာကြရာမှာ အမှောင်ဝိုင်း အရိုင်းဇာတိများသာ ဖြစ်ခဲ့ပုံကို တွေ့ကြရ၏။

အမှားနှင့်-အမှန်ကို မသိနိုင်ကြ။
အရှက်နှင့် အကြောက်တရားလည်း မထွန်းကားခဲ့။
တိရစ္ဆာန်သဘာဝနှင့် အလွန်နီးစပ်ခဲ့သည်။
ကလေးဘဝအဆင့်သာလျှင် သက်နုရှိနေသေးသဖြင့်သူငယ် နာသင့်နေသော လူ့ သမိုင်းအခြေသာဖြစ်သည်မှန်၏။

လူ့ သမိုင်းအစသည် အမျိုးအမည်မထင်ရှားသော သတ္တဝါ အသေးအမွှားမျိုးက စတင်ပေါ်ခဲ့သည်။ ဒါဝင်ဝါဒပညာရှင် ကြီးများ၏ ယူဆချက်အရ ရေညှိမှ သတ္တဝါငယ်ဝိုးမွှားကလေး များဖြစ်လာ၍ ထိုမှတဆင့် ကမ္ဘာသက်ကြာညောင်းလေသော် သတ္တဝါကောင်ကြီးများဖြစ်လာခဲ့သည်။

ထို သတ္တဝါကောင်ကြီးများတွင် ခြေလေး ချောင်း သွား သတ္တဝါ၊ ခြေနှစ်ချောင်းသွားသတ္တဝါ၊ မိုးပျံ သတ္တဝါမျိုးစသဖြင့် အဆင့်ဆင့်တက်၍ ကွဲပြားခြားနားလာခဲ့ရာမှ တဖန် ခြေ - ၂ သွားချောင်းသတ္တဝါမျိုးတို့တွင် လက်-ခြေဖြင့်အလုပ်လုပ်တတ် သော မျောက်သတ္တဝါမျိုးပေါ်ထွက်ခဲ့ပြန်သည်။

ဤလောက၌ သက်ရှိသက်မဲ့အရာဟူသမျှ အားလုံးသည် တည်မြဲနေသော သဘောမရှိ၊ လှုပ်ရှား ပြောင်းလဲနေသော သဘောရှိသောကြောင့် ရင့်ကျက်တိုးထက် မြဲမွေတာဖြစ်သည်။

ထို“မျောက်”ခေါ်သော သတ္တဝါမျိုး၌ လက်ခြေနှင့် ၎င်း တို့ဘဝသက်နေအတွက် အနည်းနည်းလှုပ်ရှားခြင်း၊ အားထုတ် ခြင်းများဖြင့် မျောက်ကြီးမျိုးတမျိုးမှ လူတိုင်းမျောက်တိုင်း တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပြန်သည်။

ထိုလူတိုင်း-မျောက်တိုင်းဘဝမှ အစပြု၍ လူပုံသဏ္ဍန်သို့ ပြောင်းလဲတိုးတက်လာသော သတ္တဝါမျိုးတမျိုးကို “မန” (Man) သတ္တဝါမျိုးဟုခေါ်သည်။

ကိုသတ္တဝါကို အရိယာလူမျိုးစကားဖြင့် (Man) “မန” ဟုခေါ်သည်မှာ “မနောဝိညာဏ်”ဟုခေါ်သော စိတ်ဓါတ်တ မျိုးထူးကဲစွာရှိသည်ကို အစွဲပြု၍ခေါ်ဝေါ်သည်ဟု ဆိုရာသည်။

ထို-မန-မန-မနဿ-ခေါ်သော သတ္တဝါမျိုးသည်လူသတ္တဝါ ပင်ဖြစ်ကြ၏။ မနဟူသော စိတ်ဓါတ်ကိရိယာတခု အရင်းပြု၍ အထူးပါရှိလေသောကြောင့် အာရုံကိုသိတတ်သည်၊ ကြံဆတတ် သည်၊ ကျက်စားတတ်သော အသိညာဏ်ရှိလာသည်။

ထို ကြံဆတတ်-သိတတ်မှုဖြင့် ပြုပြင်မှုကို လုပ်တတ်သည်။ အားထုတ်မှု လုလ္လပယောဂကို ဖြစ်စေသည်။ တိုး တက်လာ သည်၊ အသိညာဏ်အလေ့ အကျင့် အတွေ့အကြုံများရာမှတစ်ဆင့် ရင့်ကျက်မြင့်လာသည်။

ထို“မန” (Man) ခေါ် သတ္တဝါမျိုး၏ဘဝ၌ ထိုအသိညာဏ် တခု အစပြုလာခြင်းသည်ပင်လျှင် တိုးတက်စေကြောင်းအရင်း ခံဖြစ်၏။

မျောက်ဘဝမှအဆင့်ဆင့် မျောက် တိုင်း-လူတိုင်းဘဝ “မမ်မာ”ခေါ်သော ရင်ခွင်ပိုက် နို့ရည်တိုက်ကျွေးတတ်သော သတ္တဝါအဆင့်သို့ ပြောင်းလဲခဲ့သည်ဖြစ်၍ -

ထိုမမ်မာသတ္တဝါမျိုးဘဝမှာ လူဖြစ်ဘဝ၏ ဇာတိအစဖြစ်၏။ ၎င်းတို့မှာ ရင်ခွင်ပိုက်၍ နို့ရည်တိုက်ကျွေး သားမွေးကောင်း မျိုးဖြစ်သည်။ အမိ၏ရင်ခွင်၌ ပျော်မွေ့လေ့ရှိသော သတ္တဝါ မျိုးဖြစ်သောကြောင့် မိခင်ကိုမမေ့တတ် အားကိုးစိတ်ရှိသည်။

အမေမှန်း-သားသွီးမှန်းသိသည်၊ တို့ရစ္ဆာန်ဘဝမျိုးနှင့် ကွဲပြားလာသည်။

ထိုသတ္တဝါမျိုးသည် ကမ္ဘာအစကပင် "မမ်မာ၊မာမီ၊မာမာ-မာ၊ မေ-မေမေ" ဆိုသောအသံဖြင့် မွေးသမိခင်အား ခေါ်တတ်လာသည်။ ထိုသတ္တဝါမျိုးသည် ကမ္ဘာအစမှ ယနေ့သို့တိုင် အောင် မပြောင်းလဲသော ဇာတိပါအသံဖြင့် လူမှန်သမျှ မွေးကထည်းကအသံတူလာကြသည်။ "မန" (Man) မန-မနသ လူတို့ဘဝဖြစ်စဉ်သည် မာမ်မာ-က စခဲ့သတည်း။

ဤသို့လျှင် သတ္တရှိသူ သတ္တဝါချင်းတူ ဘဝတူနေခဲ့ကြရာမှ လူသတ္တဝါနှင့်တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါ နှစ်မျိုးနှစ်စားခြားနား၍ လူတို့က ဘဝပြောင်း၍ လမ်းကြောင်းခွဲထွက်လာပုံ ကောက်ချက်ထုတ်ပြရလျှင်....

မာမ်မာသတ္တဝါမျိုးမှာ လက်ဖြင့်လုပ်တတ်သည်။ ၎င်းတို့ဘဝသက်နေအတွက် လိုချင်သလို ကိုင်တွယ်လုပ်ဆောင်ရန် "လက်" ရှိသည်။ လက်ဖြင့်ကိုင်တွယ်လုပ်ကိုင်သွားလာလေ့ ရှိသဖြင့် မျိုးဆက်တဆက်ထက်တဆက် ခြေ ၂-ချောင်းသွား ခါးရိုးစန့်၍ကိုယ်ကိုဖြောင့်ဖြောင့် မတ်တတ်ရပ်နိုင်သည်အထိ ပြောင်းလဲလာသည်။ "လက်" သည်ထိုသတ္တဝါမျိုး၏ တိုးတက်စေကြောင်း ပဋ္ဌမရုပ်ပြောင်းမောင်းတန်ဖြစ်၏။

ထိုလက်ဖြင့်ဘဝတည်မြဲရေး၊ အန္တရာယ်လုံခြုံရေး၊ အစားအစာနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း လုပ်ရေး၊ သိမ်းဆည်းရေးအစပြုလုပ်နိုင်ကြသည်။

လက်က အလုပ်လုပ်နိုင်လာသည်နှင့်အမျှ သတ္တဝါတဦးနှင့်တဦး ဆက်ဆံမှု ပူးပေါင်းမှုတို့အတွက် အသိပေးရန် အားထုတ်လာသော် မသဲကွဲသောစကားဖြင့် အပြန်အလှန် အသံထွက်သင်္ကေတဖြစ်လာသည်။ ထိုမှအဆင့်ဆင့် ဘာသာစကားဖြစ်လာ၏။

ထို-မမ်မာ-မမ်မိ-မာ-မာမာ-မေ-မေမေ-ခေ၇ တတ် သော သတ္တဝါမျိုး၌ လက်ဖြင့်အလုပ်လုပ်ထတ်၍၊ ပါးစပ်ဖြင့် စကား ပြောတတ်လေသည်ကိုထောက်ဆလျှင် အတွင်းသဏ္ဍန်၌ရှိသော မနစိတ်လှုပ်ရှားမှု သိမြင်တိုးတက်မှု အရှိန်အားသည် အဘယ် မျှ ကြီးမားလာလေမည်ကို သိနိုင်ရာ၏။

စိတ်၏လှုပ်ရှားမှု- ပြုပြင်မှု- ကြီးမားသလောက် စိတ္တဇရုပ် သည်လည်း ပွားစီးလာပေမည်။ ရုပ်ခန္ဓာအိမ်တွင် ပြောင်းလဲ လာရမည်။ သတ္တဗေဒအရ လူတို့၏ဦးနှောက်တွင် အသိဥာဏ် ကိုဖြစ်စေသော အာရုံအလုပ်စခမ်းဋ္ဌာနကြီးတခု တည်ဆောက် မိလာသည်။

ထိုသတ္တဝါမျိုးသည် အလုပ်လုပ်တတ်သဖြင့် အလုပ် တွေ လုပ်လာသည်။ ထိုအလုပ်လုပ်မှုသည်ပင် ထိုသတ္တဝါအား ကြီး ပွားလာစေခြင်း အကြောင်းဖြစ်သတည်း။

ဤလုပ်စွမ်းအားသည်ပင်လျှင် တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါနှင့် မတူ ခြားနားသောလူသတ္တဝါမျိုး၏ ဂုဏ်အင်္ဂါကြီးဖြစ်သည်။ အခြား ဂုဏ်အင်္ဂါ လက္ခဏာများမှာ- မိမိတို့ဘဝ ရေးရာအတွက် ကြိုး ပမ်းတတ်ခြင်း၊ ကာမဆက်ဆံမှုအတွက် ကာမပိုင် သီးသန့်ရှေး ချယ်ထားတတ်ခြင်း၊ ထိုထက်အထူးမှာ ရှေးလူများအတွေ့အကြုံ ကို အမွေဆက်ခံတတ်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ဗုဒ္ဓဘာသာအသိဖြင့်ညှိလျှင် ဤဘုံသည် ဝိရိယဘုံ၊ အလုပ်သမားဘုံ၊ ညာဏ်ကျယ်ခွင့်ရဘုံဖြစ်သည်။ နတ်ဘုံ၊ မြဟ္မ ဘုံ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံတို့ကဲ့သို့ ကံဘုံမဟုတ်ဆိုသောအချက်။

ဤဘုံတွင် လူသားတို့၌ အစဉ်သဖြင့် သတိသမ္ပဇာန်ညာဏ် နှင့်ယှဉ်သောအားထုတ်မှု ပယောဂသမ္ပတ္တိ ပြည့်စုံစေမှသာလျှင် ဘဝမှန်သည်ဟုဆိုသော အဓိပ္ပာယ်အချက်များနှင့် ညီသည်ဟု ဆိုအပ်လေသည်။ အလုပ်သမားဝါဒဘုံဖြစ်နေ၏။

ဤစကားရပ်များသည် လူ ဖြစ် အ စ ကို ပြလိုရင်းဖြစ်၏။ “သတ္တဝါ”ဆိုသည်မှာ သတ္တရှိသည်ဟုအဓိပ္ပာယ်ရသည်။ လူနှင့်

တိရစ္ဆာန်တို့တွင် သတ္တရှိသူချင်းအံတူတူဖြစ်၍၊ သတ္တဝါမျိုးတွင် လူသည်လည်းအတူပါဖြစ်၏။ သတ္တအတူရှိလျှင် သတ္တဂိုဏ်းဖြစ်သော ဇီဝလည်းရှိသည်၊ အတ္တလည်းရှိသည်။ ထိုသတ္တ-ဇီဝ-အတ္တတို့သည် သက္ကာယ၏အမြစ်ပွားများဖြစ်၏။

ထိုသက္ကာယသည် ငါ-နှင့်-ငါ့တို့ချည်းသာသိတတ်မြင်တတ်သော ဇာတိသွေးကို ပွားများစေသည်။

သတ္တရှိသူ သတ္တဝါအချင်းချင်း ဘဝတူဖြစ်ခဲ့ရာမှ ပဋ္ဌမစတင်၍ ဝါဒလမ်းစဉ်ချင်းမတူသဖြင့် သတ္တဝါချင်းဂိုဏ်းကွဲထွက်လာသည်မှာ - ဤ “သက္ကာယလွန်ဝါဒ” နှင့် “သက္ကာယလျှော့ဝါဒ” ပင်ဖြစ်သည်။

သက္ကာယ အထိန်းမရှိ လွန်အားကြီးသော ဝါဒဂိုဏ်းသည် ဖီလာကန်လန်သွား တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါဂိုဏ်းဖြစ်၏။

“မန” ဝိညာဏ်အသိရှိသဖြင့် ရှက်တတ်ရမှန်း၊ ကြောက်တတ်ရမှန်းသိသောသတ္တဝါဂိုဏ်းကမူ သက္ကာယလျှော့ရေးဝါဒကျင့်ဆုံးသည်။ သိတတ်မှုရှိသူ လူသတ္တဝါဂိုဏ်းကြီးဖြစ်လာ၏။

သက္ကာယ လွန်အားကြီးသော ထိုတိရစ္ဆာန် သတ္တဝါမျိုးတို့ အဖြစ်မှာကား နို့ခွါသည်မှစ၍ သားမှန်း - သွီးမှန်းပင်မသိအောင် လူစား-ယက်စား၊ ငါ-ငါ့တို့ - ငါ့ကောင်းဝါဒ ကျင့်တော့သည်။

ဤအဖြစ်ဆိုးကြီးမှာ အလွန်ကြမ်းကြုတ်လှ၏။ အရိုင်းဘဝကြီးသာဖြစ်၏။

အမေ- အဖေမှန်း သိတတ်သူ မာမ်မာ သတ္တဝါမျိုးတို့မှာမူ ရှက်တတ်သည်၊ ကြောက်တတ်သည်ဖြစ်၍ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါထိုအရိုင်းဘဝမှ စတင်၍ လမ်းခွဲကြလေသတည်း။

သို့ရာတွင် ဘဝချင်းသော်ကား မတူကြသည်မှန်၏။ ဘုံလောကမှာကား တမြေ-တရေ-တအိုး-တအိမ်ထည်းတွင် အတူနေချင်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။ အတူစားများလည်း ဖြစ်ကြသည်။

သွေးသားစပ်သဖြင့် လူသတ္တဝါနှင့်တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါများ ဆွေမျိုးအရင်းကြီးဖြစ်ကြသည်။ နေ့စဉ်သောက်နေသော နို့ရည်များနှင့် နေ့စဉ်စားနေကြရသောတိရစ္ဆာန်အသားများသည် လူတို့အား သွေးသားဖြစ်စေ၍ လူနှင့်တိရစ္ဆာန် အချစ်အခင်ကား မပျက်စေခဲ့ပါ။

ထို့ကြောင့်လည်း လူတို့၌ထခါတရန် ဇာတိသွေးရှိသဖြင့် ကုတ်ချင်ဖဲချင်စိတ်၊ ကိုက်ချင်ခဲချင်စိတ်၊ သတ်ချင်ပုတ်ချင် စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်လေ့ရှိသည်။ ဆဲချင်ဆိုချင်စိတ်၊ အော်ချင်ဟစ်ချင်စိတ်များလည်းရှိသည်။ တခါတရံဂဏာမငြိမ် ဣန္ဒြေရသော ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာ၊ စိတ်အမူအရာများ ပေါ်လာချင်းမှာလည်း ဘဝဟောင်း အစွဲအလမ်းကြောင့်ဖြစ်ကြ၏။

ကမ္ဘာဦးအစ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါမှ လမ်းခွဲထွက်လာခဲ့သော လူ့သမိုင်းအရသာဆိုလျှင် လူတို့သဘာဝတွင် အဘယ်ကြောင့် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တတ်မှုနှင့် ကိုယ် ဘို့ ကောင်း ကျင့် ဝါဒ မပြင်းထန်ဘဲ ရှိနိုင်အံ့နည်း။

လူသမိုင်း-အရိုင်းဘဝတလျှောက်တွင် ကမ္ဘာသက်နှင့်ချီ၍ အမှောင်မိခဲ့ကြသည်သာဖြစ်၏။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော လူ့သမိုင်းအကြောင်းမှာ ယခုအခါ ကမ္ဘာတဝှမ်းလုံးရှိ မူလတန်းကျောင်းများကအစ တက္ကသိုလ်ကြီးများတွင် လက်ခံသင်ယူနေသော ဒါဝင်ဝါဒ ကမ္ဘာသမိုင်းအဆိုဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာနိုင်ငံအဘို့ဆိုလျှင် လူဖြစ်အစ မြဟွာကြီး ၄-ဦးကဖြစ်၏။

ကမ္ဘာအစ မြဟွာကဆိုသော ဟိန္ဒူဝါဒအတိုင်းပင် ဆက်ခံယူကြသည်။ ဟိန္ဒူဝါဒ၌ အစမထင်သော အဒိတိမြဟွာကြီး၏သား (အာဒိတျ) အာဒိစ္စနေနတ်မှ ဆင်းသက်သဖြင့် အဒိစ္စဝံသနေမျိုးနတ်နွယ်များ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ထိုနေမျိုး

နတ်နွယ်အယူအဆ ယုံကြည်ချက်မှာ အရှေ့ဘက်ရှိတရုတ်ဂျပန် ကုလားတို့သာလျှင်မဟုတ် အနောက်ဘက်ရှိ ဂရိတ်ပြည် အီဂျစ် ပြည်နှင့် ကမ္ဘာအလယ်ကျော တလျှောက်ရှိ လူမျိုးတိုင်းလိုပင် နေမှ ဆင်းသက်သည်ဟု ဥဒါန်းစကားရှိသည်။

မြန်မာတို့တွင် ကမ္ဘာအစ ဗြဟ္မာကဆိုရာ၌ ပလိပ်စားချင်း ခေတ်ဝိသယချီ စာပိုဒ်တွင် -

“ငါးဆူပွင့်ရာ၊ မည်သာဘဒ္ဒ၊ သမိုက်ကြရှင့်၊ မဆွထို ခါ၊ မိုးရပ်ချာမှာ၊ ဗြဟ္မာသက်ကျွန်း၊ ကိုယ်ထင်ထွန်းက” ဟူ၍၎င်း။

လောကဝိဒ္ဓမော်ကွန်းတွင် - “ဘဒ္ဒကပ်ပြိုင်လွတ်၊ မိုးလုံး ညွတ်မျှ၊ ဝိဝဋ်ဌာယီ၊ ပေါ်လာပြီကား၊ ပြောင်းချီလျှော ပြတ်၊ ဥပပါတ်ဖြင့်၊ အာဘဿရ၊ ဘုံကဗြဟ္မာ၊ လူ့ဖြစ် လာသော်” ဟူ၍၎င်းဆိုရာ၌ ကမ္ဘာဦးအစ ဗြဟ္မာကြီး များက စတင်ပေါ်ပေါက်လာပုံကိုပြုလေသည်။

ကမ္ဘာတည်သည်နှင့်တပြိုင် ကမ္ဘာမြေဆီ အပွိုက်ရသာကို၊ ဘပ်မက်စိတ်ရှိကြသဖြင့် သူ-ငါ-ယူစားမိကြသော် အကျင့် ဖောက်ပြား၍ မိန်းမဘာဝ-ယောက်ျားဘာဝဖြစ်လာပြီး အိမ် ယာထောင်မှု ပြုလာကြ၏။ အိမ်ယာထောင်မှုပြုသည်နှင့်တပြိုင် နက် အစာရေစာသိုမှီခြင်း၊ ခိုးယူခြင်း၊ မုသားပြောခြင်း၊ လု ယက်တိုက်ခိုက်ခြင်းစသည်ဖြင့် ဝိသမလောဘ များ ပွန်လေ သော် ပဒေသာပင်များကွယ်ပျောက်သည်။

“မမှန်ခိုးစား၊ မုသားကွယ်ဖြုတ်၊ ရိုက်ပုတ်ထောင်းထု၊ ဖြစ်လာမှုကြောင့်၊ တစုစည်းရုံး၊ နှလုံးမဖြူ၊ ကပ်ဦး သူတို့၊ စိတ်တူဝမ်းမျှ၊ ကြံကုန်ကြ၏၊ ကာလခုလျှင်၊ လူ သွမ်းဖြင်စွ၊ တို့တွင်စိုးရ။ မင်းရှိမှဟု” ။ ဆိုသည်။

၎င်းပြင် ကမ္ဘာဦးလူတို့တွင် လောဘ-ဒေါသ စိတ်တို့သည် လည်း ကမ္ဘာသက်နှင့်အမျှ ကြီးမားသည်ထက်ကြီးမားလာလေ ရာ-လောကဝိဒ္ဓ မော်ကွန်းတွင် -

”ထို၌ဆင့်လောင်း၊ ရှည်မြင့်ညောင်းသော်၊ ဆိုးဟောင်
 ပျက်ရှား၊ တယောက်သားကို၊ ခိုးစားဖမ်းမိ၊ နှစ်ကြိမ်ရှိ
 အောင်၊ သိသိရေရွတ်၊ ဆဲရေးလွတ်ပြီး၊ ယွင်းချွတ်ထို
 နောက်၊ သုံးကြိမ်မြောက်၌၊ လက်ရောက်ကိုယ်နှုတ်၊
 ခဲ- အုတ်- ကျောက်- သံ၊ ဒုတ်လှံတန်ဖြင့်၊ မှန်းပျံ
 ဆွေ့ဆွေ့၊ ဒါဏ်ဟုန်မွေ့၏။ ”

ဆိုစကားအရ လူတို့တွင် တရားမဲ့သော သက်မွေးမှုများဖြင့်
 အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်ပြားလာပုံနှင့် တရားမဲ့ပိုင်းအံ့ရိုက်နှက်
 သတ်ပုတ်နေကြပုံ အရိုင်းခေတ်ကို သိနိုင်သည်။

ယိုအခါမှစ၍ လူတို့တွင် အုပ်စိုးသူမင်းမြောက်ကြ၏။ ခတ္တိ
 ယ လယ်ယာလုပ်စားသူတို့က မြောက်သော မင်းဖြစ်သော
 ကြောင့်=ခတ္တိယမင်းဟုခေါ်၏။ လူအများကရွေးကောက်တင်
 မြောက်သောကြောင့်လည်း သမထ - မင်းဟုခေါ်သည်။ မန-
 မန=မနုဿလူသားတို့တွင် ပဋ္ဌမမင်းဖြစ်၍လည်း ကမ္ဘာဦးအစ
 “မနမင်း” ဟူ၍လည်း ခေါ်ရိုးပြုကြသည်။

အထက်အဆိုပါ ပလိပ်စားဇချင်းနှင့် လောကဝိဒ္ဓ မော်
 ကွန်းလာ စကားတို့မှာ ဝိဒိကတ်တော်များနှင့်အတူ အိန္ဒိယမှ
 ပါလာသော ဝေဒကျမ်း - ပူရာဏ်ကျမ်းများအရ ယူဆရေး
 သားသိကု်းထားသည်ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာရှေးလူတို့
 စဉ်ဆက် သက်ကြီးစကား သက်ငယ်ကြားကမ္ဘာအစ မြဟွာကြီး
 လေးဦးက အယူစွဲရှိခဲ့ကြသတည်း။

သို့ရာတွင် “ကမ္ဘာဦးအစ မြဟွာကြီးလေးဦးက” ဆိုစကား
 မှန်သည်ဖြစ်စေ- မိုးပိုင်နေနတ်သားနှင့် မြေစိုးနဂါးမတို့ညား
 ၍ မွေးဖွားသည်က လူစသည်ဖြစ်စေ၊ ဘုရားသခင်ဖန်ဆင်း
 လိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ လောကဓါတ်သိပုံဆရာကြီးများ ယူဆချက်
 အရ မျောက်ဘဝကအစ မှန်သည်ဖြစ်စေ၊ ကမ္ဘာဦးလူပေါ်စ
 ကမူ လူတို့သဘာဝမှာ အရိုင်းဘဝ အရိုင်းသဘောများသာ
 ဖြစ်ကြောင်း ယူဆပုံခြင်း အတူအညီဖြစ်ကြသည်။ ကမ္ဘာဦး

လူတို့၌ ကြမ်းကြုတ်ရက်စက်မှုနှင့် ကိုယ်ဘို့ကောင်းကျင့်ဇာတိ ရှိနေပုံမှာ အတူအတူပင်ဖြစ်ကြ၏။

ဤသို့လျှင်-လူ့သမိုင်း အရိုင်းဘဝသံသရာသည် ကြောင်လိမ် လှေခါးပမာ လှည့်ကာပတ်ကာ မရပ်မနားသောရွေ့ရှားခြင်း ဖြင့် တဆင့်မှတဆင့်သို့ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာခဲ့လေရာ-

လူ့သမိုင်းဖြစ်စဉ်သည် ရင့်ကျက်လာခဲ့လေပြီ။

ဘုခ-နှင့်-ဒုက္ခ ဖြစ်သမျှပေါင်းလည်း စုံလှပြီ။

ဘဝစွန့်စားမှု ကြိုးပမ်းမှုတို့ဖြင့် နည်းလမ်းရှာခဲ့ရာ အသိ ညာဏ်ပညာနယ်ကြီး ကျယ်လာသည်။

အသိအာရုံနှင့် စိတ္တဇရုပ်ဓါတ်အား ဦးနှောက်အိမ်ကြီးမား လာသလောက် အသိဆာလာကြသည်။ သိချင်သည် အမှားနှင့် အမှန်ကို ရှာလာကြသည်။

အယဉ်ဘက်သို့ ကူးပြောင်းရန် ရင့်ကျက်လာသကဲ့သို့ အရိုင်း ဘဝကလည်း ခွန်တွဲကြီးထွားလာခဲ့သည်။

ဒုက္ခပင်လယ်ဝေနေသော လူ့သမိုင်းအား ကယ်တင်ရန် ကြောင့်ကြပြုသူများ မျိုးဆက် တဆက်ထက်တဆက် အဆင့်ဆင့် ပေါ်ထွက်လာကြသည်။

ကမ္ဘာ့သက်တာသည် နှစ်ပေါင်း-ကုဋေကုဋာ ကြာညောင်း လာလေသော် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းတသောင်းမှ ခြောက် ထောင်ခန့်ကြာကာလ ဘီ-စီ-၃၀၀၀-လောက်ကမူ ကမ္ဘာမြေ ပြင်မိခင်ကြီး၏ ဝမ်းပြင်ကြောတွင် ယဉ်ကျေးမှု သဏ္ဍာန်သည် ကိန်းအောင်းခဲ့တော့၏။

အနောက်စွန်းတွင် ဂရိတ်ပြည်နယ်၌နှင့် အရှေ့ဘက်တွင် အိန္ဒိယနှင့်-တရပ်ပြည်တို့သည် ကမ္ဘာ့ရင်ခွင်များသဖွယ် လူသ မိုင်းသားသယ်များကို ပိုက်ထွေးမိလာကြသည်။

လူတွေဘေးဒုက္ခမှကင်းကြရန် ပျော်ရွှင်သာယာရှိရန် လူအ ချင်းချင်း စိုပြမ်းပြုရမည်ကို သိလာကြပြီ။ ရန်ပြုမှုကိုယ်ဘို့သိမှု

အရိုင်းသဘာဝများကို ရှုံ့မုန်းလာသည်။အရိုင်းသဘာဝမှ လွတ်
မြောက်ရေးအတွက် ရုန်းကန်ခဲ့ကြပြီ။ တိုင်းကားပြည်ရွာ ကြီး
ကျယ်ခန်းနားစွာ တည်ဆောက်နေတတ်ကြပြီ။

အိန္ဒိယပြည် သိန္နုမြစ်ဝှမ်းရှိ မိုဟိန်ဂျိုဒေရီး မြို့ဟောင်း
ကြီးမှာ ဘီ-စီ- ၂၉၀၀-ခန့်က လူတို့အလုပ်တီထွင်တတ်မှု၊ ယဉ်
ကျေးမှုမှတ်တိုင်ကြီးအဖြစ် တွေ့ကြရသည်။

ဘီ - စီ - ၂၁ ၂၃-လောက်တွင် ဘေဘီလုံနီယာဘုရင်အဖြစ်
ဆက်ခံသူ ဟမ္မုရာဘီမင်းသည် တရားဥပဒေအုပ်စိုးရေးယဉ်ကျေး
မှုတခုကို စတင်တည်ထွင်သည်။ ၎င်းဘုရင်မင်းကြီးသည် တောင်
သူလယ်သမားများ၏ဘခင်လူထုချစ်ဘုရင်အဖြစ်သမိုင်းဝင်ခဲ့၏။

ထိုနောက် ဘီ-စီ- ၂၅၀၀လောက်ခေတ်မှာကား “ဝေဒခေတ်”
ခေါ် “အသိညာဏ်ခေတ်” ကြီး စတင်ခဲ့သည်။ အသိညာဏ်
လိုက်စားမှု၊ အကျင့်သီလကျင့်သုံးမှုစသော အမှန်တရားရှာမှု၊
လူဖြစ်စင်ကျယ်ရေး ကျင့်သုံးဆောက်တည်မှုသည် အရှိန်ပြင်း
ထန်စွာ တိုးတက်ပြန့်နှံ့လာသည်။ ဗေဒင်၄-ပုံခေတ်၊ ပုရာဏ်
ခေတ်များ ခေတ်စားလာပြီ။

လူ့ သမိုင်းအရိုင်းဘဝဘက်မှ အယဉ်ဘက်သို့ ခေါင်းဆောင်
၍ရုန်းကန်နေသော ဂရိတ်ပြည်နယ်မြေမှ ဘီ-စီ- ၁၀၀၀ မှ
၉၀၀၊ နှင့်- ၈၀၀၊ တွင်မူ “ဟိုမား”အမည်ရှိသော ကဗျာပညာ
ရှင်ကြီး ပေါ်ထွက်ထွန်းကားလာသည်။

လူ့ဥပဒေသအလို၌ ကမ္ဘာ့စာ ပေယဉ်ကျေးမှု မဏ္ဍိုင်ကြီး
များအဖြစ် ဂရိတ်တို့က အမြင့်ဆုံးစိုက်ထူ ရေးသားခဲ့သော
အီလီယက်နှင့် အိုဒက်ဆီ အာဇာနည်ပျို့ကြီးများမှာ ထိုဟိုမား
ကဗျာရှင်ကြီး၏ လက်ရာဖြစ်၏။

ထိုခေတ်ပိုင်တွင် ဟေဗရူး-ဂျူးလူမျိုးတို့တွင် ပဋ္ဌမအိဇာက
တမန်ထော်အဖြင့် တရားပြရန်ပေါ်လာသည်။

အရှေ့ဘက်အိန္ဒိယတွင် “ဝေဒအသိပညာခေတ်မှ တိုးတက်
၍ အနုစိတ်ခဲ့ရာ “ဥပနိသျှာဒ်”ခေါ် ဥပနိသာဒခေတ်ကြီးအပြိုင်
ထွန်းတောက်နေစဉ်ဖြစ်သည်။

(ဥပနိသာဒ)ဆရာထံပါး နိုးကပ်စွာထိုင်တီးတိုးသင်အဆုမွ
ခံဝါဒဟုဆိုလို၏။

ထိုနောက်တဖန် ဘီ-စီ- ၇၀၀၊ မှ ၆၀၀- ခေတ်တွင်မူကား
လူသမိုင်းရာဇဝင်၏ တောင်းဆိုချက် ပြင်းထန်သော အရှိန်ကြီးမှု
ကြောင့် အမှောင်ခေတ်ဘက်မှ လူတို့၏အားထုတ်မှု တွန်းအား
ကြောင့် ယဉ်ကျေးမှုတံခါးကြီးသည် ဟင်းလင်းပွင့်လာခဲ့လေ
သတည်း။

လူတို့ကိုးကွယ်အားထားရာ ဆရာများ မီးရှူးတန်ဆောင်
ပမာ အလင်းပေးမည့်သူများ အပြိုင်ပေါ်ထွက်လာကြသည်။

၎င်းတို့ အမည်စာရင်း ထင်ရှားရှိသမျှ ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်
ဖော်ပြထားပါသည်။

- ၁။ ဇာရတ္တဥတ္တရ (ဇိုးရိုးစတား) ဘီ-စီ- ၆၆၀ - ၆၂၆။
ပါးရှားပြည်မှ တမန်တော်ကြီး။
- ၂။ သာလက်ဇ်(ဘီ-စီ-၆၄၀-၅၄၆)
ဂရိတ်ပြည်မှအဘိဓမ္မာဆရာကြီး။
- ၃။ လာအိုဇီ (ဘီ - စီ - ၆၀၄ - ၅၁၇)
တရပ်ပြည်မှ နိတိပညာရှင်ကြီး။
- ၄။ မဟာဝီရဘုရား (ဘီ-စီ-၅၉၉-၅၂၇) ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်နှင့်
အပြိုင်ပွင့်နိဗ္ဗာန်ဘုရားကြီး ရှိန်းဘာသာတည်ထောင်သူ။
- ၅။ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် (ဘီ-စီ-၅၆၀-၄၈၀)
- ၆။ ကွန်ဖြူးရှပ် (ဘီ-စီ-၅၅၁-၄၇၈)
ထရပ်ပြည်မှနိတိသြဝါဒပညာရှင်ကြီး။
- ၇။ ဟေရာကလီတပ်စ် (ဘီ-စီ-၅၄၀-၄၇၅)
ဂရိတ်ပြည်မှ အဘိဓမ္မာဆရာကြီး

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများသည်ဘီ.စီ-၆-ရာစုခေတ်တွင်လူ့သမိုင်း မျက်နှာပြင်မှ ကောင်းကင်ယံသို့ တိုးထွက်တက်လာသော၊ လူသားလောကအား ကြောင့်ကြပြုသူ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့ဖြစ်သည်။

လူလောကအတွက် အကွပ်အကဲပမာ တရားတည်းဟူသော အမိုးအကာကြီး ဖုံးအုပ်ပေးလိုက်သည်နှင့်လည်းတူ၏။

လူတို့အဘို့ အားကိုးရာဆရာများ ပေါ်ထွက်လာကြလေပြီ။ ထိုထိုဆရာပညာရှင်၊ ကရုဏာရှင်တို့တွင်-

- ☆ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်-
- ☆ အဘယ်တရားမျိုးကို တီထွင်ဟောဖော်ကြလေသနည်း?
- ☆ အဘယ်တရားများသည် အမှန်တရားများဖြစ်လေသနည်း?
- ☆ အဘယ်တရားများသည် အမှိုက်ကင်းသော အလင်းတရား
- ☆ များဖြစ်သနည်း?

ထိုခေတ်လူလောကသည် အလင်းဘက်သို့ အလှအယက် တိုးထွက်နေသည်။ အယဉ်ဘဝရရှိရေးအတွက် လူတွေတန်းစီ နေကြပုံကိုတွေ့မြင်ကြရပြီ။

ဤအဖြစ်သနစ်ကို သိမြင်ကြရသော်ကား လူ့သမိုင်း ဘီ.စီ ၆-ရာစု ဟိုမှာဘက်ခေတ်သည် အလင်းမရသော အမှောင် ခေတ်၊ အယဉ်အားမရှိသေးသောအရိုင်းခေတ်သာဖြစ်ကြောင်း မြင်ကွင်းသိသာထင်ရှားလှပါသတည်း။

ထိုအလင်းဘက်သို့ လူ့သမိုင်းထခါးဖွင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မိမိကိုယ်ကို ဘုရားအဖြစ် ရဲရင့်စွာကျေညာဝန်ခံသူကား တဦး တည်းသော ဗုဒ္ဓသာဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည်-

“ဤလောက၌ ငါအတတ်ဆုံး၊ ငါအမြတ်ဆုံး၊ ငါမသိ သောတရားမည်သည်မရှိ” ဟု ရဲဝံ့စွာကျေညာသည်။

လူ့သမိုင်းထိုခေတ် အခြေအနေသည် လူလောကအဘို့ ကိုးကွယ်အားထားစရာ ဆရာအလိုဆုံးအချိန်ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘုရား ရှင် ပွင့်ထွန်းလာခဲ့သည်။ ကောင်းကင်ဘုံနတ်သဘင် အစည်း

အဝေးကလည်း “လူလောကတွင် တရားပြသွားရန်အချိန်သင့်ပြီ” ဟု ဆုံးဖြတ်၍ သေတကေတုနတ်သားအား တောင်းပန်ချက် အရသိဒ္ဓတ္ထမင်းသားအဖြစ်ဆင်းသက်လာခဲ့သည်။ စင်စစ်မူကား ရာဇဝင်ပေးဘုရားဖြစ်လေသည်။ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားမှာ ပီရိယဘုံ သား အလုပ်သမားတယောက်ပြီပြီ လူ့လောကကယ်တင်ရေး စွန့်စားမှု ကြိုးပမ်းမှု အနည်းနည်းဖြင့် သူမဘူအောင် ဘဝတိုက် ပွဲကြီးဆင်ခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်အဖြစ် ရောက်လေသော်....လူလောက၏အဖြစ် ဆိုးကြီးကို အမြစ်ထိအောင် မြင်လာလေတော့သည်။

ချွတ်လွဲကယ်တင်၍ မရနိုင်လောက်အောင် နက်ရှိုင်းလွန်းလှ သော အမိုက်တွင်းကြီးကို မြင်လာသည်။

ဗုဒ္ဓဒဿန - ဘုရားရှင်၏ အမြင်ဖြင့်မြင်ကာမှ ဤလူသမိုင်း ရာဇဝင်၏အရိုင်းဘဝကို အမြစ်ကမြင်သောကြောင့်-

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည်-
“ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတံ၊ ဟလံ ဒါနိ ပကာသိတံ။

ရာဂဒေါသပရေတေဟိ၊ နာယံခမ္မော သုသမ္မုဒ္ဓော။”

“ရာဂ- ဒေါသတို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော ဤလူ့လောက ကြီးအား တရားပြ၍သင့်ပါမည်လော” ဟူ၍ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏စိတ် တွင် အကြံဖြစ်သည်ကို မြဲဟွာလောကကသိသဖြင့် သဟမ္ပတိ မြဲဟွာကြီးသည် စိုးရိမ်ကြီးစွာဖြင့်-

“အိုအချင်းတို့....

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် တရားမဟောဘူးတဲ့၊ လောကကြီး ပျက်စီးတော့လတံ့၊ ဤလောကကြီးသည် အမိုက် တိုက်ဖြင့် ပြီးတော့အံ့ ဟု ကြွေးကြော် လိုက်လေ သည်။

ထို့နောက် သဟမ္ပတိမြဲဟွာကြီးသည် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ထံပါး ဝပ်တွား၍လျှောက်ထားတောင်းပန်ပါမှ သဟမ္ပတိနာမကေန

မဟာမြဲဟေ့နယာစိတော၊ ဓမ္မစကြာတရားကို စတင်၍ ဟော
တော်မူသတည်း။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ပွင့်ထွန်းလှသည့်ခေတ်တွင်အလင်းတရားများ
ထွန်းကားစ ပြုသည်မှန်သော်လည်း-

ဆရာအမျိုးမျိုးနှင့် ဝါဒအများအစား ပေါ်ပေါက်၍ ရော
မ အညှင်းအပွားကြီးများပြင်းထန်နေချိန်ဖြစ်၍ "အစွန်းနှစ်ဘက်
လွန်" ချည်းသာ ဖြစ်ကြ၏။

အစွန်းနှစ်ဘက် လက်ဝဲစွန်းနှင့်-လက်ျာစွန်း အစွန်းလွန်မှု
သည် အမှန်တရားသို့ မရောက်စေခြင်း အကြောင်းပင်ဖြစ်၏။

ချိန်ခွင်ညွှာကျသော "မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အလယ်လမ်းစဉ်" မှသာ
လျှင် အမှန်ကိုသိနိုင်မည်။

အမှန်တရားကိုရှာရန်အတွက် မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ပဋ္ဌမသေ့ချက်
ကိုဗုဒ္ဓဘုရားရှင်က စတင်ဟောဖော်သည်။

ဒုတိယတွင် "ယေဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ- တရား ဟူ သ မှ အ
ကြောင်းရင်းက အစပြုသည်" ဆိုသော သဘောနက်ကိုပြတော်
မူလိုသဖြင့် သစ္စာလေးပါး မိုက်တွင်းနက် ကြောင်းရင်းမူလနှင့်
လွတ်မြောက်နည်းကြောင်းရင်းအချက်များကို ရှေးဦးစွာမာတိ
ကာပြုဟောတော်မူသည်။

ထိုလွတ်မြောက်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး-ဝိမုတ္တိရသနှင့် သန္တိ
သုခသို့ ဆိုက်ရောက်ရန် ဗုဒ္ဓဝါဒလမ်းစဉ်ကား ဝ-သွယ်-သာမျှ
ရှိသတည်း။

ဤအကြောင်းမူလ ဗုဒ္ဓဝင်-ရာဇဝင်အရှိကို သက်ရှိလူသား
လောက အများသိစေလိုသဖြင့်၊ တောင်တွင်းအကျော် ဆရာ
တော်သျှင်ဥက္ကဋ္ဌသည် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော်က
လူသားလောကကြီးတွင် ဝါဒစစ်-လွတ်မြောက်ရေး တိုက်ပွဲ
များ ပြင်းထန်ချိန်၌ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ မြက်ဆိုစကား တရားဓမ္မ
စက်-ကျေညာချက်ကို "ဗုဒ္ဓစာန်ချွတ်တော်" ကဗျည်းအမည် ထိုး
တပ်၍ ရေးသားထုတ်ဝေလိုက်သတည်း။

ကျမ်းပြုသူ အသျှင်ဥက္ကဋ္ဌ မှာကား အဘယ်သို့သော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍ ကျွန်ုပ်တို့ကမိတ်ဆက်ပေးရန်မလိုပါ။ ဤသက်ရှိပြည်ထောင်စု ခေတ်တွင် သူ့အမည်နှင့်သူ ထင်ရှားသိများ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အထူးသဖြင့်သော်ကား ဤဗုဒ္ဓစာချွန်တော်-နောက်ဆက်တွဲပါ သျှင်ဥက္ကဋ္ဌ၏ “တေလေဥက္ကဋ္ဌ၊ ခရုခါးတောင်းကြိုက်ဖမ်းဥက္ကဋ္ဌ” စသဖြင့် ဦးကာဖွင့်ထားသော အထုပုတ္တိကို ဖတ်ကြည့်ခြင်းဖြင့် “လူမလွန်မမှမွေးသော လူလွန်သား” အဖြစ် အသိ သစ်များ သိကြမည် ဖြစ်ကြပါသတည်း။

၁၇၆-ဦးလှဘေ

၁၉၆၁-ခု၊ အောက်တိုဘာလ(၁)ရက်။

မုဒ္ဒစာချန်တော်

“သူပြော-လူပြော တဆင့်စကားကို ကြားကာ မတ္တနှင့် မှန်လှပြီ - ဟုတ်လှပြီ - ဟု မယုံကြည်ပါလေနဲ့။”

“အသင်တို့၏ အဓိ၊ အဘ၊ ဆရာသမား၊ သက်ကြီးဝါရင့်များက ပြောကြားခဲ့တဲ့စကားဖြစ်လို့ မုချကေန် တကယ်မှန်ရမည်ဟု မမှတ်ယူကြကုန်ရာ။”

“အသင်တို့၏ ရှေးစာအုပ်ကြီးတွေ-ပေထုပ်ကြီးတွေ-ပရမိုက်ကြီးတွေထဲမှာ ပါရှိထယ်ဆိုရုံမျှနှင့် မှန်လှပြီဟု မမှတ်ယူကြကုန်ရာ”

“အသင်တို့၏ကိုးကွယ်ဆီးကပ်ရာ ဘုရားရဟန္တာတို့၏ မုက္ခပါတ်အစစ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကာမတ္တဖြင့် မချွတ်ကေန် မှန်လှပြီဟု မယုံကြည်ပါနှင့်”

“သက်ကြီးစကား သက်ငယ်ကြား -” ဟူသော ပရိဘာသာအရ အစဉ်အလာကို ရိုသေသမှု ဤထုတည်းဖြင့် မည်သည့်အရာကိုမျှ မှန်လှပြီဟု တထစ်ချ မမှတ်ကြကုန်ရာ”

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရသော် အားလုံးသောအရာများကို အသင်တို့၏ ဝိဘဇ္ဇ (ဝါ) ဝေဖန်ဉာဏ်ဟူသော ချိန်ခွင်၌ တင်စက်၍ကြည့်လော့-

ဝိစာရဏ (ဝါ) နှိုင်းယှဉ်ဆင်ခြင်မှု မှတ်ကျောက်၌ တိုက်၍စမ်းကြလော့။

ဘုရား-ရဟန္တာနှင့် လူသာမန် အဘိဓမ္မာဆရာ
 နှင့် လူအ၊ ဘုရားတကာနှင့်လူယုတ်မာ၊ ဓနရှင်နှင့်
 ကျောမဲ့၊ လယ်ထဲကလူနှင့် နန်းတော်ပေါ်ကလူ၊
 ဟူ၍ ခွဲခြားပြီး မျက်နှာလိုက်မနေပါနှင့်။

အပြင်းအထန် ဝေဖန်ကြကုန်လော့—

ဆွေးနွေး၍ စစ်ဆေးကြကုန်လော့—

ဝိဘဇ္ဇနှင့် ဝိစာရဏမှကင်းလျှင် အမှန်နားသို့
 မချဉ်းကပ်နိုင်သောကြောင့်တည်း။

x x x x

၎င်းကား လန်ဒန်မြို့ ဒေါင်းနင်း လမ်းမှ၎င်း၊ သို့မဟုတ်
 နယူးယောက်မြို့တော်ရှိ အိမ်ဖြူတော်မှ၎င်း၊ သို့မဟုတ် ဆိုဗီ
 ယက်ယူနိုယံ၏ မြို့တော် မော်စကိုရှိ ကရင် မလင်းမှ ၎င်း၊
 ၁၉၆၁ - ခုနှစ်တွင် အသစ်စက်စက် ထုတ်ဝေ လိုက်သော
 ဗူးလက်တင် (Bulletin) များဖြစ်လေရာ သလားဟုယုံမှား
 သံသယ ဖြစ်သွားရလောက်အောင် ခေတ်ဆန်လှချေ၏။

သို့ရာတွင်- တကယ်ဆိုတော့ မဟုတ်ပါ။ အမှန်ကတော့
 ဟို-အတိတ်ပဝေသဏီကာလလွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း- ၂၅၀၀
 ကျော်အချိန်အခါဆီက ကာလာမရွာသား ကာလာမပုဏ္ဏား
 တို့ကို အကြောင်းပြု၍ ထုတ်ဝေခဲ့တဲ့၊ ထို့ပြင် ဆီလျော်အောင်
 မြန်မာဘာသာ သို့ ပြန် ဆို ထား တဲ့ ဗုဒ္ဓ ၏ ဗူးလက်တင်
 (Bulletin)-ဝါ-စာချွန်တော်သာဖြစ်ချေသည်။

ဤမျှ ထင်ရှား ပေါ်လွင်သော ဗုဒ္ဓ၏ ဗူးလက်တင်
 (Bulletin)ကို အနက်ထင်၍ အဓိပ္ပာယ် ပေါ်လွင် စေရန်
 ကျွန်ုပ်တို့ချဲ့ထွင်ပြီး ဋီကာဆင့်လို့ ဖွင့်ဆိုနေရန်မလိုပါ။ ဖတ်

ရှုသူတိုင်း ခဏမဆိုင်း မြူးဒိုင်းမကြာ ၎င်း၏အနက်သဘောကို ကောင်းစွာနားလည်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

ထို့ပြင်-၎င်းနှင့် တဆက်ထည်းပင်၊ သဒ္ဓါ - ပုဒ်- ပါဠိ- ရုပ်ဓါတ် ပစ္စည်း သိပ်သည်းမှန်ကန်စွာ အခါမလပ် အထပ်ထပ်ဟောပြောမိန့်မြွက်ခဲ့သော ဗုဒ္ဓ၏တရားတော်ဆိုင်ရာ ထူးခြားသော ဓမ္မ၏ဂုဏ်အင်္ဂါနှင့်လက္ခဏာတို့ကို အာရုံပြု၍ကြည့်ရှုပါဦးလော့-

က) သဒ္ဓိဋ္ဌိကော။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ယခုဘဝဟု ဆိုအပ်သော ပခက်နှင့် ခေါင်းတို့၏ အကြား၌ လက်ငင်း ဝိဌအောင်မနေရပဲ(ဝါ)စောင့်မနေရပဲ အကျိုးရတဲ့ လက္ခဏာ။

ခ) အကာလိကော။ ။အချိန်မဖင့် ၊ အခါမလင့်ရပဲ ခဏမဆိုင်း မြူးဒိုင်းမကြာ ထုံးအိုးလက်စွပ်၍ ချွတ်လိုက်တဲ့ အခါ ဖြူ၍လာသလို အကျိုးပေးခြင်းလက္ခဏာ။

ဂ) ဧဟိပဿိကော။ ။လာ လှည့်-ကြည့်လှည့် ၊(ငါ) လောကတဝှမ်းလုံးရှိ လူသားအားလုံးကို အစည်းအရုံးနှင့် ဖြစ်စေ၊(သို့မဟုတ်)တဦးချင်းဖြစ်စေ စစ်ဆေးရန် ဝေဖန်ရန် ဘိတ်မန္တ ကပြုခြင်းလက္ခဏာ။

ဃ) ဩပနေယျိကော။ ။ညွှန်ပြထားတဲ့ လမ်းစဉ် ကို မသွေမဖီ ဦးလည်မသုံ အစွမ်းကုန် လိုက်နာကျင့်သုံးသူများအား ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်အရောက် ပို့ဆောင် တတ်သော လက္ခဏာ။

င) ပစ္စတ္တံဝေဒိတဗ္ဗ။ ။မနောဒွါရ ဝိုက်ထုတ်မဟုတ်ပဲ

မျက်စွေ - လက်စွေ သဘာဝဖြစ်ခြင်း ကိုယ်သိ-ကိုယ်မြင်
လက္ခဏာ။

ဤသည်တို့ကား ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် ဟောညွှန်ခဲ့သော အမှန်ခံမူ
အတွက် အမှန်ပြုလက္ခဏာ တို့ဖြစ်ပေသတည်း။

ဤလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော အမှန်သည် နိစ္စ ၃၀ ဖြစ်၏။
(၀၇) အပျက်အကွဲမရှိပဲ အမြဲတည်၏။ ၎င်းမှတစ်ပါး အခြား
သော ကပ္ပိ၏ သက်ရှိ သက်မဲ့ ပစ္စည်းဟူသမျှတို့သည် ပြုပြင်
ပြောင်းလဲ၍ နေကြကုန်၏။ ထိုသည့် သက်ရှိ(၀၇)သက်မဲ့တို့
ကား မူလတည်ရှိပြီးဖြစ်တဲ့ ဓါတ်သဘာဝကြီးတို့၏ ပေါင်း
စပ်ထားမှုများသာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သက်ရှိလို ခေါ်တဲ့ သဝိ
ညာဏကတို့၏ လက်ရှိအခြေအနေကား အတိတ်က ၎င်းတို့ပြု
လုပ်ခဲ့သော ကံဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားကို အမှီပြုချေသည်။

ဘာကြောင့်လဲဆိုလျှင် အကြောင်းနှင့် အကျိုးဆိုတဲ့နိယာ
မသည် သက်ရှိ သက်မဲ့ အားလုံးနှင့်ဆိုင်တဲ့အပြင်၊ ၎င်းမှာခြွင်း
ချက်လည်း မရှိသောကြောင့်တည်း။

၅။ ဤသို့ထုတ်ဖော်ခဲ့သော ဓမ္မဂုဏ်တို့ကို တခုစီ-တခုစီ
ဖြစ်စေ၊ (သို့မဟုတ်) အားလုံးသိမ်းရုံး၍ဖြစ်စေ၊ သုံးသပ်ဝေ
ဖန်ခဲ့သော် ဗုဒ္ဓ၏ပစ္စုပ္ပန်ဝါဒကို ထင်လျှားပြတ်သားစွာမြင်
နိုင်သည်။ သေပြီးသည်၏ နောင်ကာလ(၀၇)လုပ်တိုင်းကုန်း
၏ ဟိုမှာဖက်ကို လက်ညှိုးညွှန်သော အယူကား ဗုဒ္ဓပရိနိဗ္ဗာန်
ခံယူပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း - ၂၀၀ ကျော်မှ ဗုဒ္ဓဝါဒ နယ်
ပယ် အတွင်း သို့ အတင်း သော် ၎င်း၊ သို့မဟုတ် ဖြည်းညှင်း
သက်သာစွာအခြားနည်းဖြင့်သော်၎င်း၊ ဝင်ရောက် လာသော
ဧည့်သည်ဝါဒဖြစ်ခဲ့လေသည်။

၆။ အမှန်ဓမ္မသည် အနာဒိဖြစ်၍ အစလည်းမထင်၊ ထို့ပြင် အနန္တဖြစ်သောကြောင့် အဆုံးလည်းမမြင်၊ အမှန်ကား အစနှင့်အဆုံး ခွဲခြား၍မရစကောင်းသော တခုတည်းသော သဘောဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်- ယနေ့ရင်ဆိုင် နေရသော ပစ္စုပ္ပန်သာဖြစ်သည်။ အတိတ်ကား ကျော်လွန်၍ သွားပြီ ဖြစ်သောကြောင့်၊ ယနေ့လူသားအတွက် မည်သို့သော အကျိုး အပြစ်ကိုမျှ မပြုနိုင်တော့ပြီ။

သို့ဖြစ်ရင်-အနာဂတ်ကော ဘယ်လိုလဲ?

အဲဒီ အနာဂတ်ဆိုဒါကလဲ ရောက် ကိုမှ မရောက် လာသေး(ဝါ)ဖြစ်ကိုမှ မဖြစ်ရသေးသောကြောင့် လူသားနှင့်ဆိုင်ရာမည်သို့သောပြုဖွယ်ကိစ္စတစ်ခုတစ်ခုမျှအသုံးချ၍မရသေးချေ။

ထို့ကြောင့်-အတိတ်ကို တွေးပြီးမဆွေးရာ-

အနာဂတ်ကို ကျော်ပြီးမမျှော်ရာ-

လွန်ပြီးနှင့်မဖြစ်သေးတာ၊ နှစ်ခုတို့သည်အတူတူပင် ဖြစ်၍ လူသား၏အကျိုးကို မပြု နိုင်သောကြောင့်တည်း။ သို့ဖြစ်ရာ ချက်ခြင်း-လက်ငင်း-ပက်ပင်း-ရင်ဆိုင်-နေ ရ သော ယနေ့ ပစ္စုပ္ပန်ကိုသာ လူသား၏အကျိုးပြုအနေဖြင့် မလွတ်စတမ်း ဇွတ်ဖမ်း၍ကျင့်သုံးရာသည်ဟူ၍ ဘဒ္ဒေကရက္ခသုတ်၌ ဟောတော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းသည်သာလျှင် ဗုဒ္ဓ၏ဓမ္မဂုဏ်များကို အပြည့်အစုံ ထောက်ခံလျက်နေချေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့်-

ဗုဒ္ဓ၏ ဓမ္မအစစ်တရားအမှန်ကို ဝေ ဖန် သုံး သပ် ရာ တွင် အထက်၌ ဖေါထုတ်ခဲ့သောဓမ္မဂုဏ်ကို ရေချိန်မှတ်ကျောက် အဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြုရန်လိုသည်။ သို့ဝေဖန်ခဲ့သော် သာလျှင်

ဖြစ်ဖြစ်မြီအောင် စစ်၍နေသော ဗုဒ္ဓ၏ဓမ္မအနှစ်ကို တထစ်ကျ
ဧည့်မြင်ရပေလိမ့်မည်။

၇။ ဗုဒ္ဓဓမ္မ၏သက်တန်းကားနှစ်- ၂၅၀၀ကျော်ဆိုတော့
အတော်ရှည်လျားပြီဟုဆိုနိုင်သည် ထို့ပြင် ဗုဒ္ဓဓမ္မ၏ခရီးစဉ်
နှိုက်ဝဏန်းချ၍ကြည့်ခဲ့လျှင် ယူဇနာပေါင်း (၀၇) မိုင်ပေါင်း
ထောင်သောင်းကျော်လွန်နေပြီဖြစ်သောကြောင့် ၎င်း၏လမ်း
စဉ်လည်း မတိုတောင်းလှဟူ၍ ဆိုနိုင်သည်။

ထိုမျှရှည်လျားလှသော ခရီးစဉ်ကို မရပ်မနား တွင်တွင်
ကြီးနှင်လာခဲ့သော၊ ထိုမျှကြာညောင်းတဲ့ အချိန် အတွင်းမှာ
ဗုဒ္ဓဓမ္မသည် တိုင်းကြီးအသွယ်သွယ်-ပြည်နယ်အစိုစို မြို့ကြီး
ရွာကြီး-မြို့သိမ်-ရွာငယ် မဖယ်မကွင်းဘဲ အလင်းရောင်ကို
ပေးခဲ့လေပြီ။

ထိုမျှမကဘဲ ဖြတ်သန်း၍လာရာ တိုင်းပြည်ခိုင်ငံများကို
ဗုဒ္ဓဝါဒဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုများဖြင့် ကြွယ်ဝစေခဲ့လေပြီ။ သို့
ကြွယ်ဝစေခဲ့သောကြောင့်၊ ထိုထိုဒေသနှင့် ဒေသန္တရတို့ကလဲ
ဗုဒ္ဓဝါဒကို ကျေးဇူးတို့ တဖန်ပြန်၍ ပေးဆပ်သောအ
နေဖြင့်၊ ၎င်းတို့၏ဒေသဆိုင်ရာ ဥပဒါဒါနအစွဲအလမ်းနှင့်တကွ
ပူဇော်မှု - ကိုးကွယ်မှု-ပသမှုစသည်တို့ကို ရက်ရက်ရောရော
မလွတ်မငြင်းသာအောင် ဇွတ်အတင်း ထိုးသွင်း၍ပေးလိုက်
လေပြီ-

သို့ဖြစ်ရာ-ဗုဒ္ဓဓမ္မဟူသော သစ်ပင်ကြီးသည်အကိုင်းအခက်
အလက်ဝေဆာပြီး ဧရာမရိပ်မြို့ကြီးဖြစ်၍ နေလေပြီ။ ဗုဒ္ဓဓမ္မ
ဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓ၏ဝါဒအစစ်အမှန်ကို လိုက်လံရှာဖွေရန်ပင်အလွန်
မတန် ခက်ခဲတဲ့အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်လျက်နေချေပြီ။

၈။ သို့ရာတွင် အဖူးအငုံတွေ အဆင့်ဆင့်ရင့်ပြီး အပွင့်
တွေဝေနေတဲ့အတွက် နှစ်မြောစရာကြီးဆိုကာ စေတနာပိုပြီး
ချန်မထားပါလေနဲ့။ သီးကင်းသီးပွင့် ကြီးရင့်ထွားကြိုင်းနေ
တဲ့အတွက် မက်မောဖွယ်ဆိုပီးတော့လဲ ကာကွယ်၍မနေပါ
လေနဲ့။ ဝိစာရဏဥာဏ် ဓါးကိုသွေးပြီး မနှေးလျှင်စွာ၎င်း
တို့ကို ခုတ်ပိုင်း၍ချလိုက်ရ၏။ ပယ်ရှင်း၍ပစ်လိုက်ရ၏။

ထိုအခါ တိကျမှန်ကန်သော စင်းလုံးချော ဗုဒ္ဓဝါဒကို
ရင်ဆိုင်တွေ့မြင်ရပေလိမ့်မည်။ ၎င်းကား ဥပါဒါန်အစွယ်အ
ပွားနှင့် အစွဲအလမ်းများမှ လုံးဝကင်းစင်၏။ လူသား၏
အမြောက်နှင့် အကြောက်ကို လုံးဝပျောက်အောင် ပယ်
ဖျောက်နိုင်သော အစွမ်းသတ္တိအာနုဘော်နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ဗုဒ္ဓဝါဒစစ် ဓမ္မမှန်ကို ရင်ခွင်ပိုက်မိသည်နှင့်တပြိုင်နက်
ခေတ်ခုလပ်အချိန်က လူသားအဖို့ အကျိုးတရားတိုးပွားလိမ့်
မည်ဟူသော ချူချာတဲ့ ရည်မှန်းခြက်ဖြင့် စွက်ဖက်၍အသုံးပြု
ခဲ့ကြသော မြောက်လုံးနှင့် ချောက်လုံးတို့သည် အဆံမပါပဲ
သင်္ကြံအခါပစ်ဖောက်တဲ့ အမြောက်တို့သာ ဖြစ်၍ကုန်ကြပေ
လိမ့်မည်။

အကြောင်းမူကား-ဝိမံသနှင့် ဝိစာရဏဆိုတဲ့ ဆင်ခြင်တုံ
တရား (ဝါ) ဝေဖန်ဥာဏ်တည်းဟူသော နေမင်း၏
ရောင်ခြည်သည် အကြိုအကြားမကျန်ဝင်းထရံအတားအဆီး
မရှိပဲ ထွန်းတောက်၍လင်းပြောင်လာသောအခါ၊ အမှောင်
တွင်ဖွားတဲ့ အမှောင်၏သားသမီးတို့အတွက် ဒိုက်နပ်နေထိုင်
စရာကွက်လပ် မရှိတော့ပြီ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

၉။ ထို့ပြင် - လူသားက ဆောက်လုပ်ပေးထားတဲ့ နတ်

ကွန်း-နတ်စင်တွင် လူသားကိုယ်တိုင်က ထုလုပ်၍ တင်ထားတဲ့ ကျွန်းသား (၀၇) လက်ပန်သား (၀၇) ယမနေသား ရုပ်တို့ ရဲ့ရှေ့မှောက်တွင်၊ လူသားကိုယ်တိုင် ဒူးထောက်၍ တင်မြှောက်နေမှုကား အတော်ပင် ထူးဆန်းတဲ့ လုပ်ငန်းတရပ် ဖြစ်လျက် နေချေပြီ။ ထိုလုပ်ငန်းကား အပေးအယူဆိုတဲ့ အင်္ဂါပင် မပြည့်စုံသောကြောင့် လူသားအဖို့ အလှူဒါနပင်မမြှောက်ချေ။ ဒါနတခု ပြောင်မြောက်ရေးအတွက် အင်္ဂါသုံးရပ်ပြည့်စုံရန်လိုချေသည်။ ၎င်းတို့ကား-

- ၁) ပေးသူ။
- ၂) ပစ္စည်း။
- ၃) ခံယူသူတို့ဖြစ်သတည်း။

ဤ၌ လူသားကထုလုပ်၍ နတ်ကွန်းတွင် တင်ထားအပ်သောထိုနတ်ရုပ်မှာ ခံယူနိုင်တဲ့အစွမ်းသတ္တိ ရုဏ်နှင့်ပင် ပြည့်စုံပါ၏လော။

၁၀။ တနေ့သောနံနက်ခင်း ဝေလီဝေလင်း အချိန်တွင် ရာဇဂြိုဟ်မြို့သား သိင်္ဂါလမည်သော ပုဏ္ဏားတယောက်သည် ရေမိုးချိုးပြီး၍ စိုစွတ်သောအဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့် စိုရွဲ၍ဖါးရယား ကျနေသောဆံပင်တို့ဖြင့် မြှုန်အပြင်သို့ ထွက်ပြီးလျှင် အရှေ့ - အနောက်-တောင် - မြောက်-အထက်-အောက်ဟူသောအရပ်ခြောက်မျက်နှာတို့ကို ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပူဇော်လျက်နေလေ၏။

ထိုခဏ၌ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် သင်္ကန်းကိုရုံ သပိတ်ကိုပိုက်လျက် ရာဇဂြိုဟ်မြို့တွင်းသို့ ဆွမ်းခံဝင်ရန်ကြွလာလေ၏။

ဗုဒ္ဓသည် ထို သူ ၏ ထူးခြားသော ပြုမူဆောင်ရွက်မှုကို
ခေတ္တမျှရှုတော်မူပြီးလျှင် -

“အို-သိင်္ဂါလ၊ ဘယ်လိုအကျိုးကိုမျှော်ကိုး၍ ဤသို့အရပ်
ခြောက်မျက်နှာကို လှည့်လည်ကာ ရှိခိုးသမှု ပြုလုပ်နေပါ
သနည်း” ဟူ၍ မေးမြန်းလေ၏။

“အရှင်မြတ်ဘုရား... တပည့်တော်ဘခင်သေခါနီးအချိန်၌
ချစ်သား-အရပ်ခြောက်မျက်နှာတို့ကို ရှိခိုးလော့-ဟူ၍ နောက်
ဆုံးစကားအနေဖြင့်-မှာထာခဲ့တဲ့အချက်ကို မပျက်မကွက်နား
ရွက်ပန်ဆင်ပြီးလျှင် နေ့-ရက်မပျက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်၍
နေပါသည်-အရှင်ဘုရား” ဟု ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေ၏။

အကောင်အထည် - ဖြစ်နှင့်တကွသော လူသားသည် အ
ကောင်အထည် ဖြစ်ဘယ်လိုနည်းနှင့်မျှ စပ်ဟပ်လို မရနိုင်တဲ့
အရပ် ဒီသာ ခြောက်မျက်နှာကို ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းဖြင့် မိမိအ
တွက် ကောင်းကျိုးတကွက်မျှ ဖော်ထုတ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်
ချေ။ ကောင်းကင်လက်ဝှေ့သတ် အကျိုးအမြတ်မထွက်တဲ့
အလုပ်ပင်ဖြစ်ချေသည်တကား။

၁၁။ “အိုသိင်္ဂါလ-အရိယာတို့လမ်းစဉ်၌ အရပ်ဒီသာ
ခြောက်မျက်နှာတို့ကား တမျိုးပင်ဖြစ်ကြကုန်၏။ အို-သိင်္ဂါလ
အရိယာနွယ်ဝင် သူတော်စင်တို့သည် အဘယ်သို့လျှင် အရပ်
ခြောက်မျက်နှာကို ကြိုဆိုကြကုန်သနည်း။

အကောင်အထည် ဖြစ်နှင့်တကွသော အမိနှင့်အဘတို့ကို
အရှေ့မျက်နှာ အရပ်ယူ၍သတ်မှတ်ပြီးလျှင် ရိသေပြဝပ် ဆီး
ကပ်ပူဇော်ကြကုန်၏။

အမှန်ဆိုလိုရင်းကား မိခင်-ဘခင် ကျေးဇူးရှင်နှစ်-ဦးကို

- ၁) ကျွေးမွေးခြင်း။
- ၂) ၎င်းတို့၏ မှု ခင်း ကိစ္စ တို့ကို ပြည့်စုံအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ၃) မိဘနှစ်ဦးတို့၏-အမွေခံထိုက်ရန် ကျင့်သုံးခြင်း။
- ၄) မိဘနှစ်ပါး သေဆုံးသွားသည်၏ နောက်၌ပင်၊ ၎င်းတို့ရဲ့ကိုယ်စားကောင်းမှု ကောင်းတာများကို ဆောင်ရွက်ပြုလုပ်ခြင်း။
- ၅) အမျိုးမတိမ်ကောရန် စောင့်ရှောက်ခြင်း ဟူသော လုပ်ငန်းများသာ အထည်ဖြပ်ကိုဆောင်၍ အကောင်အထည်နှင့် တကွ လက်တွေ့ဖြစ်တဲ့ အရှေ့အရပ်ကို ပူဇော်ခြင်းမည်လေသည်။

တောင်မျက်နှာဖြစ်သော အရပ်ဒိသာကို သရုပ်ဆောင်၍ အကောင်အထည်ဖော်ရလျှင် ဆရာသမားပင်ဖြစ်သည်။ ဤ၌လည်း တောင်အရပ်ဒိသာဟုဆိုအပ်သော တ-န-ပဲ ပြင်ဆရာရှင်တို့ကို ရှိသေ မြတ်နိုး ရှိခိုး ပူဇော်ခြင်း ကိစ္စသည်လည်း ဆရာသမားတို့၌ ပြုသင့်ပြုထိုက်သော ဝတ်ငါးပါးကို ကြေပွန်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်မြဲဖြစ်ချေသည်။ ၎င်းတို့ကား-

- ၁) ပေ၊ လျှော့ပျင်းရိခြင်းမှကင်း၍ ညီညီညွတ်ညွတ် ရှိခြင်း။
- ၂) ဆရာ၏ဩဝါဒစကားအဆုံးအမများကို အသားကျကျ နာယူကျင့်သုံးခြင်း။
- ၃) ဆရာ၏ထံပါးတွင် အမြဲတမ်းစိတ်ရောကိုယ်ပါခစားလျက် အမြဲတစေ လုပ်ကျွေးနေခြင်း။

- ၄) အနီးအဝေး တရပ်-တကျေးမှ ပြန်လာသောဆရာကို ပြုံးချို ရိုသေစွာ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း။
- ၅) ဆရာကသင်ပြ ပို့ချ၍ပေးသော စာပေနှင့် အတတ်ပညာတို့ကို မမေ့မပျောက်ရအောင် ကျက်မှတ် ရွတ်အံ့ခြင်းဖြင့် တောင်အရပ်ဒိသာဆိုတဲ့ဆရာအား ပူဇော်မှုကို ပြည့်စုံစေရ၏။

အနောက်မျက်နှာ၏ သရုပ်ဆောင်ဖြစ်တဲ့ ဩဝါဒကောင်တို့ကား ဆံတပင်တင်း ချစ်ခြင်းမယား သားနှင့်သမီး ရှုမငြီးတို့ ဖြစ်သတည်း။

- ၁) မိမိ၏ ကြင်ယာသက်ထား ချစ်မယားအပေါ်တွင် အမြဲထာဝစဉ် မထိမဲ့မြင် ကင်းစင်ခြင်း။
- ၂) မိမိကိုယ်တိုင်ချွေးနှင့်သွေးနှင့် ရင်းနှီးလုပ်ကိုင်၍ ရရှိလာသော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်စွာ အပ်နှင်းခြင်း။
- ၃) မိဘ-ထိမ်းမြား ချစ်မယားမှ တပါးသောသူတို့နှင့် မှောက်မှားခြင်း-မိစ္ဆာစာရမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။
- ၄) လှ-ပ-သစ်-ဆန်းသော အဝတ်တန်ဆာတို့ကို ဝယ်ယူဆင်မြန်းစေခြင်း။
- ၅) နှု-ဝဲ-ကြိုး-ကန်းစသော ဒုက္ခိတစခမ်းသို့ ရောက်၍နေစေကာ စွန့်ပစ်မထင် အမြဲတန်းချစ်ခင်နိုင်ခြင်းဆိုတဲ့ဝတ်ငါးပါးတွေကို ပြည့်စုံအောင်ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် ပစ္ဆိမဒိသာ အနောက်မျက်နှာရှိနိုးပူဇော်မှုကို ပြီးစေရ၏။

ဥက္ကဋ္ဌရဒိသာမြောက်မျက်နှာအရပ်ကို မိတ္တာမစွံ-ဟုဆိုအပ်
 တဲ့ ချစ်ကျမ်းဝင်ပေ မိတ်ဆွခင်ပွန်းတို့ဖြင့် သရုပ်ဆောင်ခဲ့
 လေသည်။ ထိုသည့်မိတ်သင်္ဂဟများအတွက် မပျက်မကွက်
 ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်ပင် မြောက်မျက်နှာအရပ်ကို အလေးပြု
 ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းဝတ္ထုရားတို့ကား-

- ၁) ပေးကမ်းချီးမြှင့်ခြင်း။
- ၂) မိမိနှင့် တန်းတူထားခြင်း။
- ၃) ၎င်း၏အကျိုးစီးပွားကို အမြဲဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ၄) ဝိယာဝါစာ ချိုသာချေငံစွာပြောဆိုလေ့ရှိခြင်း။
- ၅) ဂတိသစ္စာတည်ကြည်မှန်ကန်ခြင်းတို့ဖြစ်သတည်း။

အောက်အဖို့ဟုဆိုအပ်သော ကျွန်ုပ်တို့၏ခြေချရာ မြေပြင်
 ဖက်သို့ ဦးနှိုင်းကြိုး၍ အကျိုးမဲ့ ရှိခိုးနေမဲ့အစား ကျွန်ုပ်တို့၏
 ကျေးကျွန် အစေခံစတဲ့ အခြွေအရံတို့၏အပေါ၌ ပြုသင့်လုပ်
 ထိုက်သော ဝတ်ငါးပါးကို မလစ်ဟင်းရအောင် ဆောင်ရွက်
 ခြင်းဖြင့်သာလျှင် အောက်မျက်နှာရှိခိုးမှုကိုပြီးမြောက်စေရာ၏
 အရှင်သခင်များလိုက်နာကျင့်သုံးရမဲ့ ထုံးတမ်းစဉ်လာ ဝတ်
 ငါးဖြာတို့ကား-

- ၁) ဝတ်စားနေရေး မချို့ငဲ့ရအောင် ကျွေးမွေးပေး
 ကမ်းခြင်း။
- ၂) လုပ်ခင်းဆောင်တာ ကိစ္စအဖြာဖြာကို နေရာဘကျ
 စီစဉ်၍ပေးခြင်း။
- ၃) မကျန်းမမာ ရောဂါဝေဒနာရလာလျှင် ဆေးဝါး
 ကုသပေးခြင်း။

၄) စားကောင်း သောက်ဖွယ်တို့ကို ဝေငှပေးခြင်း။

၅) စာချုပ်စည်းကမ်း ဆုံးခမ်းတိုင် ရောက်တဲ့အခါ ရှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာ လွတ်လပ်ရေးကို ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ် သတည်း။

အတွယ်-အတာ အ ကွယ် အ ကာ မ ရှိ ပကတိသဘာဝ အတိုင်းတည်ရှိနေကြသော (ဝါ) လှည့်လည်ပြေးလွှား လိုက် တမ်းပြေးတမ်းကစားသလိုနေကြတဲ့ နေ-လ-နက္ခတ်-တာရာ တို့မှတစ်ပါး အခြားဘာမျှမရှိ ဟင်းလင်းအတိဖြစ်သော အာ ကာသကောင်းကင်ကို ရှိခိုးပူဇော်နေမည့်အစား၊ အိမ်ရာ တည်ထောင် လူ၏ဘောင်ကို ခွာရှောင်စွန့်ပစ်၍ ယောဂီအ ကျင့်ကို ချစ်ခင်ခြင်းကြောင့် အပြင်းအထန် အားထုတ်ကျိုး ပမ်းနေကြကုန်သော ယောဂီနယ်ဝင် သူတော်စင်တို့ကို ရိုသေ မြတ်နိုး ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းဖြင့် ဥပရိမဒိသာ-ဆိုတဲ့အထက် အရပ်ရိုသေမှုကို ပြီးစေရာ၏။

ဤဒေသနာအရ ဗုဒ္ဓ၏အရင်းကျတဲ့ အာဘောဂတော် ကား - လူသားသည် မိမိ၏မျက်စေ့ဖြင့် မတွေ့မမြင်ရတဲ့ အရာတွေကို အကျိုးမဲ့ ရိုသေရှိခိုး မြတ်နိုး ပူဇော်နေမည့် အစား၊ အကျိုးတကယ် များနိုင်ပွားနိုင်တဲ့ မျက်စေ့ကိုသာ လက်တွေ့ပြုလုပ်ရန် ဖြစ်လေသည်။

ဥပမာ-ကိုယ်တွေ့မျက်မြင်မဟုတ်ပါ။စိတ်ကူးတွင်တံခိုးပြာ ဋိဟာတွေအမျိုးမျိုးတပ်ဆင်ပြီး ကပ္ပာဖန်ဆင်းရှင် အာဏာ ရှင် မြဟ္မာကြီး (ဝါ) ထာဝရဘုရားကြီးကို ပူဇော်နေမည့် အစား၊ လမ်းဘေးလက်တွေ့ဖြစ်တဲ့ ဆင်းရဲသားတွေကို ချီး

မြောက်မစခြင်းက ပိုမိုသာလွန်၍ ကောင်းမွန် ထွင် မြတ် ပေ
လိမ့်မည်။

အမှန်ဆိုရလျှင်-ဗုဒ္ဓအလိုအားဖြင့် သက်တော် ထင်ရှား
ဘုရားရှင်ကိုသော်ပင် အာမိသပူဇာဖြင့် ပူဇော်နည်းမျိုးကို
ချီးကျူးဖွယ်ရာမဟုတ်ဖြစ်ချေသည်။ ဤအချက်နှင့်ပတ်သက်ရာ
၌ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ခါနီးအချိန်၌ ရှင်အာနန္ဒာ
အား မိန့်ကြားခဲ့သောအမိန့်တော်ကို အထူးသတိပြုသင့်ကြ
ပေသည်။ အဘယ်သို့မိန့်တော်ချွေခဲ့လေသနည်း။

“ချစ်သားအာနန္ဒာ - ဤသို့အချိန်မဟုတ် အခါမသင့်ပဲ
ပွင့်ကြသော အကာလအင်ကြင်းပန်း၊ အထက်အာကာသတ
ခွင်နတ်ပြည်ရွာတွင်ဖြစ်သော မဗ္ဗာရဝနတ်ပန်းနှင့်တကွ စန္ဒ
ကူးနံ့သာမှုန့် နံ့သာရေ-သီချင်းသံတို့နှင့် ပူဇော်ကာမျှဖြင့်
တထာဂတကို အရိုအသေပြုသည်မဖြစ်သေး၊ အလေးအမြတ်
ပြုသည်လည်းမဖြစ်သေး မြတ်နိုး ပူဇော်သည်လည်းမမည်
သေး၊ ရိသေပြုဝပ် ဆီးကပ်သည်လည်းမမည်သေး”

“အို-အာနန္ဒာ စင်စစ်သော်တမူကား-အကြင် ရဟန်း
ယောက်ျား၊ ရဟန်းမိန်းမသည်၎င်း၊ အကြင်-လူယောက်ျား
လူမိန်းမသည်၎င်း၊ လောကုတ္တရာ တရား-၉-ပါးနှင့်ဆီလျော်
တဲ့ အကျင့်ဟုဆိုအပ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားကို ရိသေလေး
စားစွာ ကျင့်ကြံအားထုတ် နောက်မဆုတ်သောလုလ္လဖြင့် တ
ကယ်လုပ်၏။ ထိုရဟန်းယောက်ျား ရဟန်းမိန်းမနှင့် လူဒါယ
ကာ-ဒါယိကာမသည် တထာဂတမည်သော ငါဘုရားကို
အရို အသေအလေးအမြတ်ပြုသည်မည်၏။ ဆည်းကပ်ကော်
ရော်မြင့်မြတ်သော ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ပူဇော်သည်မည်၏”

“ထို့ကြောင့် အိုချစ်သားအာနန္ဒာ ဤသာသနာတော် အတွင်း၌ လောကုတ္တရာတရား ကိုး - ပါးနှင့်ဆီလျော်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ဖေတရားတော်ကို ကျင့်ကြံအားထုတ်၍ နေပါကုန် အံ့ဟူ၍ သင်ချစ်သားတို့ အမြဲတစေ သတိချပ်၍နေကြကုန် ရာ၏။”

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ပါဠိတော်

မြန်မာမြန်ဆိုချက်။

ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ရာတွင် အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသဆရာ တော်၏ စုဒ္ဓိစောဒက အာဘော်နှင့်တကွသော အဆုံးအဖြတ် ကို နာယူကြပါဦးစို့ (ပါဠိသွားကို ချန်လှပ်၍ မြန်မာပြန် အဓိပ္ပါယ်သက်သက်ကိုသာ ဖော်ပြပါအံ့။)

၁၇။ “အို-ညီဘွားအာနန္ဒာ၊ ငါဘုရားသည် ဒီပင်္ကရာ ဘုရားရှင်၏ ခြေတော်ရင်း၌ ရှစ်ပါးသော အဘိနိဟာရတို့ကို ပြုလုပ်စဉ်အခါက၊ ပန်းနံ့သာ-တူရိယာတို့ဖြင့် အပူဇော်ကို ခံခြင်းငှာ ဆုတောင်းမှုကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်မဟုတ်ချေ။ ထိုသို့ သော အကျိုးကိုပင်မျှော်ကိုး၍ ပါရမီဆယ်ပါး အပြားသုံး ဆယ်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခဲ့သည်မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ထိုအာ မိဿပူဇော်ကို ပူဇော်ကာမျှဖြင့် ငါဘုရားအား ပူဇော်သည် မမည်သေး” ဟူ၍ ဆိုလိုကြောင်း။

၁၈။ သို့ရာတွင် စောဒနာချက် တက်ဘို့ရှိရာ-စောဒနာ တက်ရပေဦးမည်။

ဘုရားရှင်သည် တပါးသော သုတ္တန်တို့၌ အောင်မည်းညို ပန်းတပွင့်ကိုကိုင်လျက်၊ ဗုဒ္ဓ၏ဂုဏ်တော်များကို ဆင်ခြင်ပြီး

လျှင် ပူဇော်ခဲ့သော် ဘုရား၏ဥာဏ်ဖြင့်ပင် မပိုင်းခြားနိုင်
လောက်အောင် အကျိုးကိုချီးကျူးတော်မူခဲ့ပါလျှက်၊ ဤမဟာ
ဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌ ဤမျှကြီးကျယ်သော အာမိဿပူဇာကို
အဘယ်ကြောင့် ပယ်တော်မူခဲ့သနည်း။ ဤကား-စောဒနာ။

၎င်း၏အဖြေကား - ပရိသတ်အား ထောက်ပံ့ ချီးမြှင့်
တော်မူလိုတဲ့ နှစ်လုံးသွင်းအာဘောဂတော်ကြောင့်၎င်း၊ ထို့
ပြင် သီလ-သမာဓိ - ပညာဆိုတဲ့ သာသနာတော်သုံးရပ်ကို
ကာလရှည် စွာ တည်ပါစေခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း ပယ်တော်မူ
ခဲ့သည်။

၁၉။ ပို မို၍ ရှင်း သွား စေရန် ထို အဖြေ အကျဉ်း ကို
အဓိပ္ပာယ်ရှင်းလင်းဝေဖန်၍ ပြဋ္ဌိးအံ့။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် ဤသို့ တင်းတင်း ငြင်းပယ်ခြင်းကို
အကယ်၍ကား မပြုလုပ်ခဲ့ငြားအံ့။ လာလတံ့သော နောက်
အနာဂါတ် ကာလ၌ သီလ သာသနာတော် ကြီးဆိုင်ရာ
သီလက္ခန္ဓာ သီလဝိသုဒ္ဓိဟုဆိုအပ်သော သီလပါရမီကို မဖြည့်
မကျင့်ပဲ ဥပေက္ခာပြု လစ်လျူရှုကြကုန်လတံ့။

သမာဓိသာသနာတော်ကြီးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဟု
ဆိုအပ်သောဥပစာရနှင့် အပ္ပနာသမာဓိကို သတိပဋ္ဌာန် ပရိကံ
၌ ဖန်ဖန်အား ထုတ်ကိုယ် အလုပ်ဟု ကျိုးကုတ်အားခဲ
မဆည်းပူးပဲမကျင့်ကြံပဲ နေကြကုန်လတံ့၊ ထို့ပြင် ပညာသာ
သနာတော်ကြီးနှင့် ဆက်စပ်ရာတွင် ဝိပဿနာတည်းဟူသော
တိုက်ခန်းသို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဂူမဝင်ပဲ ဖြစ်-ပျက်-နှစ်ခုကို ဥပေက္ခာ
ပြုကြကုန်လတံ့၊ ယင်းသို့သာသနာသုံးရပ်ကို ဥက္ခေပာပြုလစ်
လျှူရှုပြီးလျှင် အစေခံ အလုပ်အကျွေးတို့ကို နှိုးဆော်တိုက်

တွန်းစေခိုင်းခြင်းဖြင့် ဖြစ်မြောက်နိုင်သော အာမိဿပူဇာမျှ ကိုသာလျှင် ပြုလုပ်ကြကုန်လျက် သာသနာသုံးပါးကို လက် လွတ်ထား၍ အာမိဿပူဇာများနှင့်သာ လ-ကုန်-နှစ်စား နေ ထိုင်၍သွားကြကုန်လတံ့။

၂၀။ တ ဣာ အ စ ရှိ သောတရားတို့ဖြင့် သုံးသပ်အပ် သောကြောင့်၊ ဤဒါနအားလုံးသည် အာမိဿဒါနမည်၏။

ဤအာမိဿဒါနဖြင့် ပူဇော်ခြင်းမည်သည်ကား-သာသ နာတော်သုံးရပ် တနေ့တရက်မျှ၎င်း၊ ယာဂုတ ခါသောက် ကာလမျှ၎င်း၊ တည်စိမ့်သောငှာ မစွမ်းနိုင်ချေ၊ မှန်လှ၏။ မဟာ ဝိဟာရကဲ့သို့သော ကျောင်းကြီးပေါင်း တထောင်ဆောက်၍ လှူသော်၎င်း၊ သို့မဟုတ် မဟာစေတီကဲ့သို့သော စေတီကြီး ပေါင်း တထောင်ပင်တည်၍လှူသော်၎င်း၊ သာသနာတော် သုံးရပ်ကို တာရှည်စွာတည်စိမ့်သောငှာ မစွမ်းနိုင်ချေ။

စင်စစ်မှာ မိမိပြုလုပ်သော ကံ၏အကျိုးကို မိမိသာခံစား ခွင့်ရရှိလေရာ သာသနာတည်မှု၊ (ဝါ) မတည်မှုနှင့် မည်သို့မျှ မသက်ဆိုင်ချေ။

ဓမ္မပူဇာဖြင့်သာ သာသနာတော်သုံးရပ်ကို အခွန်ရှည်စွာ တည်စေနိုင်ပါသည်။ ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပန္န လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးအားလျော်သော လော ကုတ္တ ရာ တ ရား ကိုးပါး၏ ရှေ့အဖို့၌ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ကျင့်ကြံမှုကား ဓမ္မပူဇာမည်၏။

ဤဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည်သာလျှင် ငါဘုရား၏ သာသနာတော်သုံးရပ်ကို အခွန်ရှည်စွာ တည်စေခြင်းငှာ ပြု စွမ်းနိုင်ချေ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီးကိုယ် တိုင်က ဖွင့်ဆို၍သွားခဲ့လေသည်။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး

သ မ္မ ဘ ဝိ ဋ္ဌိ - အ မြ င် မှ န်

မဂ္ဂက္ခာယာဟံ မြဟ္မာဏံ တထာဂတော။ ။အိုပုဏ္ဏား
 ကြီး တထာဂတဘွဲ့ခံ - ငါဘုရားကား လမ်းညွှန်လမ်းပြသာ
 ဖြစ်၏-ဟူ၍လာသော မုဒ္ဒ၏စာချွန်တော်အရ၊ မုဒ္ဒကား မိမိ
 သွားရမည့်လမ်းကို ကိုယ်တိုင်ထွင်းဖောက် ကိုယ်တိုင်လျှောက်
 ၍ ကိုယ်တိုင်ပြောင်မြောက်ခဲ့သော ဘုရားဖြစ်သည်။

သဒ္ဓါစေတနာနှင့် လုလ္လဝိရိယံ မချို့တဲ့သော လူသား
 တိုင်း ထိုလမ်းကို လျှောက်သွားနိုင်သည်။ ထိုလမ်း၏အဆုံးသို့
 ရောက်တဲ့အခါမှာ ဝိမုတ္တိ-ဆိုတဲ့ လွတ်လပ်မှုကို အပြည့်အဝ
 ရရှိပြီးလျှင် ယခုအခါ ဤကပ္ပါမှာ တစာစာအော်နေကြတဲ့
 သန္တိ သုခ ဟူ၍ ဆိုအပ်သော ငြိမ်းချမ်းမှု-မြေမှုကို ရရှိပေ
 လိမ့်မည်။

ကိလေသာညွတ်တို့ဖြင့် အပြည့်အကြပ်ကွက်မလပ်အောင်
 ထောင်၍ထားအပ်တဲ့ ဝဋ်ဘဝမှ လွတ်မြောက်ခြင်းကား.....
 အမြင့်ဆုံး (ဝါ) အမွန်မြတ်ဆုံး ဝိမုတ္တိရသဖြစ်သည်။ ယင်း
 သည့် ဝိမုတ္တိရသကို (ဝါ) လွတ်လပ်မှုရဲ့ အရသာကို ခံစား
 နိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ချမ်းသာကား ဤကပ္ပါ
 လောကရှိ သုခချမ်းသာ မင်္ဂလာတို့နှင့် ယှဉ်စရာမရ တုမမျှတဲ့
 အတုလ မည်ရှိ သန္တိသုခပင်ဖြစ်သတည်း။

ထိုသို့သော လွတ်လပ်ခြင်းဆိုတဲ့ ဝိမုတ္တိရသကို ရရှိရန်
 အားတိုက်ခွန်ပါ လုပ်စရာလမ်းစဉ်ကို မုဒ္ဒကိုယ်တိုင်ထွင်၍
 ကိုယ်တိုင်မြင်ခဲ့ပြီဖြစ်ရာ တကဲ့လွတ်လပ်မှုအစစ် ဝိမုတ္တိရသ

အနှစ်ကိုချစ်မြတ်နိုးသူ လူသားတိုင်းဘေးမသိရန်မခဲပဲဧမြေစွာ
လျှောက်သွား၍ ဝိမုတ္တိခိုင်ပန်းကို လက်လှမ်းဆွတ်ခူးနိုင်ပါပြီ။

လိုတာမရ ပူဗျာသောက ဒေါမနနှင့် ကြောင့်ကြညှိုးမှိန်
စိုးရိမ်ခြင်းဟူသမျှ မြူမျှမကျန် ဧကန် - ဧကန် ငြိမ်းချမ်းရတဲ့
သန္တိသုခကိုပါ ရင်ခွင်ပိုက်နိုင်ပါပြီ။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓအသျှင်ကိုယ်တိုင်ထွင်းဖောက် ကိုယ်တိုင်
လျှောက်ခဲ့သဖြင့် ကိုယ်တိုင်ပြောင်မြောက်၍ ဘဝခရီးခဲ၏ အ
ဆုံးသို့ ကိုယ်တိုင်ရောက်ခဲ့တဲ့လမ်းစဉ်ကို သဒ္ဓါစေတနာနှင့်
လုလွှာရှိ၍ လျှောက်သွားလိုသူ ဗိုလ်လူများစွာ သတ္တဝါတို့အ
တွက် အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ထိုလမ်းကား ဖြူးနေ အောင်ဖြောင့် လှ၏။ အကွေ့အ
ကောက် အတက်အဆင်းမှကင်းလှ၏။ ခလုပ်၊ ကန်သင်း၊
တွင်း၊ ကျင်း၊ သစ်ငုတ်၊ ဆူးပုတ်၊ ခြုံတော-အကုန်ချောနေ
သဖြင့် ရှောကနဲ ရောက်နိုင် ပေါက်နိုင်တဲ့လမ်းပင်ဖြစ်သည်။

ဝိမုတ္တိရသနှင့် သန္တိသုခကို မုချလိုလား အို-လူသား၊ ထို
လမ်းကား သင့်အတွက်စင်စစ်ဧကန်ဖြစ်၏။ ရှုံ့ပြောင်းညှို့စွက်
မှလျှင်မြန်စွာ ထိုလမ်းပေါ်သို့ ခုံတက်၍ ဘေးမသိရန်မခဲဘဲ
ဧမြေစွာလျှောက်သွားပါလော့။

အပြောကျယ်၍ ဒုဒယ်ကြီးမား သစ်ကြီးဝါးကြီးများ
ပေါက်ရောက်၍ နေပြောက် နေရောင်ခြည်မျှ မထိုးမဖောက်
မဝင်ရောက်နိုင်လောက်အောင် ထူပိန်း၍နေသော တောကြီး
မျက်ခဲရဲ့ အလယ်မှာ မျက်စေ့ လည်နေ သော လူသားတ
ယောက် အဖော်မမှီး တယောက်သီးထီး လည်၍နေပေရာ၏။

၎င်းကား ပြေးနိုင်-လွှားနိုင်-ခုနိုင်-ပေါက်နိုင်-ဆင်းနိုင်
 တက်နိုင် - ထိုးနိုင်-ကြိတ်နိုင် - ခုနိုင်-ခံနိုင်-သတ်နိုင်-ဖြတ်နိုင်
 စားနိုင် -သောက်နိုင်-ကြိနိုင်-စည်နိုင်သောကိုယ်အား-ဥာဏ်
 အား စွမ်းပကားနှင့်ပြည့်စုံသူဖြစ်၏။ သို့သော်-သူ၏ချို့ယွင်း
 ချက်မှာ မျက်စေ့လည်၍နေခြင်းဖြစ်သည်။

မျက်စေ့လယ်ဆိုသည်ကား အရှေ့ကိုအနောက် (ဝါ)
 အနောက်ကိုအရှေ့၊ တောင်ကိုမြောက် (ဝါ) မြောက်ကို
 တောင်ဟူ၍ အရပ်ဒိသာ အမှတ်လွဲမှားမှုပင်တည်း။ ထိုတော
 အုပ်ကြီးမှ ထွက်သွားဖို့ရန်အလို့ငှါ အရှေ့တလမ်း၊ တောင်
 တလမ်း၊ အနောက်တလမ်း၊ မြောက်တလမ်းဟူ၍ လမ်းကြီး
 လေးသွယ်ရှိ၏။

အရှေ့သို့သွားတဲ့လမ်းကား အဆီးအတား အနောက်အ
 ယှက်ကင်း၍ သန့်ရှင်းသောမင်းလမ်းမဖြစ်၏။ တောင်ဖက်သို့
 သွားသောလမ်းမှာ ကျား-ခြင်္သေ့-ခံပုလွေစသော လူကို ကိုက်
 ဖြတ်စားသောက်တတ်တဲ့ တောတိရစ္ဆာန်ရိုင်းတို့ဖြင့် ပြွမ်း
 လျက်ရှိသည်။ အနောက်ဖက်သို့သွားတဲ့လမ်း၌မူကား လူသား
 ကို ဖမ်းယူနှိပ်စက် ဖျက်ဆီးသတ်ဖြတ်တတ်သော တောခို
 လူဆိုးတွေအများကြီး ခိုအောင်းလျက်ရှိသည်။ မြောက်စူးစူး
 သို့သွားသောလမ်းမကြိုကား ငါး ဝံ့အာရုံ အကုန်စုံသော
 ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် သိမ်သွင်းဖျားယောင်းကာ သူတို့အလိုသို့
 ပါအောင်ပြုလုပ်ပြီးမှ အရှင်လပ်လပ် မြို့ဝါးကာ စားပစ်တတ်
 တဲ့ ဘီလူးမတို့၏ မှူးကြပျော်ကြရာဖြစ်၏။

နေဝင်-နေထွက်နှင့်နေမင်းအရောင်ကိုမျှလဲ မမြင်မတွေ့ရ
 သောကြောင့် ထိုယောက်ျား၏ မျက်စေ့လယ်ရောဂါပျောက်

ဖို့ အလွန်ခက်ခဲလျက်ရှိချေသည်။ သူ၏မျက်စေ့လယ်ပျောက်
၍ အမြင်တဲ့လာလျှင် ချက်ခြင်းလွတ်မြောက်မည်ကား မြေ
လက်ခတ်မလွဲပင်။ ဤကား ပုထုဇင်လူသား၏ အခြေအနေ
အမှန်ကိုထင်လျားစေရန် ဖော်ပြလိုက်သော ဥပမာပုံတစ်ခုဖြစ်
သည်။

ထိုလူသား၏ မျက်စေ့လယ်ပျောက်စေရန် အဓိကလုပ်
ငန်းကား နေထွက်ရာအရပ်ကို တည့်တည့်လှည့်၍ ထားမှုဖြစ်
၏။ အရှေ့အရပ်မှ နေထွက်သည်ဆိုတဲ့အချက်ကို ထိုသည့်လူ
သား သိပြီးပင်ဖြစ်သည်မဟုတ်တုံလော။ ယင်းသို့နေထွက်ရာ
အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ ရပ်ပြီးလျှင် ဆက်ခါဆက်ခါ ရက်အ
တန်ကြာအောင် တွေးတောစဉ်းစားမှုကို ပြုနေခဲ့လျှင် အရှေ့
အရပ်ဆိုတဲ့သဘောတရား ဘွားကနဲ ပေါ်ပေါက်၍လာချိန်
မည်။ ယင်းသို့ပေါ်ပေါက်လာသည်နှင့်တပြိုင်နက် သူ၏ကျော
ဖက်ကား-အနောက်၊ လက်ျာဖက်ကား-တောင်၊ လက်ဝဲဖက်
ကား မြောက်ဖြစ်သည်ဟူသောအသိအမှန်တွေဆက်ကာဆက်
ကာ ပေါ်ပေါက်၍ လာလေတော့သကဲ့သို့တည်း။ ထိုနည်းတူ
စွာပင်သမ္မဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ကိုပုံပမာကပ်ယှင်၍ဆင်ခြင်သုံးသတ်ရာ၏။

သမ္မဒိဋ္ဌိကား မှန်သောအမြင်(ဝါ)အမြင်မှန်ကိုဆိုသည်။
လိုရင်းမှာ မျက်စေ့လယ်ပျောက်မှုပင်ဖြစ်သည်။

သမ္မဒိဋ္ဌိ အခြေသို့မဆိုက်ရောက်သေးသမျှ ဤလောကရှိ
လူသားတိုင်း မျက်စေ့လယ်နေသူပင်ဖြစ်သည်။ မျက်စိလယ်
မပျောက်သမျှ ကျောက်ကျမြဲကျ၍နေချိန်မည်။ မျက်စေ့လယ်
နေသူ၏ ပြောမှု-ဆိုမှု-သွားမှု-လာမှု-တွေးတောမှုစသည်တို့
ကော မှန်နိုင်ပါမည်လော ?

ထို့ကြောင့် မျက်စေ့လယ်ပျောက်မှုသည် အရေးအကြီးဆုံးပဓာနလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဗုဒ္ဓအရှင်သည် သူ၏လမ်းစဉ်၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ကို ရှေးဦးဆုံးတင်ခဲ့သည်။ မျက်စေ့လယ်ပျောက်လိုသူသည် ဤကပ္ပေါလောကတွင် အထင်အရှားဆုံးဖြစ်၍၊ ဘယ်အခါကာလမျှ မမှားနိုင်တဲ့ နေထွက်ရာ အရပ်ကို ဦးတည်ရသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ကပ္ပေါ၏ မျက်စေ့လက်တွေ့ ပေးထားချက်ဖြစ်၍ ဒုက္ခဆိုတဲ့ ပရိညေယျတရားကို ဦးတည်လိုက်ရ၏။

အဲဒီ-ဒုက္ခဆိုတဲ့ဆင်းရဲကို သိရုံသာ သိလိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် မျက်စေ့လယ်ပျောက်၍သွားပြီးလျှင် တဏှာဥပါဒါန်ဆိုတဲ့အစွဲကား အကြောင်းသမုဒယဖြစ်၏။ ၎င်းကိုပယ်ဖျက်ခုတ်ထွင်၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်းလိုက်လျှင် အကျိုးဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခတရားတွေ လွင့်ပါး၍သွားလိမ့်မည်။

ထို့နောက်-တဏှာဆိုတဲ့ အဆာဓါတ်၏ ကင်းပြတ်ချုပ်ငြိမ်းမှုဆိုတဲ့ နိရောဓကို အာရုံပြု၍ရှေးရှုနိုင်ရန် မဂ္ဂင်ဆိုတဲ့ အကြောင်းသစ္စာကို ပွားများအားထုတ်ရမည်ဟူ၍ ပိုင်းခြားဝေဖန်ကာ အမှန်ကိုသိမြင်လေတော့၏။

ဆိုလိုရင်းကား-လူသား၏ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာကိုယ်၊ ဟဒယ (ဝါ) ဦးနှောက်တို့ဖြင့် သိရသောဖြစ်ရပ်မှန်သမျှတို့မှာ ပြည့်စုံလုံလောက်သော အကြောင်းရှိရမည်ဟု သိမြင်၍လာလေတော့၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မှန်လှချေ၏။ ဤကပ္ပေါလောကတဝှမ်းလုံး၌ နေ့စဉ်မလပ်ညစဉ်မပြတ် နာရီတိုင်း-မိနစ်စက္ကန့်တိုင်းဒလစပ်ဖြစ်-ပျက်နေ

သောသင်္ခါရဓမ္မဟူသမျှတို့အတွက် ဆိုးသည်ဖြစ်စေ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ခိုင်လုံသော အကြောင်းတခုသော်၎င်း၊ (ဝါ) တခုမကသော်၎င်း ရှိရမိဓမ္မတာဖင်။

အကြောင်းကင်းသော အကျိုးတရားဆိုတဲ့စကားလုံးကို ပင် ယနေ့ကပ္ပါသူကပ္ပါသားတို့က လက်ခံရန် ငြင်းဆန်လျက် နေကြလေပြီ။ သို့ရာတွင် လူသား၏ယုံကြည်မှုဖြစ်တဲ့ ဘာသာရေးနယ်အတွင်းသို့ ရောက်သောအခါ အဲဒီ ကပ္ပါသူကပ္ပါသားလူအများစုကပင် အကြောင်းတမျိုး အကျိုးတခြားကိုးယိုးကားယား ဝါဒများကို စွဲစွဲမြဲမြဲ အသဲခိုက်အောင်ယုံကြည်၍ နေကြပြန်သည်။ ထိုသို့သောဖြစ်ရပ်ကား အလွန်ထူးဆန်းတဲ့ကိစ္စဖြစ်လျက်နေချေပြီ။ အကြောင်း မှန်ကြောင့် ဖြစ်သော အကျိုးမှန်ကိုယုံကြည်မှုကား သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ထိုက်၏။ အကြောင်းမဲ့ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အကျိုးတရားကို ကိုးစားယုံကြည်မှုကား သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ကို ချေမှုန်းတတ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ အထူးသတိပြုဘွယ်။

လူသား၏ကိုယ်ကာယတွင် စက္ခု-မျက်စိ၊ သောတ-နား၊ ဃာန-နှာခေါင်း၊ ဇိဌာ-လျှာ၊ ကာယ-ကိုယ်ဟူ၍ ယန္တရားစက်ငါးခုတပ်ဆင်၍ထားသည်။ ၎င်းစက်များသည် ဗဟိဒ္ဓကပ္ပါလောကနှင့် အဇ္ဈတ္တိကကပ္ပါလောကနှစ်ခုကို ဆက်သွယ်ရာ၌ ပဓါနလက်သယ်များဖြစ်ကြကုန်၏။

ဗဟိဒ္ဓကပ္ပါလောကဆိုသည်မှာ ရူပ-အဆင်း၊ သဒ္ဓ-အသံ၊ ဝဇ္ဇ-အနံ့၊ ရသ-အရသာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ-အတွေ့၊ ဆိုတဲ့အာရုံငါးပါးပင်ဖြစ်သည်။ (မနနှင့်ဓမ္မ၏ အကျယ်ဝေဖန်ချက်ကို ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ၌ဖော်ပြပြီးဖြစ်သည်။)

မျက်စိသည် ရူပါရုံကိုမြင်၏။ ၎င်းနှစ်မျိုးတို့တွင် မျက်စိဟူ၍ ကျွန်ုပ်တို့ခေါ်ဝေါ်သမုတ်၍ ထားအပ်သော အရာကား ကျွန်ုပ်တို့၏ မျက်နှာတွင် နှာတန်ရိုးတဖက်တချက်ရှိ ခွက်ထဲမှာတည်ရှိတဲ့အသားလုံး ရုပ်တုံးရုပ်ခဲဖြစ်သည်။ ၎င်းကိုကိုင်တွယ်စမ်းသပ်လို့ရ၏။ ထိုးဖောက်ဖျက်ဆီးလို့ရ၏။ ၎င်းမျက်လုံးတို့ကို ကြည်လင်အောင် (ဝါ) မှုံ့ဝေ၍သွားအောင်လုပ်လို့ရ၏။

ဆိုလိုရင်းကား၎င်းမျက်လုံးတို့သည် သင်္ခါရနယ်တွင်းမှာသာရှိကြကုန်၏ဟုဆိုလိုသည်။

ရူပါရုံသည်လည်း ထိုနည်းအတူပင် စမ်းသတ်ကိုင်တွယ်၍ရသော (ဝါ) မွန်းမန်ပြုပြင်လို့ရစကောင်းသော ရုပ်တုံးရုပ်ခဲ၏ ဝဏ္ဏဓါတ်ပင်ဖြစ်သည်။ မျက်စိမလည်သော လူသား၏ကြည်လင်သော မျက်စေ့နှလုံးသည် ရူပါရုံကို တိကျစွာမြင်ရေးအတွက် ဗဟိဒ္ဓမှအကူအညီလိုပါသေးသလော? မလိုပါ။

သို့ရာတွင် ကိုင်တွယ်၍ ပြုစရာအကောင်အထည် ဖြစ်မပါတဲ့အရာတွေကို ဒီမျက်စေ့နှင့်ပဲ မြင်နေပါတယ်လို့ ဆိုနေသူတွေအနန္တ၊ အဲဒီလူတွေဟာ ထိုသို့အကောင်အထည်ဖြစ်မပါတဲ့ အရာတွေကို (ဝါ) ရူပါရုံတွေကြည့်လို-မြင်လို စကားစမည်ပြောလို ဆိုလိုတဲ့အတွက် နတ်ယဇ်ပွဲတွေ မနဲအောင်တင်မြှောက်ပြီး (ဝါ) ပူဇော်ပသပြီး ပင့်ခေါ်နေကြသည်မဟုတ်လော?

အတော်ကြာတော့ ဟီး-ဟီး-ဟီး-ဟီးနှင့် တုံတုံရီရီဖြစ်လာပြီးလျှင် ဘာမင်းကြီးကြွလာပြီဟုဆို၏။ သို့ရာတွင်မျက်စိဖြင့်မြင်ရတဲ့ရူပါရုံကား မပေါ်လာချေ။

ဒါပေမယ်လို့ ကာယကံရှင်ကျတော့ အဲဒီကြွလာတယ် ဆိုတဲ့ဘာမင်းကြီးနှင့် အချီအချအတိုင်အဖေါက် ကောက်ကရ စကားတွေ တယောက်ထည်း ပြောဆို၍ နေလေတော့၏။

အော်-အကောင်း ဆပ်ဆပ်လပ်လပ်က အရူးဇာတ်ဝင် လိုက်သလိုရှိနေချေပြီတကား။

ထို့ပြင် စားကောင်း-သောက်ဖွယ် အသွယ်သွယ်တို့ကို အမယ်မယ်ပြုပြင်စီမံ၍ အထက်ဆရာကြီး၊ အောက်ဆရာကြီး အသီးသီးတို့ကိုဘိတ်မန္တ ကပြုလုပ်ပြီး ကျွေးမွေးကြသူတွေလဲ အတော်ပေါများလျက်ရှိချေသည်။

သို့ရာတွင် ထိုသို့ဘိတ်ကြားတိုင်း ကြွလာတဲ့ရူပါရုံကိုကား မည်သူမျှမမြင်ရချေ။ စားပွဲ-သောက်ပွဲ ပြင်ထားတဲ့အခမ်း တွင်းမှ ဇွန်းသံ-ပုဂံသံ ကြားလိုက်သလိုလို ဆွမ်းဦးဖောင်း ကလေးပင် နေရာပျက်သွားသလိုလို ထင်မှတ် - ယုံကြည်၍ နေကြကုန်၏။

သတိရလျက်ရှိပါသေးသည် ကျနပ်တို့ငယ်မဉ်က (၀၇) လွန်ခဲ့သော - နှစ်ပေါင်း (၅၀) ကျော်လောက်က ဖြစ်ရပ် ကလေးတွေအနက်မှ ကျတ်ကျွေးတဲ့ကိစ္စကိုအနည်းငယ် ဝေါ် ပြုလိုပါတယ်။

ကျနပ်တို့နေထိုင်ရာ ကျေးရွာ ကလေး ၏ တောင်ဖက် တခေါ်လောက်အကွာမှာ ရိုးတန်းကလေးတခုရှိသည်။ ထိုရိုး တန်းကလေး၏ တဖက်တချက်၌ ဝါးရုံပင်များ စိတန်း ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည်။ ဟင်းငုတ်ပင် ကုက္ကိုပင်-ညောင် ပင်-တမာပင်စတဲ့ သစ်ကြီးတို့ကား ကြိုးကြားကြိုးကြား၊ ၎င်းရိုးကလေး၏ မြောက်ဖက်တွင်လယ်ကွင်း၊ တောင်ဖက်

တွင်ကြတ်တီးကုန်း ထိုရွာရှိကလေးတို့၏ နွားကြောင်းရာ နွားစာကျက်ဖြစ်သည်။

အဲဒီရိုးဘေး ကြတ်တီးကုန်းမှာ ကျတ်ရှိသည်ဟု ပြောစမှတ်ပြုကြသည်။ ယုံလဲယုံကြည်ကြည်သည်။

တခါတရံ ညနေခင်း နွားသွင်းလာတဲ့အချိန်မှာ နွားတကောင်တလေ ခြေနာ၍ ထောက်ကြိုးထောက်ကြိုးဖြစ်လာလျှင် နွားရှင်သည် စိတ်မသက်မသာဖြစ်ခါ ဆရာဦးချက်ကြီးကို သွား၍မေးမြန်းလေ့ရှိ၏။

ဆရာကြီးသည် နွားကိုစမ်းသတ်ပြီးလျှင် “ဟာ-နွားကို ကျတ်ဖန်းလိုက်ပြီဟေ့ နံနက်စောစောတောင်ဖက်ကုန်းသွားပြီး ကျတ်ကျွေးလိုက်ကြ” ဟု အမိန့်ပေးလိုက်လေသည်။

နွားရှင်ကား အိမ်သို့ရောက်လျှင် ကြက်တကောင်ကိုသတ်၍ ကျတ်ကျွေးရန်-ကြက်သားဟင်းချက်ရတော့သည်။

ထိုသတင်းကား မကြာမှီပင် ကျနပ်တို့ကလေးများရဲ့ နားသို့ပေါက်ကြားလာတော့သည်။ သို့ရာတွင် - ထိုခေတ်က ကျတ်ကျွေးဒါကို လိုက်၍စားရတဲ့ကလေးများရဲ့ အရေအတွက်ကို ဝဏန်းကြီးကြီးနှင့် မရေးနှိုင်းသေးချေ။ အပင်တပန်း လိုက်လံခါ စည်းရုံးသော်လဲ နှစ်ယောက်သုံးယောက်ထက် ပို၍မရခဲ့ချေ။

အမှန်ဆိုရလျှင် ထိုခေတ်က ကလေးတို့လဲ ကျတ်ဖန်းစားမှာကို မိရိုးဖလာ-အစဉ်အလာအတိုင်း အလွန်ကြောက်လန့်ကြရွာသည်။ နံက်မိုးလင်းပြီးနောက် နေ-ထန်းတဖျားလောက် အချိန်မှာဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် ဆွမ်းခံဝင်ချိန်မှာ ဖြစ်စေ လူကြီးနှစ်ယောက် သို့မဟုတ် သုံးယောက်တို့သည် ကြက်သား

ဟင်းချိုင့်နှင့် ထမင်းထုံတဲ့ ဆံဆေးတောင်းကို ကိုင်ဆွဲကာ ကျတ်ကျွေးရန်ထွက်သွားလေပြီ။

လူကြီးတယောက်၏ လက်ထဲတွင် သံတူးရွင်းကလေးတချောင်းနှင့် ကြေးဖလားတခုကိုမြင်သည်။ သံတူးရွင်းကား ထမင်းနှင့်ကြက်သားဟင်းထုံဖို့အတွက် ကျင်းကလေး ငါးကျင်းတူးရန်၊ ကြေးဖလားကမူ ထမင်းရှောဟင်းပါထုံ၍ ပြီးတဲ့အခါ ကြေးဖလားကို အပြင်းအထန်ခေါက်၍ ခေါ်ယူရသောဟူ၏။

ကျတ်ကျွေးသမားတို့သည် သူတို့ရဲ့ ထုံးစံအတိုင်း ပရိကံကို ပြုလုပ်ကြကုန်၏။ တွင်းငယ်ငါးတွင်းတူး၍ ၎င်းတွင်းတို့၌ အင်ဖက်အစိုကိုခင်းရသည်။ ထို့နောက် ဆံဆေးတောင်းတွင်ပါသမျှထမင်းအကုန် ဝေပုံညီမျှစွာ ကျင်းငါးကျင်းတွင် ဝေငှ၍ထုံရသည်။ နောက်ဆုံးမှ ကြက်တကောင်ချက်ကို ခြေထောက်ရိုးမျှမချန်ရပဲ အကုန်ဝေငှထုံရသည်။ ပြီးလျှင်-ထွက်ထွက်ထွက်နှင့် ရွတ်ခါမန်းခါ ကြေးဖလားခေါက်ခါ ကျတ်ကို ခေါ်ရသည်။ ယင်တံကောင်သော်၎င်း၊ နှစ်ကောင်သော်၎င်းလား၍ ထမင်းနှင့်ကြက်သားဟင်းမှာနားလျှင် ကျတ်ကျွေးသူများထံ၌ သွားရသည်။ နောက်သို့လှည့်မကြည့်ရ ကြည့်မိလျှင်ကျတ်မကြေသဖြင့် ထပ်၍ကျွေးရတဲ့အစဉ်အလာရှိသည်။

ကျနပ်တို့ကလေးသုံးယောက်ကား အနီးအနားရှိ တော်တဲ့ချုံကွယ်မှာပုံး၍နေကြသည်။ ကျတ်ကျွေးသူလူကြီးတွေ ထသွားလျှင်သွားချင်း ထိုသည့် ကျတ် စား ပွဲ တည်ခင်းရာ သို့ကျနပ်တို့ချက်ခြင်းပင် ချင်းကပ်ကြသည်။ ကျကျနန တည်ခင်းထားသော ထမင်းနှင့်ကြက်သားကို ကျတ်ဖမ်းမှာရော ဆီး

မှာရော ဘာကိုမှမရွေးပဲ ပျော်ပျော်ပါးပါး ပိုင်းဖွဲ့ကာ လွေးကြလေတော့သည်။

ယခုအခါထိုအစဉ်အလာမရှိတော့ဘူးဟူ၍ပြောကြသည်။ ဘယ်မှာရှိတော့မလဲ ဟိုတုံးက သူတပါးကျတ်ကျော်တာကို ဟေးလားဝါးလားနှင့် တ ပျော် တ ပါး ကြီး လိုက် ပြီး စားသောက်နေခဲ့ကြတဲ့ကောင်ကလေးတွေဟာ ယခုတော့ ရွာမိရွာဘ လူကြီးတွေဖြစ်နေကြမှကိုး။

ထိုမှတပါးလဲ ရွာချခြင်း-ခေါစာပစ်ခြင်း-စတဲ့လုပ်ငန်းတွေ ဒေသအားလျော်စွာ ရှိကြကုန်သေး၏။ ထိုသို့ကျွေးကြရာ၌လည်းခွေး-ဝက်-ကြက်ငှက်-တို့သာလာ၍စားကြကုန်၏။ သူတို့ကျွေးတဲ့ရွာသူတို့ ဘာတို့ကား တ ခါတ ခေါက် မှလာရောက်၍ စားသည်ကိုမတွေ့ဖူးချေ။

စ-သ-ဃ-ဇ-က - ဟူသော မျက်စေ့ - နား - နှာ - လျှာကိုယ်တို့သည် လူသား၏ကိုယ်ခန္ဓာဆိုတဲ့ခုံရုံး၌ အမြဲတမ်း ရုံးထိုင်တဲ့တရားသူကြီးတွေနှင့် တူကြကုန်၏။ သူတို့အားလုံးစည်းရုံးမကွဲ တသံထဲချမှတ်လိုက်သောဆုံးဖြတ်ချက်ကား စောဒက ဝင်စရာမရှိအောင်မှန်၏။ လှုပ်ရှားလို့ မယိုင်နိုင်အောင်ခိုင်မာတောင့်တင်း၏။

ပဉ္စဒွါရဖြင့်သိရသောအရာသည်သာလျှင်လက်တွေ့ဖြစ်၏။ အဆင်း-အသံ-အနံ့-အရသာနှင့် အတွေ့ဆိုတဲ့အာရုံငါးပါးတို့လဲ ရုပ်တရားတွေသာဖြစ်ခြင်းကြောင့် လက်တွေ့တို့သာဖြစ်ကြကုန်ရာ - သက်ဆိုင်ရာ ပဉ္စဒွါရစာရင်းဝင်အတွင်း အဇ္ဈတ္တိကရုပ်တို့၏ စားကျက်တို့သာဖြစ်ကြကုန်၏။

အထက်၌ဖော်ထုတ်ခဲ့သောဘုတ်-ကျတ်-တစ္ဆေ-စသည်တို့

ကားပစ္စဒ္ဓါရိပိမုတ်တို့သာဖြစ်ကုန်၏။ (ဝါ) မျက်စေ့နှင့်မမြင်
ရာ၊ နားနှင့်မကြားရာ၊ နှာခေါင်းနှင့်နှမ်းလို့ မရ၊ ကိုယ်နှင့်တွေ့ထိ
မရတဲ့ အရာတွေသာ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ပစ္စဒ္ဓါရိ ပိမုတ်တွေကို ယုံကြည်မှုများသည်
သမ္မဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ကို ပျက်ပြား၍ သွားစေတတ်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
သူတော်စင်တို့ အများကြီးသတိပြုကြကုန်ရာသည်။

တဖန်မျက်စေ့လုံးဝမရှိသူ၏ ရှေ့သို့ သွား၍ အကြည့်ခိုင်း
တဲ့ကိစ္စဘခုကို သတိရပါသေးသည်။ ၎င်းကား အခြားမ
ဟုတ်။ ရှင်လောင်းနတ်ပြုပွဲပင်ဖြစ်သည်။ ဤ၌-ပြဆိုတဲ့မြန်မာ
ဝေါဟာရသည် မျက်စေ့ ရှိသူနှင့် ယှဉ် စပ်သော အသုံး
ဖြစ်သည်။

ဥပမာ-ရုပ်သေးပွဲပြသည်၊ ရုပ်ရှင်ပြသည်၊ ဤပြသည်ဟူ
သောစကားကို မျက်စေ့မရှိသူတို့အတွက် သုံးလေ့သုံးထမရှိ
ခဲ့ချေ။

ကျွန်ုပ်ခတ်ငယ်ငယ် ကိုးနှစ်သားအရွယ်၌ မိဘနှစ်ပါးတို့
က ကျွန်ုပ်ကိုရှင်ပြုရန် စီစဉ်ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ထိုစဉ်က
ကျန်တို့ရဲ့ ရွံ့တောင်ဖက်တမိုင်ကွာရှိ ရတနာပဉ္စ တောရ
ကျောင်း၌ ကျောင်းသားဘဝနှင့် စာပေသင်ကြားလျက်နေခဲ့
သည်။ ရှင်ပြုပွဲမတိုင်မှီ ၂-ရက်လောက်အလိုတွင် မိဘနှစ်ပါး
ကျောင်းသို့လာရောက်၍ အလှူပွဲအစီအစဉ်ကို ကျွန်ုပ်တို့၏ဆရာ
တော်ကြီးအား လျှောက်ထားကြလေရာ ဆရာတော်ကြီးက—

“ဒို့ကျောင်းသားကို ရှင်လောင်းမလှည့်ရ - နတ်မပြုရ
ကျန်တာတော့ မင်းတို့လုပ်ချင်ဒါလုပ်ကြ” ဟုအမိန့်ပေးလိုက်
လေပြီ။ ထို့ကြောင့်ကျွန်ုပ်သည် ရှင်လောင်းပြင်ဆင်မှုလဲမခံ

ခွဲရ-ရှင်လောင်းပြင်ပြီး မြင်းစီး၍လဲမလှဲ ခွဲရ-နတ်လဲမပြဲခွဲရပဲ အလှူမတိုင်မှီတနေ့မှာ ခေါင်းတုံးရိပ်လှီး၍ သင်္ကန်းဆီးခြင်း ဖြင့် ရှင်ပြုကိစ္စပြီးဆုံးခွဲရလေသည်။

သနပ်ခါးပန်းမာလ်လိမ်းကျံအချောတိုက်ပြီးလျှင် ခေါင်းပေါင်းဖြူဖေ၊ လုံးနှင့် ထိုင်မသိမ်းအင်္ကျီနှင့် အချိပ်တောင်ရှည် ပုဆိုးနှင့် သူကြီးဦးပန်းမောင်ရဲ့ မြင်းဖြူမကြီးစီးပြီး ရှင်လောင်းမလွဲလိုက်ရဒါနှင့် နတ်မပြုလိုက်ဒါကြောင့် အသက်အရွယ်နုနယ်လှသေးတဲ့ ကျနု်၏စိတ်တွင် ထိုစဉ်ကအတော် ဟာတာတာကြီးဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ကြီးပြင်းရွယ်ရောက် အသိဉာဏ်ပေါက်သောအချိန်ရောက်မှ ကျနု် တို့ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ အမြင်မှန်ပုံကို အပြည့်အစုံ သဘောပေါက်လေတော့သည်။

ဤသို့ပြုလုပ်ကြသော ကျတ်ကျွေးခြင်း၊ နတ်ပြုခြင်း၊ နတ်ကွန်းတက်ခြင်း၊ ဗလိနတ်စာကျွေးခြင်း၊ ရွာချခြင်း၊ ခေါ်စာပစ်ခြင်း၊ ပုံးမကျည်တင်ခြင်းစသည့်လုပ်ငန်းတို့ကား အဝိဇ္ဇာမာနပညတ်စွဲ (၀၁) မရှိတာကို စွဲလမ်းတဲ့ဥပုဒါဒါနှင့် အခြေစိုက်ကြကုန်၏။

အဝိဇ္ဇာမာနပညတ်ဆိုသည်ကား စ-သ-ဃ - ဇ - က- ဟူသော လူသား၏ ပသဒ္ဒါရုပ်ကြည် ငါးခုတို့၏ကြက်စားရာဖြစ်သော ရူပါရုံ-သဒ္ဓါရုံ-ဂန္ဓာရုံ-ရသာရုံ-ဖေ၊ ဣဗ္ဗုရုံဟုဆိုအပ်တဲ့ အာရုံငါးတို့တွင် တပါး၌မျှ အကြီးမဝင်တဲ့ (၀၁) စာရင်းမဝင်တဲ့ ယုံချို-လိပ်မွေး-ပုဇွန်သွေးဟူသော အမည်နာမပညတ်မျိုးဖြစ်သည်။

- စ - စက္ခု - - မျက်စေ့။
  - သ - သောတ- - နား။
  - ဃ - ဃာန - - နှာခေါင်း။
  - ဇ - ဇိဂါ - - လျှာ။
  - က - ကာယ - - ကိုယ်။
- } ပသာဒရုပ်ကြည်တို့၏
အတိုကောက်နှင့်
အရှည်ဖွင့်

ထို့သည့်-အဝိဇ္ဇာမာနပညတ်ဆိုတဲ့မရှိစွဲကို ပယ်ဖြုတ်နိုင်ရင် ပုထုဇဉ်နယ်ကို-မုချကျော်လွန်နိုင်လေသည်၊ ဝိသာခါ-အနာထပိဏ်စတဲ့ ဃရာဝါသ အိမ်ရာတည်ထောင် လူ၏ဘောင်အတွင်းမှာ နေထိုင်ခဲ့ကြကုန်သော လက်ထက်တော်အခါက အရိယာဂိုဏ်းဝင် သောတာပန်သူတော်စဉ်တို့သည် သားသမီး-ရှေ့ငွေ-လယ်ယာ-စတဲ့ ဝိဇ္ဇာမာနပညတ်စွဲ မကွာခဲ့စေကာ အဝိဇ္ဇာမာနပညတ်စွဲကိုမူ အမျိုးပြုတ် ထုခွဲချေမှုန်း၍ လက်စတုံး ပယ်စွန့်ပြီးဖြစ်ခဲ့ကြလေပြီ။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အဓိက-သတိထားဖို့လိုတာကတော့ ယနေ့ကျိုးလဲမရ နက်ဖန်ကျိုးလဲ မမျှော် ကိုးနိုင်တဲ့ မရှိပညတ်စွဲကို ဖြုတ်ပယ်နိုင်မှသာလျှင် သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်တပ်ဆင်နိုင်မည်ဆိုတဲ့ အချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

တောကြီးမြိုင်လယ်၌ မျက်စိလယ်လမ်းမှားပြီး ချောက်ကမ္ဘားကျနေသော အားကောင်းမောင်းသန် ယောက်ျားကောင်းကြီးတယောက်အတွက် ထိုသည့်တောနက်မှ လွတ်ထွက်ဖို့အဓိကလိုအပ်ချက်မှာ မျက်စိလယ် ပျောက်မှုပင်ဖြစ်သည်ဟူ၍ အထက်၌ ကျွန်ုပ်တို့ဖော်ထုတ်ခဲ့ပြီ။

မှန်လှ၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင် မှ တပါး အခြားသော (ဝါ) သမ္မာဆိုတဲ့ ရှေ့တွဲပုဒ်ကလေးဖြုတ်၍ထားသော သက်ပွ

ဝါစာ-ကမ္မန္တ-အာဇီဝ- ဝါယာမ - သတိ - သမာဓိ - ဆိုတဲ့
လမ်းစဉ်တရား(၇)ပါးကို ကပ္ပိလူသားသည် နေ့မအား-ည
မပြတ် ဒလစင်အားထုတ်၍ ပြုလုပ်၍နေခဲ့လေပြီ။

ဥပမာ-သင်္ကပ္ပ-ဆိုတဲ့ တွေးတောစဉ်းစားမှု တည်ထွင်ဖန်
တီးမှုကို ကြည့်ရှုရ၏။ သင်္ကပ္ပ (ဝါ) ကြံစီ တွေး တော မှု
ကြောင့် လူသားသည် ဒေါက်လှည်းမှ ဒုံးပျံ ပြိုလ်တုခေတ်
တိုင်ရောက်အောင် ပြောင်မြောက်ခဲ့လေပြီ။

ယနေ့-မျက်တွေ့ကပ္ပိလောက၌ အဖက်ဖက်မှ တိုးတက်
နေသော အောင်မြင်မှုဟူသမျှသည် သင်္ကပ္ပ၌ အခြေစိုက်လျက်
ရှိကြကုန်၏။

လူသား၏အကျိုးပြုလုပ်ငန်း အကျိုးဖျက်လုပ်ငန်း နှစ်ရပ်
လုံး၌ပင် ဂမန်းဂတန်း တိုးတက်လျက်နေချေသည်။

သို့ရာတွင်-ယနေ့လူသားပညာရှင် လုလ္လရှင်များ လက်
ကိုင်ထား၍အသုံးပြုနေတဲ့ သင်္ကပ္ပ (ဝါ) ကြံစီမှု ဆိုတဲ့ပုဒ်တွင်
သမ္မာဆိုတဲ့စာလုံးကလေးကို အဘယ်ကြောင့် မတပ်ဆင်နိုင်
ပါသနည်း ?

သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ချို့တဲ့နေခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ မှန်၏။
အကြင်လူသားတယောက်သည် အကြင်အခါ၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့
အမြင်မှန်မဂ္ဂင်ကိုတပ်ဆင်နိုင်၏။ ထိုအခါ-ထိုလူသား၏ တွေး
တောမှု-ပြောဟောမှု-လုပ်ဆောင်မှု-သက်ထိန်းမှု- ကြိုးကုတ်
မှု-မှတ်သားမှုတို့နှင့်တကွ တည်ငြိမ်မှုအားလုံးတို့တွင် မှန်
သောဆိုတဲ့အနက်ကို ဟောတဲ့သမ္မာပုဒ်ကလေးကို တပ်ဆင်နိုင်
ပါလိမ့်မည်။

မျက်စေ့လယ်နေသူ-လူတယောက်၏ တွေးတောပြောဆိုမှု

စသည်တို့ကား ကိုးယိုးကားယား အမှားမှားအယွင်းယွင်း ဖြစ်၍နေစေကာ မျက်စေ့လယ်ပြောက်သည်နှင့် မရှေးမနှောင်း ပင် အဆင်ပြေ အံ့ကိုက်၍အမှန်သို့ ဆိုက်ရောက်နိုင်သကဲ့သို့ တည်း။ ယင်းသို့ဖြစ်ရာ မှန်သောအမြင် (ဝါ) သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် အရေးကြီးဆုံး မဂ္ဂင်တပါးဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓသည် မိမိ၏ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါဟု ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ အလယ်လမ်းကျင့်စဉ်တွင် ၎င်းကို လက်ဦးအစ ပထမဖြစ်သော နံပါတ်(၁)ဖြစ်သော အခြေခံပဋ္ဌာန်အဖြစ် ဖြင့် ရိုက်ခဲ့သည်မဟုတ်တုံလော။

သမ္မာသင်္ကပ္ပ

သမ္မာ-မှန်သော၊ သင်္ကပ္ပ-အကြံအစည်

ဗုဒ္ဓ၏အမြင်အားဖြင့် ဤကပ္ပါလောကကြီးတခုလုံးသည် မီး ဟုံးဟုံးတောက်လောင်၍နေသော အိမ်ကြီးနှင့် အ'တူ တူပင်၊ ထိုအိမ်ကြီးအတွင်းမှာနေတဲ့ လူသားအတွက်ရက်ရက်စက်စက် အရေးကြီးတဲ့ လုပ်ငန်းကား ထို အိမ်ကြီးအတွင်းမှ လွတ် မြောက်ရန် အကြံအစည်ပြုလုပ်ဖို့ပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းကိုစာခေါ် အားဖြင့် နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ-ဟုခေါ်သည်။

ထို့ပြင် မီးဟုံးဟုံးတောက်လောင်နေသော ဤကပ္ပါ- လောကကြီးအတွင်းမှာ ကျရောက်နေသူအချင်းချင်း မျက် တင်း-မှု'သိုး-ရန်ညှိုးမပွါး-ဒေါ'သဗျာပါဒမထားပဲ ချစ်ခင် ကြရန် ကြံစည်မှုကို အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပခေါ်သည်။ နောက် ဆုံးတွင် ယင်းသို့ မီးလောင်နေတဲ့အိမ်ကြီးအတွင်းမှာ အရှိန် ပြင်းလှသောအပူဒဏ်ကို အလူးအလိမ့်ခံနေရသူ အချင်းချင်း

ညှင်းပန်းရန်မူ ကလူနှိပ်စက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရန် ကြံစည်မှုကို အဝီဟိံ သာသနံပုဟုခေါ်သည်။ ဤသုံးပါးသော သက်ပုဆိုတဲ့စာရင်းဝင် ဖြစ်နိုင်ကြကုန်သည်။

လောကလူသားကား-နေ့မအားညမလပ် မပြတ်ပင် ကြံစည်၍နေသည်။ ဝိတက်ဆိုတဲ့သဘောတရားကား-လူသား၏ အဖော်ဖြစ်သည်။ ဝိတက်နှင့်ကင်းကွာလျှင် လူသား၏စိတ်တွင် လင်းဟာဟာကြီးဖြစ်နေတတ်သည်။ လောကအတွင်း၌ မပျင်းမရိ နေထိုင်လျက်ပင် ရှိသေးသော လောကီ လူသားသည် ကာမဝိတက်၊ ဗျာပါဒဝိတက်၊ ဝိဟိံသာဝိတက် ဟူသော ဝိတက်သုံးမျိုးနှင့် ပျော်မြူးလျက်နေချေသည်။ ယင်းသို့ အပျော်ကြူး၍ အမြူးလွန်နေသောကြောင့် မီးလောင်နေသော အိမ်ကြီးအတွင်းမှာ နေရာပြောင်းရှေ့ကာ အလောင်အမြိုက်ခံလျက်နေရှာသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ထိုလူသား၏ အတွင်း၌ရှိသော ကိလေသာအပူတို့သည် ကြိုက်ကြိုက်ဆူပူ၍နေရာ အပြင်အပဗဟိဒ္ဓ မီးပူပင် မဟတ်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဤကပ္ပါလောကအတွင်း၌ မှီတင်း နေထိုင်သူ လူသား အားလုံးတို့သည် ဝိတက်(ဝါ)အကြံအစည်တမျိုးစီ ရှိကြသူတို့သာဖြစ်ကြကုန်ရာ လောကနယ်အတွင်း၌ အများလူတို့ သွားရည်ယိုကြတဲ့ တိုးတက်ရေး၊ ကြီးပွားရေး၊ ချမ်းသာရှင်လမ်းရေးတို့အတွက် နေ့-ရော-ညဉ့်ပု ဝိတက်အမျိုးမျိုးတို့ကို ကြံစည်၍နေကြကုန်၏။ ၎င်းတို့ကား-

- ၁) ကာမဝိတက် (ဝါ) အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့ဆိုတဲ့ ကာမအာရုံငါးမျိုးကို ရရှိရန်ကြံစည်မှု။

၂) ဗျာပါဒဝိတက် (ဝါ) အလိုဆိုးတို့ဖြင့် လွှမ်းမိုး၍ သူတပါးတို့၏ အကျိုးပျက်စီးမှုကို ရှေ့ကြံစည်မှု^(၃) ဝိဟိံသာ ဝိတက် (ဝါ) သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား ညှင်းပန်းသတ်ဖြတ် ရန် ကြံစည်မှုဟုဆိုအပ်တဲ့ ကြံစည်မှု - ဝိတက်သုံးမျိုးကား ကပ္ပါလူသား၏ ဦးနှောက်မှ တဖွားဖွားတသက်သက် အမြဲ တန်းထွက်၍နေတဲ့ သဘာဝများဖြစ်ကြကုန်၏။ ၎င်းတို့ကား ဝိတက်အကြမ်းစာကြီးတွေဖြစ်ကြကုန်ရာ လောကုတ်-လောကီ နှစ်လီနှစ်ဝ နှစ်ဌာနတို့၌ ရောမ ကြီးပွားတိုးတက်မှုကို လို လားသော လူသားသည် ထိုဝိတက်သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်တဲ့ နည်းနှင့်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် ဖလယ်တဲ့နည်းနှင့်ဖြစ်စေ လက် စတုံးချောက်ဖျက်၍ပစ်ရန် ကျိုးစားဖို့လိုသည်။

ပယ်တဲ့နည်းကား - ကြံစည်စဉ်းစားမှုကို လုံးဝမပြုလုပ် တော့ဘူးဟူ၍ဆိုကာ မိမိ၏စိတ်ကို လုံးလုံးပိတ်ဆို၍ထား ရန်ဖြစ်သည်။ ခေတ်သုံးစကားနှင့်ဆိုရင် ဦးနှောက်ကို လုံးဝ အနားပေးလိုက်ရန်ဖြစ်သည်။ ဖလယ်တဲ့နည်းကား ကာမဝိ တက် ကြံစည်တွေ့တော့မှုဆိုင်ရာ၌ ကျင့်သားရပြီး လက် သေနေသော လူသားအား ကြိုးကြားကြိုးကြား တရံတခါ ထိုသည့်ငါးကာမတို့မှ လွတ်မြောက်ရေး (ဝါ) လွတ်ထွက် ရေးကို တွေးတောစေမှုပင်တည်း။ ရှင်းရှင်းဆိုရသော် ဝိတက် ချင်းဖလယ်မှု (ဝါ) လဲမှုပင်ဖြစ်သည်။ ကာမဝိတက်ရေယဉ် ကြောမှာ တမြောထဲမြောနေရတဲ့ လူသားဟာ တရံတခါ၌ ဟောဟဲ ခိုက်အောင် အမောခိုက်တတ်သည်။ ထိုသို့ ရှိစဉ် နေက္ခမ္မဝိတက်ကလေးများ ကြိုးကြားကြိုးကြား ဝင်လာခဲ့ ရင် အတော်ပင် သက်သာမှုကိုရနိုင်လေသည်။ ထို့အတူ ဗျာ

ပါဒကိုအများပါဒ ဝိတက်ဖြင့်၎င်း၊ ဝိဟိံသာဝိတက်ကို အဝိဟိံသာဝိတက်ဖြင့်၎င်း လဲလှယ်ရာ၏။ ဣန္ဒြိယနိုင်ငံတော်ခေါင်းဆောင်ကြီးတဦးဖြစ်ခဲ့သော ဂဗ္ဘိသည် အဟိံသတရား (ဝါ) အဝိဟိံသာဝိတက်ကို တိကျစွာပွားများ၍ အကောင်အထည်ပေါ်အောင်ပြုလုပ်အားထုတ်မှုကြောင့်ဣန္ဒြိယ၏လွတ်လပ်ရေးကြီးပြောင်မြောက်ခဲ့သည်ဟု အများမှတ်ယူကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အကြမ်းစားဝိတက်သုံးမျိုးလုံးကို လဲလှယ်၍ ကျင့်သုံးနိုင်ခဲ့လျှင် မည်မျှအကျိုး ကြီးထွားမည်ကို တွေးတော၍ကြည့်ရှုရာသည်။

ဤသို့အားဖြင့် ဝိတက်ကျမ်းကြီး သုံးကျိုးကို သမ္မာဝိတက်သုံးပါးတို့နှင့် အချိုးအစားကိုက်ညီစွာ ဖလယ်လိုက်လျှင် သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်စာရင်းဝင်နိုင်လေတော့သည်။ ဝိတက်ကြမ်းကြီးတွေကို ဖယ်ဖျောက်နိုင်သလောက် လူသား၏ ချမ်းသာသုခလဲ တိုးတက်၍လာချိန်မည်။ ထိုဝိတက် ကြမ်းကြီးတွေကြောင့် လူသားသည် ယခုပစ္စက္ခဤဘဝ၌ ဒုက္ခတွေအမျိုးမျိုးကို တိုးခဲ့ရသည်မဟုတ်လော့။ ထို့ကြောင့် ဘဝ၏သာယာမှုနှင့် ရှင်လမ်းချမ်းသာမှု အစစ်အမှန်လိုလားသူ အမျိုးကောင်းသားသမီးတို့သည် ဝိတက်ကြမ်းကြီးတွေကို ဖယ်ခွါ၍ သမ္မာဝိတက်ဆိုတဲ့ မုဒ္ဒ၏လမ်းစဉ်သို့ ခြေသွက်သွက်ဖြင့် လှမ်းတက်လျှောက်သွားရန် အချိန်တန်ပြီမဟုတ်တုံလော့။

သမ္မာဝါစာ

သမ္မာ-မှန်သော၊ ဝါစာ-နှုတ်မှု

ဤနေရာတွင်“နှုတ်” ဟူသောပုဒ်ဖြင့် အထက်နှင့်အောက် နှုတ်ခမ်းများ၊ အထက်နှင့်အောက်သွားများ၊ လျှာနှင့် ရှ ခင် (လျှာခင်) ဟူ၍ အင်္ဂါလေးခုနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ခံတွင်း (ဝါ) ပါးစပ်ကိုဆိုလိုသည်။ ထိုခံတွင်းဟူသော ကိုယ် အင်္ဂါဖြင့် ဆောင်ရွက်ပြုလုပ်ရသောကိစ္စကို နှုတ်မှု (ဝါ) “စကား” ဟု ခေါ်ဆိုရသည်။ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အင်္ဂါလေးတန် စုံလင် ပြည့်ဝမှသာလျှင် နှုတ်မှုလဲ ပြီသ-ပြောင် မြောက် နိုင် သည်။ နှုတ်မှုကား သင်ကြား၍ တတ်မြောက်လာသော ပညာတရပ် ဖြစ်သည်။ နှုတ်မှုပညာ၊ လက်မှုပညာစသော စကား တို့ကို ဥပမာပြုရာ၏။

သမ္မာဝါစာ-မဂ္ဂင် ပြည့်စုံရေးအတွက်-

၁) မုသာဝါဒဆိုတဲ့ မမှန်သောစကားကို ဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။ အရိယောဝါတုဗျိဘာဝေါ - ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင်ရဲ့ အာဘောဂတော်အတိုင်း ဆိတ်ဆိတ်မှမနေနိုင်သ ဖြင့်၊ ပြောရဆိုရဦးမှပဲဆိုလျှင် မှန်သော၊ ဟုတ်သော၊ ယုံကြည် ထိုက်သော၊ ငြင်းချက်ငြင်းကွက်မပေါ်သော၊ ဓမ္မသဘာဝ အားဖြင့် ကြောင်းကျိုး ယုတ္တိခိုင်လုံသော၊ သူကျိုး ကိုယ်ကျိုး ပွားတိုးစေနိုင်သော၊ လောကီကျိုး-လောကုတ္တရာ ကျိုး တို့ကို ဖွံ့ဖြိုး စေနိုင်သော စကားကိုသာ ပြောဆိုရမည်။

၂) ဝိသုဏဝါစာ (ဝါ) ချောပစ် ကုန်း တိုက် သော (ဝါ) အချစ်ကို ပျက်စေတတ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း

မှ ရှောင်ကြဉ်၍ ညီညွတ်ရေးကိုဖြစ်စေတတ်တဲ့ စေ့စပ်ရေး စကားကို ပြောဆိုရမည်။

၃) ဖရဿဝါစာ (ဝါ) ရုံ့ ရင်းကြမ်းတမ်း သူ့နား မချမ်းတဲ့ မရမ်းမတာ မလာစကားပြောကြားခြင်းမှ ရှောင် ကြဉ်၍ ယဉ်ကျေး ချေငံသော၊ညင်သာချိုမြိန်သော၊လူတိုင်း ပြုံးရှင် နှစ်လုံးကို ကြည်စေနိုင်သော၊ပြည် ကြီး သူတို့ ဥစ္စာ သာယာပြေပြစ် ထစ်ငေါ့ကင်းကွာ ချစ်သဒ္ဓါကို ပွားစေ တတ်သောစကားကို ပြောဆိုရမည်။

၄) သမ္ပဖလာပ (ဝါ) ပြီးဖြင်းသော (ဝါ) အကျိုး မရှိသောစကားကိုဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ပြီးလျှင် အချိန်အခါ အားလျော်စွာ အကြောင်းသင့်-အကျိုးသင့် ခြင့်ခြင့်ချိန်ချိန် ဣန္ဒြေရရနှင့် အတ္တဓမ္မ၊ဝိနယကိုက်ညီ နှစ်ဆီရွဲရွဲ၊ နှလုံးအသဲ ခိုက်စွဲသွားလောက်တဲ့ စကားကို ဆိုရမည်။ ဤသို့ဖော်ထုတ်ခဲ့ သောနှုတ်မှုနှင့်သက်ဆိုင်ရာ ရှောင်ကြဉ်စရာ လေးပါးကို သန့် သန့်ရှင်းရှင်း ရှောင်ကွင်းပြီးလျှင် ဖြည့်တင်းဖွယ်ရာ-

လေးခုကို ဝရတစိုက် အာရုံနှိုက်ထမ်း၍ နေ့မနား-ညမ လပ် အထပ်ထပ်ပွားများ၍ နောက်အားမဆုတ် တကယ် တန်း အလုပ်လုပ်ခဲ့သော် သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင် စုံလင်ပြီးမြောက် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ပါလိမ့်မည်။ ရှေးခေတ် ပေါက် ပွား လူကြီးသူမများရဲ့ “နှုတ်ကောင်းပြည်စိုး” ဆိုတဲ့ စကားသည် သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်၏ အရေးကြီးပုံကို ပိုမို၍ပေါ်လွင်စေခဲ့လေ သတည်း။

သမ္မာကမ္မန္တ

သမ္မာ-ကောင်းသော၊ ကမ္မန္တ-ကိုယ်မှု

ဤသမ္မာကမ္မန္တ-မဂ္ဂင်ဆိုင်ရာ၌ ကိုယ်မှုဆိုဒါ ဝစီကံနှင့် မနောကံတို့ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်တဲ့ ပါးစပ်နှင့်ဟဒယ(ဝါ) ဦးနှောက်မှတစ်ပါး အခြားသော ကျန် ကိုယ် အင်္ဂါ အစိတ် အပိုင်းတို့ဖြင့် ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်သော အမှု ကိစ္စ ပင်ဖြစ် သည်။ ပါဏာတိပါတ(ဝါ)သူ့ သက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် ၍ ဒုတ်,ဒါး,လှံ, သေနတ်, အမြောက်စသော လူသတ်လက် နက်အားလုံးကို စွန့်ပစ်ထားရမည်။ သို့မဟုတ် ၎င်းလက်နက် အားလုံးကို လက်စတုံး အစအနမျှ မကျန်ရအောင် ဖျက်ဆီး ပစ်ရမည်။ ယနေ့ကပ္ပီတွင် လက်နက်လျော့ရေး,လက်နက် ဖျက်ဆီးရေး-ဆိုတဲ့ အော်သံသည် တဖြည်းဖြည်း ပိုပြီး ကျယ်၍ကျယ်၍လာလေပြီ။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓကမ္မ-ဒုတ်,ဒါး, လက်နက်တွေကို ချထားကြလော့ဟူ၍ လွန်ခဲ့သော နှစ် ပေါင်း (၂၅၀၀) ဧကျော်က ကျွေးကြော်ခဲ့လေပြီ။ ယင်းသို့ ချထားရုံနှင့် ကိစ္စပြီးပြီလော့။ မပြီးသေးပါ။ လန္ဇီ-ထိုထို လက်နက်တွေကို ကိုင်တွယ်ရမှာကို၎င်း၊ ၎င်းလက်နက်တို့ဖြင့် သတ်ရ-ဖြတ်ရမှာကို၎င်း-ရှက်ရမည်။ ဒယပန္န (ဝါ) ထို သည့်လက်နက်မျိုးစုံတို့ဖြင့် ဒဏ်ရာရသူ, ထိရှသူ, အသက်တိုင် အောင် ဆုံးရှုံးသူများကို သနားရမည်။ သဗ္ဗ ပါဏ ဘူတ ဟိတာနကမ္မ (ဝါ) သက်ရှိသတ္တဝါ-အားလုံး၏ အကျိုးကို ရှေးရှင်ညွှာရမည်။ အဒိန္နာဒါနာ(ဝါ)ပိုင်ရှင်သည် ကိုယ်နှုတ် တို့ဖြင့် အပေးအယူမြောက်အောင် မပေးသောသူတစ်ပါးတို့၏

ပစ္စည်းဥစ္စာကို မရိုးသာသော၊ ခိုးယူလိုသောစိတ်ဖြင့် ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍ ပေးသည်ကိုသာ ယူတတ်သော၊ လက်ခံတတ်သော၊ နှစ်ခြိုက်သော၊ ရိုးဖြောင့် တည်ကြည်သော၊ စင်ကျယ် မွန်မြတ်သောခံလေ့ကို ကျင့်သုံးရမည်။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ (၀၇) အဆင်းဆိုတဲ့ ရူပါရုံ၊ အသံဆိုတဲ့သဒ္ဒါရုံ၊ အနံ့ဆိုတဲ့-ဂန္ဓာရုံ၊ အရသာဆိုတဲ့-ရသာရုံ၊ အတွေ့ဆိုတဲ့-ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံတည်းဟူသော ကာမတို့၌ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန် မမှန်သောကျင့်ကြံမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။ ဤသို့အားဖြင့် ကာယကမ်ဟူသော ကိုယ်မှုဆိုင်ရာ ပယ်စရာသုံးမျိုးတို့ကို ပယ်၍ ကျင့်ကြံကျိုးကုတ် - ပြုလုပ်လိုက်နာရမည့် ကျင့်စဉ်ကိုအပြည့်အစုံ လိုက်နာခဲ့သော် သ မ္မာ က မ္မ န္တ မ ဂ္ဂင် နှင့် ပြည့် စုံ ပြီ ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်းသူလူသားသည်လည်း ပါဏာတိပါတာ-ဆိုတဲ့သူ့ သက်သတ်ခြင်းမှ အမြဲတစေရှောင်ကြဉ်၍ နေသည်။ သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင်ပွားသူလဲ ၎င်းကိုရှောင်သည်။ ယင်းသို့ ရှောင်ကြဉ်ကြရာ၌ ကွဲပြားခြားနားချက်များ ရှိပါသေးသလော၊ သို့မဟုတ် အတူတူပင်လော၊ မတူ ထူးခြား၍ အတော်ကွဲပြားပါသည်။ ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်းသူသည် ထိုထို ကာယကမ်မှုများကို ကြူးလွန်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ယင်းသို့ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကား ထိုအမှုများသည် အကုသိုလ်တရားဖြစ်၍ မည်းနက်သော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် (၀၇) မကောင်းသောကြောင့် မကောင်းသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်ကြောင်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် သမ္မာကမ္မန္တ - မဂ္ဂင်ကို ပွားများ အားထုတ်သူမူကား ထိုထို ကာယ

ကမ်မူများကို မမှန်သောကြောင့် ရှောင်ကြဉ်လေသည်။ အမှန်မှာ သဘာဝအားဖြင့် မမှန်သောအရာသည် ကောင်းသည်ဟုပဲ ခေါ်ခေါ် (ဝါ) မကောင်းဘူးဟူ၍ပဲ ခေါ်ခေါ် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အမှန် မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။ ကောင်း—မကောင်းကား လူသား၏ အကြိုက်ကိုလိုက်၍ ဖြစ်စေကာ၊ မှန်-မမှန်ကား လူသား၏အလိုသို့ ဘယ်အခါမှ လိုက်နိုးမရှိချေ။

သမ္မာအာဇီဝ

သမ္မာ—မှန်သော၊ အာဇီဝ—အသက်မွေးမှု

အသက်မွေးမှုဟူသည်မှာ သက်ထိန်းလုပ်ငန်းပင်ဖြစ်သည်။ “အသက်မွေးမှု တခုပညာ ကိုယ်စီပါရမည်” ဆိုတဲ့ ရှေးစကားအရ သက်ထိန်းလုပ်ငန်းအရေးကြီးပုံ ထင်လျှားသည်။ လူသားအတွက် မုချလိုလားအပ်သော သက်ထိန်းပစ္စည်းတို့ကား—

- ၁) ပထမအရေးအကြီးဆုံး “လေ”
- ၂) ဒုတိယ “ရေ”
- ၃) တတိယ “အစာ” တို့ဖြစ်သည်။ ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် လူသားသည် လေ-ရေ-ဟူသော အရေးအကြီးဆုံး သက်ထိန်းပစ္စည်းနှစ်မျိုးကို အလကားရရှိနိုင်သည်။ (ဝါ) မပင်မပန်း ရရှိသည် အစာ-အဟာရရှိရေးကား လူသားအတွက်မသက်သာတဲ့လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ လူသား၏မနုဇာတိကို ပြန်လည်သုံးသတ်ခဲ့လျှင် နောက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ သက်ထိန်းပစ္စည်းကို အနည်း

နည်းအဖုံဖုံ ဥပါယ်မျိုးစုံတို့ဖြင့် ရှာဖွေခြင်းနှင့် လူသား၏အချေအနေ တဖြည်းဖြည်း မြင့်တက်၍ လာခဲ့သည်။ ဒေါက်လှည်းခေတ်မှ ဒုးပြန်ခေတ်သို့ ရောက်လာခဲ့ပြီဟု ဆိုလိုသည်။ သို့တိုးတက်၍ လာခဲ့ရာ လူသားသည် တွေ့ကရရှစ်သောင်း - သောင်း ပြောင်းရောရာ မသမာသော မိစ္ဆာဇီဝ (ဝါ) မှားသော သက်ထိန်း လုပ်ငန်းတို့ဖြင့် မိမိ၏ဝမ်းဗိုက်ကို ဖြည့်တင်းနေရန်မလိုတော့ပြီ။ ဒိဃနိကာယ် သုသီလက္ခန္ဓာ ပါဠိတော် မြဟ္မဇာလသုတ်နှင့် သာမဉာဇလသုတ် မဟာသီလ အခမ်းတွင် မှားသော သက်ထိန်း လုပ်ငန်း အမြောက် အများကို ဟောကြားခဲ့သည်။ ထိုထိုသို့သော မှားယွင်းတဲ့ သက်ထိမ်း လုပ်ငန်းတို့ကို ရှောင်ကြဉ်၍ မွန်မြတ်သန့်ရှင်း အပြစ်ကင်းသော အလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးမြူလျှင် သမ္မာအာဇီဝ မဂ္ဂင်စုံလင် ပြောင်မြောက်လေတော့သည်။ မိစ္ဆာဇီဝစာရင်းဝင် သော လုပ်ငန်းတို့ကို အကုန်အစင် ရှောင်ကွင်း ပြီးလျှင် ဖြောင့်စင်းမှန်ကန်သော သက်ထိန်းလုပ်ငန်းဖြင့်သာ သက်ဆိုးရှည်ကြံကုန်ရာသတည်း။

သမ္မာဝါယာမ

သမ္မာ-မှန်သော၊ ဝါယမ-အားထုတ်မှု

သမ္မပါမန်-တရားလေးပါး၌ အကြီးဝင်သော ဝိရိယကို သမ္မာဝါယာမ (ဝါ) မှန်သော အားထုတ်မှုဆိုသည်။ သမ္မပဓါန်တရားလေးပါးတို့ကား--

- ၁) မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန်အားထုတ်ခြင်း--

၂) ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ဖျက်ခြင်း
ငှာ အားထုတ်ခြင်း။

၃) မဖြစ်သေးသော ကောင်းမြတ်တဲ့ ကုသိုလ်တရား
တို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေရန် အားထုတ်ခြင်း—

၄) ဖြစ်ပြီးသော ကောင်းမြတ်တဲ့ ကုသိုလ်တရားတို့ကို
တိုးတက်ကြီးထွားလာစေရန် အားထုတ်ခြင်းတို့ပင်ဖြစ်သည်။
ဤသည်တို့ကား လောကမှလွတ်မြောက်ရေးဟု ဆိုအပ်
တဲ့လောကုတ္တရာအတွက်ဖြစ်သည်။

လောကအတွင်း၌ ကျင်လည်ကျက်စားနေစဉ် လောက
လူသား၏ တိုးတက် ကြီးထွားရေးအတွက် အထက်၌ဖော်
ထုတ်ခဲ့သော သမ္မပဓါန်လေးပါးကို အမှီပြုကာ လောကီ
သမ္မပဓါန်လေးမျိုးကို ထွင်၍ယူနိုင်သည်။

၁) မဖြစ်သေးသော ကပ္ပ၊ အပူဆင်းရဲတို့ကို မဖြစ်စေ
ရန်အားထုတ်ခြင်း။

၂) ဖြစ်ပြီးသော ကပ္ပ၊ အပူဆင်းရဲတို့ကို လက်စတုံး
မီးညှိခဲ၍သွားစေရန် အားထုတ်ခြင်း။

၃) မရမရှိသေးသော စီးပွား ဥစ္စာ အတတ်ပညာနှင့်
လိမ္မာယဉ်ကျေးမှုတို့ကို ရရှိရန်အားထုတ်ခြင်း။

၄) ရရှိပြီးသော စီးပွား ဥစ္စာ အတတ်ပညာနှင့် လိမ္မာ
ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို အခွန်ရှည်စွာ တည်ကာ ကြီးထွားတိုးတက်
ပွားများစေရန် အားထုတ်ခြင်းတို့ကား လောကုတ္တရာသမ္မ
ပဓါန်ကို မှီငြမ်းပြု၍ ယူထားအပ်သော လောကီသမ္မပဓါန်တို့
ဖြစ်သည်။ ဤသို့သော လောကီသမ္မပဓါန်တရားနှင့် ပြည့်စုံ
သော လူသားသည် မကြီးပွားမတိုးတက်ပဲမနေနိုင်တော့ချေ။

ဤသို့ဖော်ထုတ်ခဲ့သော လောကုတ္တရာ သမ္မုပဓါန်လေး
 ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ခဲခက်သောလုပ်
 ငန်းမရှိတော့ပြီ။ သူသည် ဧလူလူ အလွယ်တကူနှင့်ပင်
 လောကကိုလွန်မြောက်၍ တဖက်ကမ်းရောက် နိဗ္ဗာန်ပေါက်
 သွားနိုင်လေတော့သည်။ ထိုအတူပင် လောကအတွင်း၌
 တိုးတက်ကြီးထွား၍ တံခိုးဩဇာ အာဏာ ကြီးမားခြင်းကို
 အလိုရှိသူ လောကီလူသားသည်လည်း လောကီသမ္မုပဓါန်
 လေးပါးကို အတိအကျ အပြည့်အဝ အစုံအလင် လိုက်နာ
 ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် ဘဝ၏သရဖူကို အလွယ်တကူ သယ်ခြူး၍
 ယူနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ဝိရိယဝတော ကိနာမ ကမ္မ နသိဇ္ဇတိ
 ဟူ၍ လာရှိသော ပရိဘာသာအရ လုလ္လဝိရိယရှိသူအတွက်
 မဖြစ်မြောက်နိုင်သော ကိစ္စမရှိ ဖြစ်ချေသည်။ ထို့ကြောင့်
 လောကုတ်လောကီ နှစ်လီနှစ်ဝနှစ်ဠာနတို့၌ အတွင်အထိပ်
 သို့ရောက်လိုသူ လူသားတိုင်း၏ တာဝန်ကား သမ္မုပဓါန်
 လေးပါးကို လက်ကိုင်ထားပြီးအမြဲတန်ကျိုးကုတ်၍ မဖယ်
 တန်း အားထုတ်ရန်ဖြစ်သတည်း။

သမ္မာသတိ

သမ္မာ-မှန်သော၊ သတိ-အောင်မေ့မှု

သတိ အုပ်စိုး မသေမျိုး တွေ၊
 သတိလွန်ကဲ အောင်ပွဲဆင်သလေ၊
 သတိရှေ့ပြေး သေဘေးရှောင်သွေ၊
 သတိကင်း သေမင်း မျှိုဝါးမလေ။

“သတိ” ဟူသော-ဝေါဟာရသည် ပါဠိဘာသာပင်ဖြစ်စေကာ ၎င်း၏မြန်မာအနက် “အောင်းမေ့ခြင်း” ထက်ပို၍ လူသိများသောပုဒ်တခု ဖြစ်၍နေလေပြီ။ ထို့ပြင် ကပ္ပါပေါ်ရှိ လူအမျိုးမျိုးတို့သည် မိမိတို့၏ဘာသာစကားတို့ဖြင့် “သတိ” ကို နေရာဋ္ဌာနဟူသမျှတို့၌ အသုံးပြုလျက် ရှိကြကုန်၏။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားကိုယ်တိုင်ပင် ထိုသတိတရားကို အမြဲလက်ကိုင်ထားတော်မူတဲ့အပြင် နေ့တိုင်းနေ့စဉ် ဆွမ်းခံရာမှအပြန်တွင် ခြေဆေးအင်ပြင်မှာရပ်တော်မူလျက် “ရဟန်းတို့သတိနှင့်ပြည့်စုံကြလော့” ဟုမိန့်တော်မူမြဲဖြစ်သည်။ တဖန် ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူခါနီးအချိန်တွင် ဗုဒ္ဓသည် နောက်ဆုံးအမှာစကားအဖြစ်ဖြင့် ၎င်းသတိကိုပင်အလေးမူ၍မိန့်မြွက်တော်မူခဲ့လေပြီ။ သို့ဖြစ်ရာ “သတိ” ကို နေရာတကျအသုံးပြုနိုင်သူသည် အောင်မြင်ခြင်းဆိုတဲ့ ရတနာပုံဆိုက်မြဲဖြစ်သည်။ “သတိ” ကိုလက်ကိုင်ထားသည် နေ့စေ့ကမ်ယုန်မှတပါး အခြားနည်းအားဖြင့် မသေနိုင်တဲ့အမျိုးဖြစ်သည်။ ကပ္ပါလူသားအာလုံးတို့ အာသာငန်းငန်း မျှော်မှန်းရည်ရွယ်ကြတဲ့ အောင်ဆုပန်ဟူသမျှကို သတိနှင့်ပြည့်စုံသူ လူသားသာ လျှင် ဆွတ်ခူးပန်ဆင်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ သေမင်းသည် သတိကင်းသူကို အတင်းဆွဲယူရန်အမြဲတစေ ခြောင်းမြောင်းလျက်နေသည်။

မမေ့သူများ မေ့သူများလို၊
 မသေနိုင်ငြား ဘုရားအဆို။
 ထ၊ထိုင်၊အိပ်၊သွား၊စား၊သောက်၊ လှိုက်ဖို၊
 မမေ့တတ် ထွက်ရပ် ညွှန်းသင်္ကေ။

သတိတရားနှင့် ပြည့်စုံသူများသည် သတိကင်းမဲ့သူများကဲ့သို့ မသေနိုင်ဟု ဓမ္မပဒ၌ဘုရားဟောခဲ့သည်။ ယိုပြင်ထမှု၊ ထိုင်မှု၊ အိပ်မှု၊ သွားမှု၊ စားမှု၊ သောက်မှု၊ ရှုထုတ်မှုတို့တွင် “သတိ” ဆိုတဲ့ စာလုံးကလေး ကပ်ယှဉ်၍ ထားနိုင်လျှင် ထွက်ရပ်-ပေါက်ပါလိမ့်မည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ယိုကြောင့် လောကီဖက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်တာအဖြာဖြာတို့၌၎င်း၊ ယိုပြင်လောကုတ္တရာနှင့်သက်ဆိုင်ရာကိစ္စအဝဝတို့၌၎င်း၊ သတိတရားဦးစီးရှေ့သွားရှိသော်သာလျှင် တိုးတက်ကြီးထွားမှုများနှင့် ဇေးငြိမ်းချမ်းသာမှုများကို ရင်ခွင်ပိုက်နိုင်ပေလိမ့်သတည်း။

သမ္မာသမာဓိ

သမ္မာ-မှန်သော၊ သမာဓိ-တည်ငြိမ်မှု

“သမာဓိကား” စိတ်၏တည်ငြိမ်မှု (ဝါ) အာရုံတပါးသို့ လွင့်၍မသွားမှုပင်ဖြစ်၏။ ကျောက်သား အတိ ပြီးသော ကျောက်တောင်၊ (သို့မဟုတ်) ကျောက်ဆောင်တို့၏ မလှုပ်မယိုင် ကြံ့ခိုင်မှုရှိသော စိတ္တကဂ္ဂတာကိုပင် သမာဓိဟူ၍ခေါ်ဆိုကြကုန်၏။ စိတ်၏တည်ကြည်မှုဟု ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ သမာဓိကို ရရှိရေးအတွက် လုပ်ငန်းတို့ကား ဘာသာအယူဝါဒအသီးသီးတို့၌ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ စုံ၍နေအောင် ရှိကြကုန်၏။ လုပ်နည်းကွစေကာ ရရှိအပ်သော အကျိုးတရားဖြစ်တဲ့ စိတ်၏တည်ငြိမ်မှုကား အတူတူပင်။ သို့ရာတွင် ၎င်းသမာဓိကို အသုံးပြုရာ၌ သတိရှိရန်အများကြီးလိုသည်။ မုဒ္ဒ၏မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွင် လက်ဦးအစ ပထမအဆင့်မှာ တင်၍ထားတဲ့သမ္မာဒိဋ္ဌိဦးဆောင်သော သမာဓိ(ဝါ)တည်ငြိမ်မှုကို သမ္မာသမာဓိ

ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်သည်။ လူသား၏ကိုယ်ခန္ဓာတည်ရှိသော
 မျက်စေ့၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ ဟူသော ပသာဒရုပ်ကြည်ငါးခု
 တို့သည် အပြင်ဗဟိဒ္ဓ ကပ္ပေါလောက၌ရှိသော အဆင်၊
 အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ ဆိုတဲ့ အာရုံငါးပါးကို အ
 မြဲတစေ ဟဒယသို့ (ဝါ) ဦးနှောက်သို့ သွင်းပို့လျက်နေကြ
 ကုန်သည်။ လူသား၏ စိတ်တည်းဟူသော မျောက်ရိုင်းသည်
 ထိုသို့သွင်းပို့လိုက်သော အာရုံတို့တွင် တပါးပါး၌ ရပ်နား
 တည်ငြိမ်၍မနေတတ်ပဲ ငါးဝသော အာရုံတို့ကို ဟိုခုံဒီကူးပြု
 လုပ်၍နေတတ်ချေသည်။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုသို့ အာရုံ
 တွေကို တခုပြီးတခု ပြောင်းလဲခုံကူး ပျော်မြူး၍နေတတ်တဲ့
 စိတ်ကို တခုတည်းသော အာရုံချီတိုင်၌ ခိုင်မြဲစွာ တည်နှောင်
 ၍ထားရ၏။ စိတ်သည် အဖြစ်သဘောတရားပင်ဖြစ်ရာ လူ
 သား၏မျက်စေ့နှင့် ဗဟိဒ္ဓအပြင်ရူပတို့ တိုက်ဆိုင်မိသောအခါ
 စက္ခုဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ မျက်စေ့စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထိုစိတ်
 သည် မြင်ကရရူပါရုံ၏နောက်သို့ လိုက်တတ်သည်။ ထိုအတူ
 စိတ်သည် ကြားသမျှသဒ္ဓါရုံ၊ နံသမျှဂန္ဓာရုံ၊ လျှက်သမျှရသာ
 ရုံ၊ တွေထိသမျှဖေဝါဠဗ္ဗအာရုံတို့၏ နောက်သို့ လယ်ကာ
 လှည့်ကာ ကောက်ကောက်ပါအောင် လိုက်နေတတ်သည်။
 ဤသို့လိုက်နေလျှင် စိတ်၏တည်ငြိမ်မှုသမာဓိကို အဘယ်မှာ
 လျှင်ရရှိနိုင်တော့မည်နည်း၊ သို့ဖြစ်ရာ သမထနည်း၊ ဝိပဿနာ
 နည်းတို့ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် အခြားနည်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊
 စိတ္တေကဂ္ဂတာဆိုတဲ့စိတ်၏တည်ငြိမ်မှုရုပ်လုံးပေါ်လာအောင်
 တည်ဆောက်ရာသည်။ ဤသို့မနေမနား ပွားများအားထုတ်
 မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရရှိလာသော သမာဓိကို သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့

အမြင်မှန်မရှင်နှင့် အမြင်ထာဝစဉ်ယှဉ်တွဲ၍ထားရန် မုချလိုလားအပ်ချေသည်။

အဘယ်ကြောင့်နည်း တခုတည်းသောစိတ်အာရုံ၌ တည်မြဲ၍နေသော သမာဓိစိတ်သည် အလွန်အကြူး အထူးတံခိုးကြီးလှ၏။ လိုသလိုပြီးမြောက်နိုင်သော သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံ၏။

အချို့သော မှော်ဆရာ-စိတ်ညှို့ဆရာနှင့် အထက်ဆရာအောက်ဆရာစသည်တို့မှာ အထိုက်အလျှောက် ပွားများထားသဖြင့် တည်မြဲသော သမာဓိတရား နည်းများမဆိုရှိကြကုန်၏။

ယင်းသို့ မိမိတို့၏ပရိစ္ဆာယ်မှုကြောင့် ရရှိလာသောသမာဓိတရားကို မိမိတို့အလိုရှိရာလမ်း၌ အရမ်းအသုံးပြုလေ့ရှိကြကုန်၏။ ယင်းသို့အသုံးပြုကြရာ၌ သမာဓိစိတ်၏တံခိုးကြောင့် အထိုက်အလျှောက် ပြောင်မြောက်၍ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်များ မှန်းတိုင်းပေါက်ကြကုန်၏။ ဤစိတ္တသမာဓိ လုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ၌ အကြား အမြင် အတွေ့ အကြုံ နည်းပါးတဲ့ ဗမာလူသားအတွက် ထိုမျှသော တံခိုးပြာတိဟာ ကလေးသည် ဧရာမဣဒ္ဓိဝိဓအဘိဉာဏ်တွေလောက် အထင်ရောက်ကာ ထိုသို့သောပုဂ္ဂိုလ်ကို အတင်းဒလကြမ်း ဆီးကပ်ကိုးကွယ်မှုကိုပြုလေ့ရှိကြကုန်၏။ ထိုသို့ဆီးကပ်မှုကြောင့် ထိုသမာဓိရှင်မှာ လိုဒါမရှား ပစ္စည်းလတ်လာဘပေါများ ထင်ပေါ်ကျော်ကြား၍ လာလေတော့သည်။ နှစ်ပေါင်း လပေါင်းအတန်ကြာ၍ လတ်လာဘ ရေယဉ်ကြောမှာ မျောရဖန်များလာသောအခါ ထိုရရှိပြီးသောသမာဓိတရားလဲ တဖြည်းဖြည်းလျော့၍သွားမြဲဖြစ်ချေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျနပ်တို့၏ ဗမာ့ပဋိပတ္တိသာသနာတံည်းဟူသော ကောင်းကင်၌ ကြယ်ပျံ

ကဲ့သို့သောဖြစ်ရပ်မျိုးကို မကြာခဏကြား-သိ-တွေ့-မြင်နေရ
 ချေသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ဖြစ်ရသနည်း။ ထိုသို့အပန်း
 တကြီးအားထုတ်ခြင်းဖြင့် ရရှိသော မိမိတို့၏ သမာဓိတွင်
 သမ္မာဒိဋ္ဌိ(ဝါ)အမြင်မှန်မဂ္ဂင်ကို မတပ်မဆင်နိုင်(ဝါ)မကပ်
 မယှဉ်နိုင်သောကြောင့်ဟူ၍ ဖြေဆိုလျှင် အများကြီးလွဲမှား
 လိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။ မှန်လှ၏။ ကပ္ပါ၏လက်ရှိ ဘာသာအ
 ယူဝါဒအသီးသီးတို့မှာ ၎င်းတို့နှင့်သက်ဆိုင်ရာ ယောဂ-လုပ်
 ထုံးများ (ဝါ) သမာဓိလုပ်ငန်းများရှိကြခြင်းမှာ မငြင်းနိုင်
 တဲ့အချက်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဘာသာအ
 ယူဝါဒတိုင်းမှာတံခိုးရှင်တွေ၊ ပြာဋိဟာရင်တွေ၊ ပေါ်ပေါက်
 ခဲ့ကြခြင်းလဲ အထင်အရှားပင်။

လိုရင်းချုပ်ရသော်-ကပ္ပါလက်သုံးဖြစ်တဲ့ယောဂနည်းမျိုး
 စုံတို့တွင်တစုံတရာ အမှတ်မထင်သောနည်းဖြင့် သမာဓိတရား
 ကိုထူထောင်နိုင်သည်။ အနှေးနှင့်အမြန်ကား ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏
 စေတနာသဒ္ဓါနှင့် လုလွ်ကိုအမှီပြုသည်။ နောက်ဆုံး၌သမ္မာဒိဋ္ဌိ
 (ဝါ) အမြင်မှန်ရအောင်ကြိုးပမ်းရမည်။ အမြင်မှန်ရသည်နှင့်
 တပြိုင်နက် သမာဓိဟူသော စကားလုံးတွင် သမ္မာဆိုတဲ့ပုဒ်
 ကလေးယှဉ်တွဲနိုင်ခဲ့လျှင် ဗုဒ္ဓသုံးသမ္မာသမာဓိကို ရင်ခွင်ပိုက်
 ရရှိလေတော့သတည်း။

ဤသို့အားဖြင့် အမြင်မှန်ဆိုတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်လျှင်ရှေ့
 သွားရှိသော (ဝါ) သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင် ဦးဆောင်သော မဂ္ဂင်
 ရှစ်ပါး အကျင့်တရားတို့ကား ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂဟူ
 သော လူသား၏အကြိုက်လမ်းစဉ်နှင့် အတ္တကိလမထာနု
 ယောဂဟူသော အကြိတ်လမ်းစဉ်ဆိုတဲ့ အစွန်းနှစ်ဖက်မှ

ကင်းလွတ်တဲ့ အလယ်လမ်းကျင့်စဉ်ပင်ဖြစ်သည်။ အကြိုက်
 နှင့် အကြိတ်ကို မချဉ်းမကပ်သော မဇ္ဈိမပဋိပဒါဆိုတဲ့ လမ်း
 စဉ်မှန်ကို အပြင်းအထန်ဖွဲ့သန်သန်ဖြင့် မှန်မှန်ကြိုးကုတ် တ
 ကယ်တမ်းအားထုတ်ခြင်းဖြင့် ဝဋ်ဒုက္ခတမြုံလုံးကို နိဂုံး
 သတ်ခြေမှုူးကြကုန်လော။

ဤကားလှုပ်လေမြုတ်လေဆိုတဲ့ ဝဋ်ဆင်းရဲသည့်နိဗ္ဗာန်မှ
 အတင်းရုံးထွက်၍ ကြည်းကုန်းထက်သို့ တက်ရောက်လို သော
 လူသားအဘွက် ဗုဒ္ဓ၏စာချွန်တော်ဖြစ်သည်။

မှန်သောကိုးကွယ်မှု

အထက်၌ ကျနပ်တို့ဖေဖော်ထုတ်ခဲ့သော ဗုဒ္ဓ လမ်း စဉ်ဟု
 ဆိုအပ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့တွင် အစတင်၍ထားတဲ့ သမ္မာ
 ဒိဋ္ဌိ(ဝါ)မှန်သောအမြင်နှင့်စပ်ယှဉ်နှိုင်းမှသာလျှင် ကိုးကွယ်မှု
 ပသမှုတို့ကိုလည်း မှန်သောကိုးကွယ်ပသမှုဟူ၍ ခေါ်ဆိုနိုင်
 မည်ဖြစ်သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ဆိုတဲ့ မှတ်ကျောက်မှာတင်လို့
 အရည်မကိုက်ခဲ့လျှင် (ဝါ) မမှီခဲ့လျှင် ၎င်းတို့ကိုစွန့်ပစ် ရန်
 သာရှိသည်။

ယေကေစိ သရဏာ' ယန္တိ၊ ပဗ္ဗတာနိ ဝနာနိစ၊

အာရာမ ရုက္ခစေတျာနိ၊ မနုဿာ ဘယတဇ္ဇိတာ။

အချို့သော လူသားတို့သည် ဘေးကိုကြောက် ရှို့ခြင်း
 ကြောင့် တောင်များ၊ တောများ၊ နတ်ကွန်းများ၊ တောစိုးသစ်
 ပင်ကြီးများနှင့် စေတီတို့ကို ကိုးကွယ်ကြကုန်၏။

နေတံခေါသရဏာ' ခေမံ၊ နေတံ သရဏာ မုတ္တမံ။

နေတံ သရဏာမာဂဗ္ဗ၊ သဗ္ဗ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ။ ။

ဤကိုးကွယ်မှုသည် ဘေးကင်းသော ကိုးကွယ်မှုမဟုတ်၊ ၎င်းသည် မြင့်မြတ်သောကိုးကွယ်မှုမဟုတ်၊ ထိုသို့သောကိုးကွယ်မှုကိုအခြေခံ၍ ဆင်းရဲအပေါင်းမှ မလွတ်ချေဟူ၍ ခမ္မပဒပါဠိတော် အဂ္ဂိဒတ္တမြဟ္မဏဝတ္ထုမှာ ဘုရားရှင်က အတိအလင်းတွင်းတွင်းကြီး ဟောပြောတော်မူခဲ့သည်။

သို့ရာတွင်၊ အများသောဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အမည်ခံတဲ့လူသားသည် ဤသို့တိကျပြတ်သားသော ဗုဒ္ဓ၏ညွှန်ပြချက်ကို ဥပေက္ခာပြု၍ လစ်လျူရှုခဲ့လေပြီ၊ အပြင်းအထန်ငြင်းဆန်၍ တော်လှန်ခဲ့လေပြီ၊ လူသားသည် ဘေးအမျိုးမျိုးရန်ဆိုးအသွယ်သွယ်အန္တရာယ်အရပ်ရပ် ဥပါဒိအလီလီ မသတိစရာကမ်ကြမ္မာတို့ကို ကြောက်ရွံ့၏၊ ထိတ်လန့်၏၊ ထို့ပြင်သူသည် နှစ်သက်ဖွယ်ရာ သုခချမ်းသာ မင်္ဂလာကိုမျှော်လင့်၏။

လူသားသည် သဘာဝအားဖြင့် အချောင်သွား၊ အချောင်ရှာ၍၊ အချောင်ဖားလိုတဲ့ “အချောင်သမား” ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် သူ၏စိတ်တွင် နတ်အမျိုးမျိုးကို အားကိုးလိုတဲ့ ဆန္ဒများ ပေါက်ဖွားလာခဲ့သည်။ ထိုသို့ပေါ်ပေါက်လာသည်နှင့် တပြိုင်နက် သူသည် တောစောင့်နတ်တောင်စောင့်နတ်စသော ပဉ္စဒ္ဓါရိဝိမုတ်ဖြစ်တဲ့ နတ်များကို ကိုးကွယ်စပြုလာလေတော့၏။ ယင်းမှတစ်ဆင့် ရှေ့သို့ တလှမ်းတက်၍ ပဿမူများကို ပြုလုပ်လေတော့သည်။ ကာလအတန်ကြာသော်၊ လူသား၏စိတ်သည် မြင်ကြား၊ နံ၊ လျက်၊ ထိတို့ဖြင့် မသိနိုင်သော ပဉ္စဒ္ဓါရိဝိမုတ်နတ်များနှင့် ကြေနပ်မှုမဖြစ်နိုင်တဲ့ အခြေပျို့ ရောက်လာလေသည်။

ထိုအခါသူသည်တောတွင်းမှလက်ပန်သား (ဝါ) ယမနေ သားများကိုခုတ်ယူပြီးလျှင်ထိုထိုနတ်ရုပ်အမျိုးတို့ကိုခုတ်ထွင်း ထုလုပ်ကာမိမိ၏နတ်စင်သို့ တင်ထားလိုက်လေပြီ။

ထို့နောက် လူသားသည် သူကိုယ်တိုင် ခုတ် သူကိုယ် တိုင် ထုလုပ်ခဲ့တဲ့ ထို ထိုနတ်ရုပ်များ၏ ရှေ့တွင် သူကိုယ် တိုင် ဒူးတုတ်ရုံကြိုး၍ သူ ကိုယ်တိုင် ရှိခိုးရတဲ့ အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်သွားခဲ့လေပြီ။

ဪ... သနားဖွယ်ကောင်းစွာတကား။

ယခုအခါသော် မြင်းဖြူရှင်ကို ကိုးကွယ်ကြတဲ့ အထက် အညာသားတို့သည် ဤမျှဒုက္ခမခံ ကြတော့ချေ၊ နတ်ယုံကြည် သူတဦးတည်းက ဖြစ်စေ၊ (သို့မဟုတ်) ရပ်နှင့် ရွာနှင့် စု ပေါင်း၍ဖြစ်စေ၊ ဘုရားပွဲ တော်များမှာ ရောင်းချလေ့ရှိ တဲ့ မြင်းရုပ်ခပ်ကြီးကြီးနှင့် နတ်ရုပ်ခပ်ထွားထွားကို ဝယ်ယူ ပြီးလျှင် ရွာဦးရွာထိပ်မှာဖြစ်စေ၊ မြို့ဝင်ရွာထွက်မှာဖြစ်စေ၊ နတ်စင်တခုဆောက်လုပ်၍ ထိုအရုပ်များကို တင် ထားကိုး ကွယ်ခြင်း ပူဇော်ပသခြင်းကို ပြုကြကုန်၏။ ထိုနတ်ကား မိမိတို့ရဲ့ ဝတ်လဲတော်ကိုမှ ကိုယ်တိုင်ရှာကြံ၍ မဆင်မြန်းနိုင် ကြချေ၊ ဒါပေမယ်လို့ အထက်အညာကလူသားသည် မိမိ နေထိုင်ရာအညာဒေသ၌ အဘယ်ကြောင့် မိုးနည်းပါးရသည် ကို မတွက်မဆတော့ပဲ မိုးခေါင်လျှင် နတ် ကွန်း တက်လေ တော့၏။ သို့သော် မိုးကတော့ခေါင်မြဲ၊ ကိုယ်နေဖို့ရန်နတ် စင်ကိုမှ ကိုယ်တိုင်မဆောက်နိုင်၊ ကိုယ်ဝတ်ဘို့ဝတ်လဲတော် ကိုမှ ကိုယ်တိုင်မရှာနိုင်တဲ့ နတ် မင်းရဲ့ ထံမှောက်မှာ ဒူး ထောက်ပြီး မိုးရွာဖို့ကစ၍ လူသားလိုတာတွေရဖို့ တောင်း

ဆိုနေကြခြင်းကား စပါးအဖြင်းမှ ဆန်ထွက်အောင်ထောင်းသကဲ့သို့ပင်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ထူးဆန်းတာတခုကတော့ လူသားသည် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးအတွက်သာ နတ်များကို အားကိုးအားထားပြု၍ အနာဂတ် နောင်တမလွန် အတွက်တော့ သက်သက်အားမကိုးခြင်းပင် ဖြစ်သတည်း။

လူသားသည် နေ့မအား၊ည-မလပ်၊ ဒလစပ်ရှုပ်ပွေတဲ့ အလုပ်တွေကို အမြဲတစေလုပ်ကိုင်၍နေရမှ ကျေနပ်နိုင်သော သတ္တဝါဖြစ်၏။

ဥပမာ၊အထက်အညာကတောင်သူလယ်သမားတယောက်ကိုကြည့်လော့။ သူသည် မိုးဦးလေဦးမကျ မှီကထဲက သစ်၊ ဝါး၊ သက်ငယ်၊ ကြိုးကြိမ်နွယ်တို့ကို ရှာဖွေရ၏။ သိုမှီးရ၏။ မိမိနေထိုင်ရာအိုးအိမ်ကို ပြုပြင်ရ၏။ မွန်းမံရ၏။ ပျက်စီးယိုယွင်း၍ နေသော မိမိ၏ ဒေသဆိုင်ရာ နတ်ကွန်းနတ်စင်တို့ကို ပြင်ရ၏။ ဆင်ရ၏။ မိုးဦးလေဦးကျသည်နှင့်တပြိုင်နက် တောင်သူရဲ့ အလုပ်ခွင်သို့ ဝင်ရလေတော့၏။

ထိုအချိန်မှစ၍ တဒေါက်ဒက်ဒက်နှင့် သူ့မှာအလုပ်နှင့်လက် မပြတ်တော့ချေ။ ယင်းသို့သွားရာ၊ လာရာ၊ ထွန်ရာ၊ ယက်ရာ၊ ခုတ်ရာ၊ ထစ်ရာ၊ တူးရာ၊ ဆွရာ၊ သယ်ရာ၊ ပို့ရာ၊ ထမ်းရာ၊ ဆောင်ရာ၊ လုပ်ကိုင်ရာတို့၌ တစုံတရာ ထိခိုက်၊ ရှန့်ရှါခွဲလျှင် “နတ်မကြေလို့” ဟု လွဲမှားစွာ ရိုးတဲ့အပြင် “နတ်ဆိုတာ ကောင်းကျိုးကိုမပေးရင်သာရှိရမယ်၊ ဆိုးကျိုးတော့ချက်ခြင်းပေးသမောင့်” ဆိုတဲ့ ဆိုရိုးစကားပင် ပေါက်ဖွားလာခဲ့ရလေပြီ။

ဤမျှလှုပ်ရှားသွားလာ၍ လုပ်ကိုင်နေရသူမှာ သတိကင်း
 လိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် စူးရှ ထိခိုက်မှုများ ဖြစ်တတ်လေ
 သည်။ သို့ရာတွင် မကောင်းကျိုးပေါ်သမျှ နတ်ကိုသာရိုးလေ့
 ပြုကြကုန်၏။ လယ်ထွန်ရင်း မြေပွေးကြီးများတွေ့ခဲ့လျှင် နတ်
 ကြီးညောင်ပင်၊ သို့မဟုတ် နီးရာနတ်စင်သို့ အပြေးအလွှား
 ဝင်၍ အရှင်ကြီးကိုကြေနှပ်အောင်လုပ်ရမြဲဖြစ်သည်။

ထိုအတူ ထွန်ယင်းယက်ယင်းမှ ရွှေအိုးကြီးများ(၀၁)ငွေ
 အိုးကြီးများ တွေ့ခဲ့လျှင်တော့ နတ်မတယ်လို့ ဆိုရမှာပေ! သို့
 ရာတွင် အဲဒါကတော့ ဖြစ်ထောင့်ဖြစ်ခဲ၊ အမှန်မှာတော့
 တောင်သူလယ်သမားတို့သည်ရွှေအိုးငွေအိုးနှင့်မတိုးမိပဲ မြေ
 ဆိုးနှင့်သာ တိုးရမြဲဖြစ်၍နေကြလေပြီ။ တရံတခါ အလယ်ရိုးမ
 တောင်တန်း၌ မိုးကြီးသီးထန်စွာ ရွာသွန်းလေရာ အလယ်
 ပိုင်းဒေသရှိ ချောင်းကြီး မြောင်းငယ် အသွယ် သွယ်တို့ ၌
 အတင်းဒလဟော ဒိုက်သရောတွေပါ မြော၍ပါလာအောင်
 ရေကြီးမြဲဖြစ်သည်။ ထိုအခါ၌ တောပေါ် - တောင်ပေါ်မှ
 မြေငန်း မြေပွေး အသေးအကြီးများစွာတို့သည် ရေယဉ်စီး
 ကာ အောက်ချိုင်းသို့ ရောက်လာကြကုန်၏။ ယင်းသို့မြေပေါ်
 တဲ့အခါမှာ အရှင်ကြီးဖဲနိုင်လို့ မြေတွေ ရလာ ခဲ့သည်ဟု
 တောင်သူတိုယ်သမားတို့ယုံကြည်နေကြကုန်၏။ ယင်းသို့မှား
 ယွင်းတဲ့ ယုံကြည်မှုများကြောင့် မမှန်သော ကိုးကွယ်မှု ပသ
 မှုများ ထွန်းကားလာမြဲဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အမည်ခံယူနေတဲ့ လူသား
 သည် “ကိုယ် အား-ကိုယ်ကိုးရမည်” ဟူသောဗုဒ္ဓ၏ဩဝါဒ
 ကို ကျောခိုင်းလေတော့၏။ မှန်လှ၏။ ဗုဒ္ဓသည် “ကိုယ် အား

ကိုယ်ကိုး” ဆိုတဲ့တရားကို ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်၌ ဟောတော် မူခဲ့သည်။

အတ္တာဟိ အတ္တနော နာထော၊ ကောဟိ နာထော
ပရော သိယာ၊

အတ္တနာဟိ သု ဒန္တေန၊ နာထံ လဘတိ ဒုလ္လဘံ။

မိမိသာလျှင် မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၏။ သူတပါးသည် မိမိ၏ကိုးကွယ်ရာ အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်မည်နည်း၊ မိမိကိုယ် တိုင်ကံ့ယဉ်ကျေးခဲ့လျှင်၊ အလွန်ရခဲတဲ့ ကိုးကွယ်ရာကိုရ၏။

မိမိမှတစ်ပါး အခြားသူကိုမှီခိုအားကိုးလိုတဲ့ လူသား၏ ဝသီ ဆိုး ဓလေ့ဆိုးကြီးကို ရိုက်ချိုးလိုသော ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် “ကိုယ် အားကိုးကိုး” တရားတော်ကို ဤသို့ပြတ်ပြတ်သား သား မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

သို့ပေမည်လို့ ဗုဒ္ဓဘာသာထွန်းကား၍ ဗုဒ္ဓ၏တရားတော် ကို ယုံကြည်လေးစားကြကုန်သော တိဗက်ပြည်၊ တရုတ်ပြည်၊ ဂျပန်ပြည်၊ မွန်ဂိုလိယပြည်၊ နိပေါ်ပြည်၊ ဘူဘန်ပြည်၊ ဆစ်ခင်း ပြည်၊ ယိုးဒယားပြည်၊ ဗမာပြည်၊ သီဟိုကျွန်းစုသော နိုင်ငံတို့ မှာရှိတဲ့ အများသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လူတို့သည် ဒေသန္တရ ဆိုင်ရာ နတ်အသီးသီးတို့ကို ဖန်ဆင်း၍ အပြင်းအထန် ယုံ ကြည်လျက် ရှိကြကုန်၏။

ထိုထိုနိုင်ငံများမှာရှိတဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားကျောင်းများသို့ ငင် ရောက်ဖူးမျှော်တဲ့အခါမှာ ၎င်း ဘုရားကျောင်းများအတွင်းသို့ ဒေသန္တရဆိုင်ရာ နတ်များနှင့်တကွ နိုင်ငံခြားမှ တင်သွင်း လာသောနတ်များပါ ဝင်ရောက်၍ နေရာယူပြီး ဖြစ်နေကြဒါ ကို ဧစ္စရီရချေသည်။

“နတ်ကွန်းအစ ဟိန္ဒူက” ဟု သော ဆို ရိုး စ ကားအရ ဣန္ဒြိယနိုင်ငံတော်၌ ဟိန္ဒူ လူ များ တို့ တည်ထောင်ဖန်ဆင်း ထား တဲ နတ် ကွန်း၊ နတ် နန်း ကား ကြီး ကျယ် လှ ၏။ မြင့်မားလှ၏။ ကုဋေကုဋာ မြောက်များလှစွာသော နတ်အပေါင်းတို့၏ စံမြန်းရာလည်းဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုနတ်ကွန်းမှ အချို့သောနတ်တို့သည် မိမိတို့၏ အမည်ဟောင်းကို ပယ် ဖျက်၍ အမည် သစ် ကို တပ် ဆင် ကာ မုဒ္ဒသာသနာ သွား လေ ရာ တိုင်း သစ်ပြည်သစ်၊ နိုင်ငံသစ်များသို့ လိုက်ပါလာခဲ့ကြ ဟန်ရှိ လေသည်။

အမှန်ဆိုရလျှင် လူသား၏ အလိုဆန္ဒအား လျှော့စွာ နတ်တို့၏အရေအတွက်လဲ တိုး ချိ ဆုတ် ချိ ဖြစ် နေဟန်ရှိ လေသည်။

အထက်၌ဆိုခဲ့တဲ့ အတိုင်း လူသားသည် သူတပါးအား ကိုးလိုတဲ့ စိတ်ကို ပို၍ မွေး မြူ လေ လေ နတ်အရေအတွက် လဲ တိုးလာလေဖြစ်သည်။ ကျန်တို့ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အချို့ သောနတ်တို့သည် အိမ်ဦးခမ်းတိုင်းလိုလိုမှာရှိတဲ့ မွန်မြတ် သန့်ရှင်းသော ဘုရားကျောင်းဆောင်အနီးသို့ ရောက်အောင် ပင် ကိုးဝင်၍လာကြလေပြီ။ အချို့ အိမ်များ၌ ဘုရားပွဲထက် နတ်ပွဲက အများကြီး ပို၍နေသည်ကို တွေ့ ရ လေ ပြီ။

ဤသို့ကော အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ရလေသနည်း။

လူသားသည် မိမိ၏အစစ်အမှန်ဖြစ်သော ဘဝကို မေ့ ပျောက်၍အကြောက်နှင့်အမျှော်ကို လက်ခံမိသောကြောင့်ဟူ၍ ဖြေဆိုရပေလိမ့်မည်။

အေး-မှန်လှချေ၏။ လူသားသည်မြင့်လှ၏၊ မြတ်လှ၏။ မည်သည့်သတ္တဝါ၏အဖြစ်ကိုမျှ “ဒုလ္လဘောဟူ၍” မဟောခဲ့ပဲ လူ၏အဖြစ်တခုကိုသာရှေးထုတ်၍ဗုဒ္ဓက “ဒုလ္လဘော” ဟု ဟောခဲ့သည်မဟုတ်တုံလော။ ဤကပ္ပာလောကမြေပြင်၌ ပွင့်ပေါ်၍ သွားကြကုန်ပြီးသော ဘုရားရှင်တို့၏ စာရင်းကိုဖော်ပြရာဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းကြီးတို့ကို ကြည့်ပါဦး။ လူသားမှတစ်ပါး အခြားမည်သည့် သတ္တဝါများ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့ဒါကို ဘွေရပါသနည်း။ လူသားကိုယ်တိုင် ရောက်ရှိနိုင်သော အဆင့်အတန်းတို့တွင် ဘုရား၏အဆင့်သည် အမြင့်ဆုံးပင်ဖြစ်သည် မဟုတ်တုံလော။ လူသားမှာ အသိဥာဏ်နှင့် စင်းစားဥာဏ် ဝေဖန်ဥာဏ်များရှိသည်။ အခြား သတ္တဝါတို့မှာ ၎င်းဥာဏ်များရှိပါသလော။ ထိုသို့သော အသိဥာဏ်များ၏ ပိုင်ရှင်ဖြစ်သော လူသားသည် အကာအကွယ်ဖြစ်နေတဲ့ ကန်လန်ကာ အမဲကြီးတွေကို တခုပြီးတခု ဆက်ခါ-ဆက်ခါ ဆွဲခွါ၍ချခဲ့ရသည်မဟုတ်တုံလော။ လူသားသည် စူးစမ်းရှာဖွေနိုင်မှု တီထွင်ဖန်တီးမှုတို့ကို အမြဲတန်းရှေ့ရှု၍ ကြိုးပမ်းခဲ့ကြလေရာ ယခုအခါ သူသည် မိုးပျံ ရေလျှိုး နိုင်တဲ့အစွမ်းသတ္တိ၏ ပိုင်ရှင်ဖြစ်နေပြီမဟုတ်တုံလော။ ရှေးလူကြီးသူမတို့ ပြောသော ပြောထ သုံးလေ့ သုံးထရှိတဲ့ ရေကြောနှင့် မြေကြောကိုလည်း လူသားကိုယ်တိုင် ရှင်နိုင်ခဲ့ပြီမဟုတ်လော။ ဤသို့အားဖြင့် လူသားသည် သူ၏နေရေး ထိုင်ရေးဖက်၌၎င်း၊ စားရေး သောက်ရေးဖက်၌၎င်း၊ သွားရေးလာရေးဖက်၌၎င်း၊ တည်ရေးဆောက်ရေးဖက်၌၎င်း၊ ကြံရေး စီရေးဖက်၌၎င်း၊ လုပ်ရေးကိုင်ရေးဖက်၌၎င်း၊ ပြောရေးဆိုရေးဖက်၌၎င်း၊ တို့တို့

ကျင်းကျင်းနှင့် လိုရင်းချုံ့ရလျှင် သေမင်း၏ စစ်သည်တော်များကို ခုခံတိုက်ဖျက်ရေးဆိုတဲ့ ဆေးဖက်-ဝါးဖက်နှင့် ခွဲစိပ်ကုသရေး ဆိုင်ရာဖက်တို့၌၎င်း၊ ကြံစိတ်ထွင်၍ဖန်တီး၍ထားအပ်သော လူသုံးဇိမ်ခံပစ္စည်းများဖြင့် ရစ်မှူး၍နေခြင်းကြောင့် မိမိ၏ဘဝအစစ်အမှန်ကို မသိမမြင်နိုင်တော့ချေ။

ထို့ကြောင့်လည်း သူသည် မိမိကိုယ်တိုင် ဖန်ဆင်းထုလုပ်၍ ပုံသွင်းထားသော နတ်တို့ကို ဒူးထောက် ရိုကျိုး ရှိခိုးပူဇော်ပသရတဲ့ အခြေသို့ပင်ဆိုက်ရောက်အောင် လျှောက်ခံခဲ့ရလေပြီ။

ထို့ကြောင့်--
အို....လူသား....ထလော့

သင်၏ဥာဏ်မျက်လုံးကို ပိတ်ဖုံးကာဆီးနေတဲ့ အစွဲဥပါဒါန်မျက်ချေးတို့ကို ပြောင်စင်အောင် သုတ်သင်ပြီးလျှင် ကြည်လင်သောမျက်လုံးဖြင့် သေချာစေ့ငုကြည့်ရှု လိုက်စမ်းပါလော့။

ထိုအခါ-နတ်ဆိုဒါဟာ လူသား၏ ပဉ္စဒွါရဝိမုတ်ဖြစ်တဲ့ မနောဒွါရတိုက်ထုတ် စိတ်ကူးအရပ်တို့သာ ဖြစ်ပါတကား ဟူ၍ သေချာထင်ထင် သိမြင်၍လာပါလိမ့်မည်။

အို-လူသား။

သင်၏နဖူးပြင်မှာ လက်ကလေးများ တင်ပြီးလျှင် အနည်းငယ် ဆင်ခြင်စဉ်းစားလိုက်စမ်းပါ။ တွေးတောလိုက်စမ်းပါ။ သင်ကိုယ်တိုင် ထုလုပ်တဲ့ နတ်ရုပ်တွေကို ပသ-ရိုကျိုး ရှိခိုးပူဇော်တဲ့အဆင့်မှ သင်ကိုယ်တိုင် စိုက်ပျိုးတဲ့ သစ်ပင်တွေကို

ရှိခိုးကော်ရော် ပူဇော်တဲ့ဘဝသို့ လျှောက်နေဒါကို သင်
ကိုယ်တိုင် တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ဤသို့အားဖြင့် တဆင့်ပြီး
တဆင့် အသင်လူသား လျှောက်၍သွားခဲ့ရာ ယနေ့နောက်
ဆုံးအခြေတွင် အသင်လူသားသည် ကိုယ်အားကိုယ်မကိုး
နိုင်တဲ့ အရိုးမပါသော သတ္တဝါအဖြစ် သို့ ဆိုရောက်နေချေပြီ။

အသင်လူသားသည် ဒိုကိုးရာခဲ ဘဝသို့ ကိုယ် ကိုယ်တိုင်
လမ်းဖောက်၍ စေတနာ့ဝန်ထမ်း လျှောက်၍လာခဲ့ရာ ယခု
အခါအသင်လူသားကိုယ်ပိုင် ဖန်ဆင်း၍ အသက်သွင်းပေး
ခဲ့တဲ့နတ်ရုပ်များဖက်သို့ မျက်နှာမူလက်အုပ်ချီ၍ ဆုတောင်း
ရတဲ့ဘဝသို့ရောက်နေချေပြီ။ နေ့တတိုးတိုး ညတတွတ်တွတ်
ရွတ်ကာ-ဖတ်ကာ မန်းမှုတ်ကာ တစာစာ ထပ်လောင်း ၍
နတ်အပေါင်းတို့ထံ တောင်းခံတဲ့ဘဝသို့ အသင်လူသားကိုယ်
တိုင် ရောက်မှန်းမသိ ရောက်လျက်နေချေပြီဘကား။

အိုလူသား--ထလော့၊ မျက်လုံးကို စုံဖွင့်၍ ရဲရဲ တင်း
တင်းကြီး ကြည့်ပါလော့၊ ယင်းသို့နတ်တို့ကို-ပူဇော်ပသခြင်း
ဖြင့် အသင်လူသား၏ အလိုဆန္ဒ ဘယ်နှစ်ကြိမ်များ ပြည့်ဝခဲ့
ဘူးပါသနည်း၊ နတ်တို့၏တံခိုးကြောင့် သင်အလိုရှိတဲ့အကျိုး
များ ဘယ်နှစ်ခါပြီးမြောက်ဖူးပါသနည်း ?

အသင်လူသားကိုယ်တိုင် ကြောက်ရွံ့ထိပ်လန့်တဲ့ ဘေးအ
ပေါင်းရန်အပေါင်း၊ အန္တရာယ်အပေါင်း၊ မကောင်းဟူသမျှ
တို့မှ လွတ်ကင်းအောင် အဘယ်မည်သော နတ် ဆိုး နတ်
ကောင်းတို့က ဘယ်နှစ်ကြိမ်များ အသင်လူသားကို စောင်မဲ့
ဖူးပါသနည်း ?

အသင်သည် အိပ်ရာဝင်တဲ့အခါမှာလဲ နတ်များကို မမေ့
 လျော့ခဲ့ချေ။ သင်၏ ခေါင်းရင်း ခြေရင်း လက်ဝဲ လက်ျာ
 နံထောင့်တို့မှာ အမြဲတစေစောင့်ရှောက်၍နေရန် သင်ကိုယ်
 တိုင်နတ်ကိုတို့ပင့်ခေါ်၍ထားခဲ့သည်။ ဒါပေမယ်လို့ အပေါက်
 ကိုပိတ်ရန် မေ့သွားတဲ့တနေ့မှာ သင်၏အိမ်ကို သူခိုးဝင်၍
 ခိုးသွားမည် မဟုတ်တုံလော။ လူ့ဘေး၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာ
 အဖြာဖြာတို့၌ အောင်မြင်မှုအတွက် နတ်ကိုးမှုနှင့်နတ်ပသ
 မှုများကို ပြုလုပ်ကြခြင်းကား သမရိုးကျ-လုပ်ငန်းဖြစ်လျက်
 နေချေပြီ။

သို့ရာတွင်၊ အကျိုးတရားကား ထူးမခြားနားပင်။
 ကျန်ုပ်တို့ရဲ့ အထက်မြန်မာနိုင်ငံ မိုးခေါင်ရေရှားရပ်ဝန်းက
 တောင်သူ လယ်သမားများကိုကြည့်ပါဦး။ သူတို့သည် ဒိဗိတို့
 ၏ အမှတ်အသားအတိုင်း မိုးဦးကျခဲ့သော် ဆိုင်းနဲ့ ဗုံနဲ့
 နတ်ကွန်းတက်ရန် ပြင်ဆင်ကြကုန်၏။ ကလေးလူကြီးမှစ၍
 ရွာရှိလူများ နတ်ဒိုးတီးခါ ညောင်ပင်ရှိရာ (သို့မဟုတ်) နတ်
 စင်ရှိရာသို့ ပျော်ပျော်ပါးပါး တီးမှုတ်ကခုန်၍ ထွက်သွားကြ
 လေကုန်၏။ နတ်ယကာပွဲကားပါရမ့်။ နတ်စင်ရောက်လျှင်နတ်
 ဝင်များကို၎င်း (သို့မဟုတ်) အခြားအရပ်သား တယောက်
 ယောက်ကို၎င်း၊ နတ်ပူးလေတော့သည်။ တရံတခါ ဖိုးမင်း
 ကျော်ဝင်၍လာတတ်သည်။ အဲဒါလို ကိုကြီးကျော် ဝင်လာ
 လျှင်အရက်ကိုပင် ကပ်၍ရှာကြရသေး၏။ သို့ရာတွင် နတ်ယ
 ကပွဲဖိုးနှင့် အရက်ဖိုးသာကုန်ခဲ့သည်။ မိုးကားမရွာ၊ ၎င်းတို့
 ၏ ဖြစ်ရပ်ကား ကြည်ကွဲစရာပင်။

လူသား၏ လူ့ဇာတိမာန်ကား ဤမျှ ကျဆင်း ခဲ့ချေပြီ၊
ထို့ကြောင့် လူသား၏ အခြေအနေလဲ ခယို ခရိုင်အဖြစ်သို့
ရောက်လျက်နေချေပြီ။ သို့ဖြစ်ရာ “လေ့ကုတ်-လောကီဆိုင်
ရာတို့၌ တိုးတက်ခြင်းကိုအလိုရှိသော လူသားသည် ကိုယ်
အား ကိုယ်ကိုးကြလော” ဟူသောဗုဒ္ဓ၏ စာချွန်တော်ဖက်
သို့ မျက်နှာမူရန်သာရှိတော့သည်။

ဘုရားရှင်သည် သက်တော်ရှစ်ဆယ်သို့ ရောက်၍(၄၅)
ကြိမ်မြောက်ဝါကို ဗေဠုဝဂ္ဂာကလေး၌ ကပ်တော်မူခဲ့သည်။

ထိုနှစ် ဝါတွင်း၌ဘုရားရှင်၏ ရူပကာယတော်သည်ဇရာ
နှင့် ဗျာဓိလက်တွဲ၍ ဖိစီးခြင်းကိုခံရသည်။ သက်တော် ရှယ်
တော်လဲ ကြီးရင့်ခဲ့ပြီ။ ဒီအထဲမှာ ပြင်းထန်သော၊ ကြမ်း
ထမ်းသော၊ အခံရခက်သော၊ သေခြင်းသို့ရှေ့ရှုသော ရောဂါ
ဝေဒနာ၏ ရက်စက်သောဒဏ်ကိုပါ ခံတော်မူရပြန်သည်။

ဤမျှပြင်းထန်သောသေခြင်းလျှင် အဆုံးရှိတဲ့မဏရန္တိက
ဒုက္ခကိုခံစားတော်မူစဉ်မှာအလုပ် အကျွေးများကိုမတိုင်ပင်ပဲ
ရဟန်းသံဃာတော်ကို မပန်ကြားပဲ “ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်
စံယူ၍သွားခဲ့လျှင် သင့်လျော်မည် မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့်
သတိဝိရိယနှင့် အာယုသင်္ခါရကို အုပ်ထိန်း၍ ထားရပေဦး
မည်” ဟုနှစ်လုံးသွင်းကာ နေထိုင်တော်မူခဲ့ရာ ထိုရောဂါမှ
ထမြောက်တော်မူခဲ့လေပြီ။ ယင်းသို့ ထိုရောဂါမှ ထမြောက်
ပြီးနောက် မကြာမှီပင် ရှင်အာနန္ဒာသည် ဘုရားရှင်၏အနီးသို့
ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ဘုရားရှင်၏ ဝေဒနာခံစားရမှုကို မရှုနိုင်ပုံ
နှင့်တကွ ဘုရားရှင်ဝေဒနာမှ လွန်မြောက်လာပြန်တဲ့အတွက်
စိတ်သက်သာရာ ရပုံများကို လျှောက်ထားပြီးလျှင် နောက်

ဆုံးတွင် ဘုရားရှင်သည် ဘိက္ခုသံဃာအတွက် တစုံတရာ သောစီမံချက်ကို မပြုမလုပ်တော့ပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူ၍မသွား ပေဘူး-ဟူသော အသိကလေးနှင့်ပင် “တပည့်တော်၏ စိတ် မှာ သက်သာရာရနေပါသည်ဘုရား” ဟူ၍ ရှင်အာနန္ဒာက လျှောက်ထားလေပြီ။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်သည် အောက်ပါ အတိုင်း မိန့်ကြားတော်မူလေပြီ။

“ဘယ်နှယ်လဲအာနန္ဒာ၊ ဘိက္ခုသံဃာသည် ငါ့ထံမှ ဘာကိုမျှော်လင့်ချက်ထားနေသနည်း။”

“ငါ့ဘုရားသည် အတွင်းအပြင်မခြားပဲ တရားအမှန်ကို တ သားတည်းဟောခဲ့ပြီ။ အိုအာနန္ဒာ-ငါ့ဘုရားတို့၌ ဆရာစားချန် ရိုးမရှိချေ။ ဘိက္ခုသံဃာသည် ငါ၏ နောက်လိုက်ဖြစ်သည်။ ငါသည် ဘိက္ခုသံဃာကို ဦးဆောင်နေသည်ဟူ၍ ငါ့ဘုရား ၏စိတ်မှာမထားချေ။ ငါ့ဟောကြားပညတ်ခဲ့သော ဓမ္မနှင့် ပိ နယတို့သည် ဘိက္ခုသံဃာကို ဦးဆောင်မှုပေးပေလိမ့်မည်။ ယခုသော်ကား အို-ရဟန်းများတို့ ငါ့ဘုရား၏ ရူပကာယ သည် ရင့်ရော်ခဲ့လေပြီ။ အိုမင်းခဲ့လေပြီ။ ဘဝခရီးအပြီးတိုင် လျှောက်ခဲ့ချေပြီ။ အနှစ်ရှစ်ဆယ်ပြည့်ဖိုးကြွယ်ခဲ့လေပြီ။ ‘ခယို ခယိုင်ဖြစ်၍နေသောလှည်းအိုကြီးကို ကြိုးကြိမ်နှယ်တို့ဖြင့် တ ချွဲမောင်းနေရသကဲ့သို့ပင်။ ငါ့ဘုရားခန္ဓာကိုယ်လည်း သမာဓိ နှင့်တဲ၍ထားခြင်းကြောင့်သာ လှုပ်ရှားသွားလာနေခဲ့ပြီ။ အို အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ တထာဂတသည် အားလုံးသော နိမိတ်တရားတို့ကို နှလုံးမသွင်းသဖြင့် ခံစားမှုဝေဒနာများ၏ ချုပ်ငြိမ်း၍ သွားခြင်းကြောင့်။ အနိမိတ္တ သမာဓိ ကိုဝင်စား၍

နေ၏။ ထိုအခါ၌သာလျှင် တထာဂတ၏ကိုယ်ကာယ၌ ချမ်းသာခွင့်(ဝါ)သက်သာခွင့်ပေါ်ခဲ့လေပြီ။

ထို့ကြောင့် အို-အာနန္ဒာ အတ္တ ဒီပါ ဝိဟရထ၊ အတ္တ သရဏာ၊ အနည သရဏာ။ သူတပါးတည်းဟူသော အားကိုးရာကိုမရှာကြပဲ ကိုယ် ကိုယ်ကိုသာမှီခိုအားထားရာပြု၍နေရစ်ကြကုန်လော့။

ဓမ္မ ဒီပါ ဝိဟရထ၊ ဓမ္မသရဏာ အနည သရဏာ၊ အမှန်ဓမ္မမှတစ်ပါး အခြားအားကိုးရာမရှာကြကုန်ပဲ။ အမှန်ဓမ္မကိုသာမှီခိုရာအားထားရာပြု၍နေရစ်ခဲ့ကြကုန်လော့” ဟူ၍ ကိုယ်အားကိုးကိုးဖို့ စာချွန်တော်ကို ထုတ်စေခဲ့လေပြီ။

ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ဓမ္မ-နှစ်ခုတို့တွင်ဓမ္မဒီပ၊ ဓမ္မသရဏသာအရေးကြီးပုံကို ဝတ္ထုလိထေရာပဒါနှင့် တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ ဝတ္ထုလိကား အားထားရာမဲ့၊ ခိုကိုးရာမဲ့၊ ကလေးတယောက်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ကလေးငယ်ကို ဘေးရန်ကင်းစေခြင်းငှာ ရပ်ရွာလူကြီးများက ဘုရားရှင်၏လက်သို့ လှူဒါန်းလိုက်ကြသည်။ ထိုအချိန်အရွယ်မှစ၍ ဘုရားရှင်နှင့်သံဃာတော်များ၏ လက်ပေါ်တွင် ထိုဝတ္ထုလိကလေးကြီးပြင်းခဲ့ရလေသည်။ သူသည် ဘုရားမြင်ကိုမမြင်ရမနေနိုင်ဖြစ်ခဲ့ပြီးဘုရားရှင်ကိုအားကိုးရာမှီခိုရာအနေဖြင့်အစွဲကြီးစွဲလျက်နေချေပြီ။ (၇) နှစ်သားအရွယ်တွင် ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်ပြီးလျှင် ဘုရားရှင်၏ နောက်တော်ပါးက အရိပ်ပမာ အမြဲတန်းလိုက်ပါ၍နေခဲ့ပြီ။ စက္ကဝက်ငှက်ကလေးများ လပြည့်ဝန်းကိုကြည့်ရှု၍ အရသာယူတွဲနည်းမျိုးဖြင့် ဘုရားရှင်၏ရူပကာယတော်ကို အမြဲတစေ ကြည့်ရှုနေခြင်းဖြင့် အချိန်တွေကိုဖြုန်းခဲ့လေပြီ။ အခြင်းအရာ

သိမြင်တော်မူရာ ဘုရားရှင်သည် ဝတ္ထုလိရဟန်း ငယ် ကို အပါးသို့ခေါ်တော်မူ၍ ချစ်သားဝတ္ထုလိက - ပုထုဇဉ်လူအ တို့သာ စွဲမက်ခုံမင်ရာဖြစ်တဲ့ ရူပါရုံကို အဘယ်ကြောင့် စွဲ လန်း၍နေရသနည်း၊ ဤရူပကာယသည် အပြစ်အာဒိနဝ ဟူ သမျှတို့၏တည်ရာမှီရာဖြစ်သည်။ အဆိပ်ပင်ကြီးနှင့်တူသည်။ ရောဂါဝေဒနာအဖြာဖြာတို့၏ ခိုအောင်းရာဖြစ်သည်။ ဆင်း ရဲတုံး ဒုက္ခခဲကြီးသာဖြစ်သည်။ စသည်ဖြင့် အဆုံးအမဩဝါဒ ပေးတော်မူပြီးလျှင်။

ယောဟိ ပဿတိ သဒ္ဓမ္မံ၊ သော မံပဿကိဣတော၊
 အပဿ မာနော သဒ္ဓမ္မံ၊ မံပဿမ္ပိ န ပဿတိ၊
 ဟူ၍ဟောတော်မူသည်။

“အကြင်သူသည်သူတော်ကောင်းတရားကိုမြင်၏၊ ကျင့်၏၊ ထိုပညာရှိသည် ငါဘုရားကို အမြဲထာဝစဉ် မြင်နေသူမည် ၏။ သူတော်တရားကို မကျင့်သူသည် မျက်စေ့အောက်မှာ ရောက်နေတဲ့ ငါဘုရားကိုပင် မြင်သည်မမည်” ဟူ၍ ဆိုလို ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် ၄၅-ဝါတို့ကာလပါတ်လုံး နိဂုံးမ မသတ်နိုင်တဲ့ မဟာကရုဏာဖြင့် နှိုးဆော်အပ်သည်ဖြစ်သော ကြောင့် သဒ္ဓမ္မဆိုတဲ့ အမှန်တရားကို ဟောကြား ညွှန်ပြခဲ့ သည်။ အမှန်မှာ-ဓမ္မနှင့်ဝိနယကို တိကျစွာ ဟောတော်မူခဲ့ သည်။ ပညတ်တော်မူခဲ့သည်။ ထိုသည့်ဓမ္မနှင့်ဝိနယကို လိုက် နာကျင့်သုံးသူသာလျှင် ဘုရားရှင်နှင့်အနီးဆုံး ကပ်၍နေသူ (ဝါ)ဘုရားရှင်ကိုနေ့တိုင်းထာဝစဉ် မြင်၍နေသူဖြစ်နိုင်သည်။

အခကြေးစားလူကိုငှား၍ တရားကိုကျင့်ကြံစေလျှင်ကော ဘုရားရှင်၏အလိုနှင့် တိုက်ညီပါမည်လော၊ ထိုသို့ကျင့်ကြံလျှင် လည်း ကျင့်ကြံသူအတွက်သာ အကျိုးသက်ရောက်နိုင်သည်။

အခကြေးငွေဖြင့် ငှားရမ်းသူအတွက် ဘာကျိုးမှမထွက် နိုင်ချေ၊ လူတယောက်ပြုလုပ်သောကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကံ တို့၏အကျိုးကို အခြားလူတယောက်က ဝင်၍ခံနိုင် ခံနိုင်တဲ့ ဓမ္မတာမရှိဖြစ်ချေသည်။ အာဟာရပြတ်၍ ထမင်းငတ်နေသူ သည် မိမိကိုယ်တိုင် တစုံတခုသော အာဟာရကို သုံးဆောင်မှီ ဝဲခြင်းနှင့်သာလျှင် မိမိ၏ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုကို ဖြေဖျောက် နိုင်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင်- ဘဝဝဋ်ထောင်အတွင်းမှာ အ ကျဉ်းခံနေရတဲ့လူသားသည် ဘုရားရှင်ညွှန်ပြခဲ့တဲ့ အမှန်လမ်း စဉ်ကို တိကျစွာလိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းဖြင့်သာလျှင် ထိုအကျဉ်း ထောင်မှ လွတ်မြောက်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ သားဖြစ်သူသည် လူ သတ်မှုကိုကျူးလွန်၏။ ၎င်းကား “အသက် အရွယ် ငယ်ပါ သေးသည်။ ဘဝတက်လမ်း အများကြီးရှိပါသေးသည်။ ၎င်း အား သေစားသေစေရန် ကြိုးမိန့်ပေးမည့်အစား သူ့ရဲ့ ဖ ခင်ဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော်မျိုးကို ကြိုးမိန့်ပေးတော်မူပါ။ ကျွန်တော် မျိုးကြီး သူ့အစား ရာဇဝတ်ပြစ်ဒါဏ်ကို ကြည်သာစွာခံယူ ပါမည်” ဟူ၍ ဖခင်ကြီးကလျှောက်ထားရာ “လူသတ်တရားခံ အစစ်ဖြစ်သော လားကိုလွတ်၍ အဖဖြစ်သူကို ကြိုးပေးစေ” ဟု အမိန့် ချမှတ်ပါမည်လော၊ ကပ္ပါလောကရှိ မည်သည့် တရားသူကြီး မှ ဤသို့သော အမိန့်ကို ချမှတ်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

အကယ်၍များ ချမှတ်ပေးခဲ့သည်ဆိုယင် တရားခံအစစ် လွတ်မြောက်၍ အပြစ်ကင်းသူ နှစ်ယောက် သေရခြင်းသာ အဖတ်တင်သဖြင့် ကပ္ပါ၏တရားမဏ္ဍိုင် ခယို ခယိုင် ဖြစ်၍ သွားပေလိမ့်မည်။

ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် အတ္တဒီပ၊ အတ္တသရဏ ဆိုတဲ့ “ကိုယ်အားကိုယ်ကိုး” တရားတော်ကို ညွှန်ကြားခဲ့ သည်။ “ဓမ္မဒီပ ဓမ္မသရဏဆိုတဲ့ အမှန်တရားကိုသာ အား ထားရာ” ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ ဤဟောညွှန်ချက် များအရ ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့် အပြစ်ခံမှု အကျိုးခံမှု ဘဝ လွတ်မြောက်ရေးဆိုင်ရာ၌ ဟားကွက်များဖြစ်ကြောင်း ပေ၂ လွင်ခဲ့လေသည်။ ဗုဒ္ဓကား “ကိုယ်အား ကိုယ်ကိုး၊ ကိုယ် တိုင်ကြိုးမှ ပဲခိုး-ပုဂံ စုံအဆန်တွင် ကိုယ် လိုရာ ရပ်ဌာန်သို့ ကိုယ်တိုင်ဧကန် ရောက်နိုင်ရန်တရား” ကို ဟောကြားညွှန်ပြ ခဲ့သော ဘုရားဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏လမ်း စဉ်ကို ဖြောင့်တန်းတိမတ်စွာ လိုက်နာလိုသောလူ သား သည် မိမိမှတစ်ပါး အခြားသော နတ်သိကြားတို့ကို ကိုးကွယ် အားထားရာဟူ၍ မှတ်ယူယုံကြည်မှုကို အပြီးတိုင် လက်စ တုံးချေမှုးလိုက်ရာသည်။ အားကောင်း မောင်းသန်ခရီးသွား ယောက်ျားတယောက်သည် မိမိ၏သွားရာလမ်းခရီးအကြား ၌ အဟုန်ပြင်းထန် ရေပြည့်လျှံသော မြစ် ချောင်း တခုကို တွေ့ပေရာ၏။ မြစ်ကမ်းတလျှောက်တွင် အခြား တဖက်သို့ ကူးခတ်ရန် လှေငယ်သမ္ဗန်လည်းမရှိ သစ်ဖေ၂၀၂းဖေ၂၀ လည်းမရှိ။ ပေါင်းကူးတံတားနှင့်ကူးတို့ သင်္ဘောများလည်း နုတ္တိ။ ဤမှာဖက်ကမ်းကား ဘေးဘျမ်းတို့ဖြင့် ပြည့်၏။ ညဉ့်

အခါရောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် လူကိုသတ်၍ ပစ္စည်းကိုယူ
ကြမည့် လူဆိုးလူကြမ်းများ ရောက်လာကြ၍ သတ်ဖြတ်လု
ယူကြလိမ့်မည်။ လူကိုကိုက်ဖြတ် စားသောက်ကြမည့် ကျား
နှင့်ခြင်္သေ့တို့လည်း အုပ်လိုက် ဖွဲ့ကာ မကြာမှီရောက်ရှိ၍လာ
ကြလိမ့်မည်။ ထိုသည့်ယောက်ျားမည်သို့ပြုလုပ်ရမည်နည်း။

ဘေးလွတ်ရာတဖက်ကမ်းသို့ ရောက်အောင် “ကယ်မ
စောင့် ရှောက်တော် မူကြပါ” ဟူ၍ နတ်သိ ကြား တို့ အား
လျှောက်ထားတောင်းပန်မည်လော-

အကယ်တစေ-ထိုအခြေသို့ ရောက်နေသောယောက်ျားကို
ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် တွေ့မြင်ခဲ့သော် မည်သို့ အမိန့်တော်ချမှတ်
မည်နည်း?

အို....အချင်းယောက်ျား-ထလော့၊ သင့်အားကို သင်
ကိုး၍ သင့်အကျိုးကို သင်ဆောင်လော၊ သင်၏ သန်မာ
သောခြေလက်တို့ကို အံ့အားကိုးပါလော့၊ အချိန်မနှောင်းမှီ
ခြေလက်တို့ဖြင့် အပြင်းအထန် ရက်ကန်ကာ ပဋ္ဌမရေတံခါး
သို့ရောက်အောင် ဆန်တက်ပါလော့” ဟူ၍သာ ဗုဒ္ဓဘုရား
ရှင်က အမိန့်ပေးတော်မူချိန်မည်။

ဘဝရေစီးကား အဟုန်ဒီးဒီး အရှိန်ကြီးလှ၏။ ၎င်းရေ
စီးအဘိုင်း စုံ၍လိုက်သွားခဲ့လျှင် မကြာမှီ “နိုင်ယာဂရ” ရေ
တံခွန်ကဲ့သို့သော ရေကျသို့ ရောက်မည်။ အသူတရာနက်လှ
စွာသော ဝဲဇလုပ်ကြီးအတွင်းသို့ သက်ဆင်းရမည်။ ယင်း
သို့ကျရောက်သွားသူအတွက် ပြန်လမ်းထွက်လမ်းမရှိတော့ပြီ။
အထက်အညာသို့ ဆန်၍ ကူးနိုင်ခဲ့လျှင် ခရီးမိုင်တာ မကွာ
လှသောနေရာ၌ ပဋ္ဌမရေတံခါးကိုလေ့လိမ့်မည်။ ထိုရေတံ

ခါးပေါ်မှ ကျော်၍ကျသော ရေ-အယဉ်သည် နိုင်ယာဇရ
 ရေတံခွန်မှ ကျတဲ့ရေလိုပင် အဟုန်ပြင်းထန်လှသည်။ လူသား
 ကား ထိုရေစီးကို ဆန့်တက်နေသော ရေကြောင်းခရီးသယ်
 ဖြစ်၏။ ကျောက်ဆောင် ကျောက်တောင် ထူထပ်တဲ့အပြင်
 ရေစီးကလဲသန်လှရာ အဘယ်မှာလျှင် လှေငယ်ဘောက်တူ
 အကူယူနိုင်ချိန်မည်နည်း။

လူသားသည် ထိုရေစီးကိုဆန့်တက်ရာ၌ ဘေးမှ အကူ
 အညီ ယူနိုင်ပါဦးမည်လော။

မပစ်မခွါရက်အောင် ချစ်လှစွာသော သားသမီးနှင့်
 မယားဇနီးတို့ကိုကော လက်ဝဲလက်ျာ ဘယ်ညာဆွဲ၍ တွဲနိုင်
 ပါဦးမည်လော။

မစွန့်ရက်-မလွှတ်ရက်အောင် ဇွတ်မက်တွယ်တာနေခဲ့တဲ့
 ရတနာ-ရွှေ-ငွေတို့ကိုကော ထမ်းပိုးသယ်ဆောင်နိုင်ပါ
 ဦးမည်လော။

ရေညာကို ဆန့်ပြီးကူးနေရတဲ့ လူသားအတွက် ထိုထိုသို့
 သော သက်ရှိသက်မဲ့ ပစ္စည်းတို့ကိုမဆိုဏားဘိ သူ့ရဲ့ကိုယ်
 မှာကပ်နေတဲ့ အဝတ်တန်ဆာ ခွါဒရာများပင် အသက် အန္တ
 ရယ်အစစ် ကေနိဖြစ်၍နေကြချေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ရေညာကို
 ဆန့်၍ကူးလိုသော ယောက်ျားသည် ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော အတွယ်
 အတံ့ညှိစရာတို့ကို အကုန်လုံး စွန့်ပစ် ပယ်ခွါရမည်။ မိမိ၏
 ခြေနှင့်လက်ကိုသာ အားကိုးရမည်။ ယင်းသို့ကိုယ်အားကိုယ်
 ကိုးပြီး ကိုယ်လွတ်လပ်ရေးဆိုတဲ့ ကိုယ်ကျိုးအတွက်သာ
 အားကိုးမာန်တက် ဆောင်ရွက်ရချေမည်။ ထို့ကြောင့်-ဓမ္မ
 ပဒပုဋိတော်၌-

“အတ္တ ဒတ္တံ ပရတ္ထေန-ဗဟုနာပိ နဟာပယေ။”

“များလှစွာသော သူတပါး၏ အကျိုးရှိကာမျှဖြင့် ကိုယ် ကျိုးကို မဆုတ်ယုတ်စေရာ” ဟူ၍ ဗုဒ္ဓဘုရားကိုယ်တိုင်ဟော တော်မူခဲ့သည်မဟုတ်ပါလော့။

ထိုမျှအဟုန်ဒီးဒီး ရေစီးသန်လှသော ရေကြောင်းကို ဆန် တက်ကူးခတ်နေသော လူသားမှာ တချက်မျှ ရပ်နားခွင့်မရှိ ချေ၊ မိမိ၏ခြေလက်တို့ဖြင့် အမြဲတစေ ကူး၍ယက်၍နေရချေ မည်၊ တချက်မေ့လျော့၍ တချက်ပြော့လိုက်လျှင် ဝဲကတော့ ဖက်သို့ နှစ်ပြန်လောက် မျော၍သွားလိမ့်မည်။

ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်က “အိုချစ်သား - မမေ့နှင့်- မမေ့နှင့်၊ သတိ-သတိ” ဟူ၍ အမြဲတစေ သတိပေး၍နေရ သည်မဟုတ်တုံလော။

ထိုမျှကြံ့ခိုင် ကျောက်မဏ္ဍိုင်သို့ မယိုင်မလှုပ် အဟုတ် ကျိုးစား လုလွှအားဖြင့် မနားမရပ် ကူးခတ်၍ သွားနိုင် သောလူသားသည် ဘေးမသိရန်မခဲ ပဋ္ဌမ ရေတံခါးသို့ ပေါက်ပေါက်မြောက်မြောက် ရောက်ရှိ၍သွားပေရာ၏။ ထို ရေတံခါး၏ဟိုဖက်၌ကား ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာ ရေပြင်အတွင်း မှာ စီး၍နေသော “ကုရိဆိပို” ခေါ်တဲ့ ရေစီးကြောင်းမျိုး ရှိချေသည်။

အစွဲရော အလွဲပါ ပယ်ခွါပြီးသော ကျွန်ုပ် တို့၏ ရေ ကြောင်းခရီးသည်သည် ရေညာသို့ဆန်၍ စီးနေသောရေစီး ကြောင်းအတွင်းသို့ သက်ဆင်း လိုက်ရုံသာ လိုတော့သည်၊ ယင်းသို့ဆင်းလိုက်လျှင် ဆင်းလိုက်ချင်းပင် ဟိုတဖက်ရေဖုံး

မှာတုံးကလို အားထုတ်ကူးယက်နေစရာ မလိုတော့ပဲ ရေစီးသည် ၎င်းကိုယူဆောင်၍ သွားချေတော့မည်။

ထိုရေစီးကြောင်းအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်မိသော လူသားသည် အနှေးနှင့်အမြန် ဧကန်မုချ ဘေးကင်းရန်မြို့-ဆင်းရဲသုဉ်းတဲ့ဘုံနန်းရိပ်သာသို့ ရောက်ရတော့မည်ဟူ၍ စိတ်ချရသောအခြေသို့ ဆိုက်ရောက်နေချေပြီ။ ယင်းသို့စိတ်ချရခြင်းကား တကဲ့ချမ်းသာစစ် တကဲ့ချမ်းသာမှန်ဖြစ်သည်။

ထိုရေစီးကား အက္ခေ အကောက်ကင်း၍ ဖြောင့်စင်းလှ၏။ ကျော်လွန်ခဲ့ပြီးသော ရေစုံလမ်းဖက်သို့ ပြန်၍လှည့်ခြင်းမရှိ ပကတိတည်ငြိမ်စွာ တဖက်တည်း သို့သာ ရှေးရှု၍စီးနေလေတော့၏။ ယင်းသို့ စီးသွားပြီးနောက် များမကြာမှီ ဒုတိယရေတံခါးသို့ရောက်လာသည်။ ၎င်းကို ကျော်လိုက်တဲ့အခါ ငြိမ်ငြိမ်သာသာ စီးသွားနေတဲ့ ရေအယဉ်သို့ ဝင်ရောက်လေတော့သည်။

ထိုအခါ ပဌမရေစီးတွင် ပယ်ခွါခဲ့တဲ့ အစွဲနှင့် အလွဲကို ကိုယ်မှာကပ်နေတဲ့ ဂျေးညွှော်များလောက် မကျန်ရအောင် ထပ်မံ၍ ပယ်ခွါရလေတော့သည်။ မှန်လှ၏။ ကိုယ်မှာကပ်ပါနေတဲ့ဂျေးညွှော်တို့လဲ ရေနူးလာတဲ့အခါမှာ အစွဲအလွဲတို့လိုပင် တဖြည်းဖြည်း လေးလန်၍လာတတ်သည်။ ထို့ပြင် လက်ချောင်းမှာ ဝတ်ထားတဲ့လက်စွပ်၊ (သို့ မဟုတ်) လက်ကောက်၊ နားဒေါင်း၊ လက်ပတ်နာရီ၊ ဆံပင်၊ မုတ်ဆိတ်စသည်တို့ဟာလဲ အစွဲအလွဲတို့လိုပင်ရေကူးနေသူအားတဖြည်းဖြည်း ဒုက္ခရောက်စေမည့် အရာများဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဒုတိယရေစီးသို့ ရောက်တဲ့အခါ မိမိကိုယ် မှာကပ်နေတဲ့ ဂျေးညော်ကလေးများမှ မကျန်ရအောင် ရှင်းလင်း သုတ်သင်ပစ်ရပေမည်။ ရေ ဓါတ် ရ နေပြီး ဖြစ် သော ကြောင့် ထိုဂျေးများ နူး၍နေပြီမဟုတ်တုံလော။

ယင်းသို့ငြိမ်ညောင်းသာယာသော ရေ စီး ဖြင့်ရေဟုန်စီး လိုက်ပါ၍သွားသော လူသားသည် အချိန် မ နှောင်းမှီပင် တတိယရေတံခါးသို့ဆိုက်ရောက်၍သွားပေလိမ့်မည်။ တတိယ ရေတံခါးကို ကျော်လိုက်လျှင် ကြည်လင် ချိုမြိန်သောရေ အယဉ်ဖြင့် တသွင်သွင်စီးနေသော ရေစီးကြောင်းကို မြင် ရတွေ့ရပေလိမ့်မည်။ ထိုရေစီးအတွင်းသို့ သက်ဆင်းလိုက် သည်နှင့်တပြိုင်နက်ကျန်ရှိနေသေးသော အဆွဲနှင့်အတွဲတို့တွင် အဆွဲတွေကို အကုန်ဖြုတ်ချ၍ ပယ်စွန့်လိုက်လေသည်။ အစွဲ ဆိုသည်ကား ကာမုပါဒါန်ကိုဆိုသည်။ အတွဲဆိုသည်ကား အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဖြစ်သည်။

အစွဲနှင့်အတွဲတို့ကား သီလဗ္ဗတုပါဒါန်နှင့် ဒိဋ္ဌုပါဒါန်- တို့၏နာမ ပညတ်သစ်များဖြစ်ကြကုန်၏။ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာနှင့် အတွေ့ဆိုတဲ့ ဗဟိဒ္ဓပဉ္စာရုံတို့ကား ကာမ ဂုဏ်ဟူသောအမည်ဖြင့် ထင်လျှားကြကုန်၏။ ၎င်းတို့သည် အဆွဲဓါတ်တွေ ဖြစ်ကြကုန်၏။ စင်စစ်မှာ ၎င်းတို့သည် လူ သား၏အကြိုက်တရားများသာ ဖြစ်ကြကုန်၏။

လူသားသည် ထိုငါးပါးသော ကာမဂုဏ်များ အနက်မှ မိမိ ကြိုက်နှစ်သက်သော အာရုံတခုခုကို ရရှိရေးအတွက် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ အပြေးလိုက်၍နေသည်။ လိုဒါမရလျှင် ထိုလူ သားမှာ ဒုက္ခဖြစ်သည်ဟုဆိုရိုးပြုကြကုန်၏။

ဒါဖြစ်ရင် သူလိုဒါကို ရလျှင်ကော ချမ်းသာမည် လော-
ဟူ၍ စောကြောဖွယ်ရှိလာသည်။ “လိုဒါမရ ဒုက္ခမှန်သည်၊
လိုဒါရပြန်တော့ ဒုက္ခပိုသည်” ထို့ကြောင့်-ဗုဒ္ဓဘုရားက
“အလိုကင်းကြစမ်းပါ”ဟူ၍ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်တဲ့ စာချွန်
တော်ကို ထုတ်ခဲ့သည် မဟုတ်တုံလော။

လူသားသည် မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံဆိုတဲ့ အဆင်းကိုမြင်၏။
သူသည် ထိုရူပါရုံကို လိုချင်၏။ မျက်စိသည် ရုပ်ဖြစ်၏။ ချော
သော လှသော နှစ်ချိုက်ဖွယ်သော ရူပါရုံလည်း ရုပ်ပင်ဖြစ်
၏။ ရူပံ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ။ ရဟန်းတို့ ရုပ်တရားသည် ဒုက္ခဖြစ်
သည်ဟူ၍ ဗုဒ္ဓကဟောခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်ကိုလိုချင်သူ
လူသားသည် ဗုဒ္ဓအလိုတော်အားဖြင့် ဒုက္ခကိုလိုချင်သူဖြစ်၍
နေပြီမဟုတ်တုံလော။

ရုပ်ကို ဒုက္ခ ဗုဒ္ဓဟောရှာ၊
ရုပ်ကိုသာပဲ-ဒို့စွဲနေဒါ၊
ရုပ်ကိုစွဲတဲ့ ခဲပဲသူငါ၊
ဒုက္ခပဲ လည်မြဲဓမ္မတာ၊

ထို့ကြောင့်-ဆင်းရဲဒုက္ခမှလုံးဝလွတ်ထွက်လိုသောအာရုံ
ငါးပါးဟူသော ရုပ်တရားတို့၌စွဲခြင်း၊ ညှိခြင်း၊ ကပ်ခြင်းတို့ကို
အပြင်းအထန် ခြေမှူး၍ပစ်ရမည်။ လက်စတုံး နိဂုံးသတ်
ပယ်၍ပစ်ရမည်။ ယင်းသို့ သန့်သန့် ရှင်းရှင်း အလိုမှ ကင်း
သော်သာလျှင် ဗုဒ္ဓ၏သုခစစ်ချမ်းသာမှန်ကို ဧကန်ရောက်နိုင်
ရနိုင်ပေလိမ့်မည်။

မျက်စိဖြင့် မြင်ရသော ရူပါရုံ၊ နားဖြင့် ကြားရသော
သဒ္ဓါရုံ၊ နှာခေါင်းဖြင့် နံရသော ဂန္ဓာရုံ၊ လျှာဖြင့် လျက်ရ

သော ရသာရုံ၊ ကိုယ်ဖြင့် ထိတွေ့ရသော ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့သည် အဘယ်ကြောင့် ကာမဂုဏ်အဖြစ်သို့ ရောက်ကြရကုန်သနည်း။

မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံကိုမြင်၏။ ထိုမြင်တဲ့အဆင်းတွင် ရပ်နား နေအောင် တား၍ထားနိုင်လျှင် (ဝါ) ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တအဖြစ်၌ ထားနိုင်လျှင် ၎င်းသည် ကာမဂုဏ်အဖြစ်သို့ မရောက်နိုင်ပါ။ မြင်လျှင်မြင်ကာမျှဟူသော နယ်နိမိတ်ကိုကျွန်ပြီးလျှင် ဝိတက် ၏နယ်ထဲသို့ရောက်၍သွားမှသာလျှင် ထိုသက်ပွဆိုတဲ့ ဝိတက် ၏ဆေးချယ်မှုကြောင့် ထိုရူပါရုံသည် ကာမဂုဏ် အဖြစ်သို့ ရောက်၍သွားမြဲဖြစ်ပါသည်။ ထိုအဆင်းရူပါရုံကို ချောတယ်၊ လှတယ်၊ ယဉ်တယ်ဟူ၍၎င်း၊ ချစ်ဘွယ်၊ ခင်ဘွယ်၊ နှစ်သက် ဘွယ်ဟူ၍၎င်း၊ စဉ်းစားတွေးတောမှုကား ဝိတက်၏အလုပ် ပင်ဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ ဝိတက်၏ကျေးဇူးကြောင့် ထို ရူ ပါ ရုံ အပေါ်၌ ချစ်မှု၊ မုန်းမှု၊ ဤနှစ်ခုတွင် တခုခုပေါ်လာမြဲပင်။ ဝိတက်ကို ရုတ်သိမ်းလိုက်နိုင်လျှင် ချစ်ဖွယ်၊ မုန်းဖွယ်ဆိုတဲ့အထင်မှားမှု တွေ၊ ချောတယ်၊ လှတယ်ဆိုတဲ့အမြင်လွဲမှုတွေ အကုန်လုံး ငြိမ်း ချမ်း၍သွားနိုင်သည်။ မှန်လှ၏။ အဆင်း၊ အသံ၊ အစရှိသော အာရုံငါးပါးကား လူသားကိုယ်တိုင်သာဝစဉ် အသုံးပြုနေတဲ့ လူသုံးပစ္စည်းတွေပင်ဖြစ်သည်။ လူသား၏ ကိုယ်ကာယတွင် မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်ဟူ၍ ရုပ်ပစ္စည်းငါးခုရှိသည်။

၎င်းတို့ကို အဇ္ဈတ္တိက (ဝါ) အတွင်းရုပ်ဟူ၍ခေါ်ဆိုကြ ကုန်ရာ၊ အဆင်းအသံစသောရုပ်ငါးမျိုးတို့ကား ဗဟိဒ္ဓ(ဝါ) အပြင်ရုပ်များဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုသည့် အတွင်းရုပ်ငါးခုနှင့်အ

ပြင်ရပ်ငါးခုတို့သည် အမြဲတစေ ထိခိုက်၍နေသော်သာလျှင် ဘဝစက်ကြီးလည်နိုင်သည်။

ဆိုလိုရင်းကား....မျက်စိသည် အပြင်ရူပါရုံကို မမြင်လျှင်၊ နားသည် အပြင်သဒ္ဒါရုံကိုမကြားလျှင်၊ နှာခေါင်းသည် အပြင် ဂန္ဓာရုံကိုမနံတော့လျှင်၊ လျှာသည် အပြင်ရသာရုံကို မခံစား တော့လျှင်၊ ကိုယ်သည် အပြင်မှ အတွေ့အထိကို မသိတော့ လျှင်၊ ကျောက်ရုပ်နှင့်သစ်သားရုပ်နှစ်ခုကို မျက်နှာချင်းဆိုင်၍ ထားသလို ရုပ်တုံးရုပ်ခဲတွေသာ ဖြစ်ချေတော့သည်။ ဝိတက် ပေါ်လာသည်နှင့်တပြိုင်နက် ဘဝစက်ကြီးလည်ပေတော့မည်။

ထို့ကြောင့်ဝိတက်သည်အာရုံငါးပါးရုပ်တရားတို့ကိုကာမ ဂုဏ်ဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းလိုတဲ့အခါမှာ ကာမဝိတက်ဟူသော ဘွဲ့နာမံကို ခံယူလိုက်သည်။ လောကဓါတ်ကြီးတခုလုံးကို မီး ဟုံးဟုံးတောက်စေလိုတဲ့အခါမှာ ဗျာပါဒနှင့် ဝိဟိံသာဟူ သော ဘွဲ့ ထူး အ မည်ထူးကို ဆွတ်ခူးပန်ဆင်လိုက်လေသည်။

ယင်းသို့အားဖြင့် ဝိတက်၏လုပ်ငန်းတွေကို အကုန်ရုတ် သိမ်းနိုင်သူသည် အဆွဲဆိုတဲ့ကာမကို ပယ်ခွါပစ်ချ နိုင်လေ တော့သည်။

အဒဿံကာမတေ မူလံ၊
သင်္ကပ္ပါ ကာမ ဇာယတိ၊
န တံ သင်္ကပ္ပယိဿာမိ၊
ဧဝံ ကာမ န ဟေဟိတိ။

“ဟယ်....ကာမ၊ သင်၏အမြစ်ရင်းကိုထင်လင်းစွာငါမြင်ပြီ”
“ဟယ်....ကာမ-ကြံ စည် တွေးတောမှုဆိုတဲ့ ဝိတက်ကြောင့် သင်ဖြစ်လာရသည်၊ ငါသည် သင့်ကိုကြံစည်တော့မည်မဟုတ်”

“ဟယ်...ကာမ-ဒါလိုမကြံစီလျှင်သင်ဖြစ်ခွင့်ရတော့မည် မဟုတ်ချေ” ဟူ၍ ကာမတိုက်ပွဲ၌ အောင်ပန်းဆွတ်ခူးပြီးသော ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ ဥဒါန်းကိုထောက်ရှုရာ၏။

ဤသို့သောနည်းလမ်းစဉ်အတိုင်း မဆိုင်းမတွ ခဏမဆုတ် အားအင်ထုတ်၍ အဟုတ်ဆန်တက်နေသော ရေကြောင်းခရီး သည်ကား မကြာမြင့်မှီကာလအတွင်းမှာပင် လေးခုမြောက် သော စတုတ္ထရေတံခါးသို့ ချောချော မောမော ဆိုက်ရောက် သွားပေလိမ့်မည်။

ရေတံခါး၏တဖက်၌ အထက်သို့စီးသောရေကြောင်းကား ငြိန့်ညောင်းလှ၏။ ရေပြင်၌ လှိုင်းထခြင်း၊ ဝဲရစ်ခြင်း၊ အခြွပ် ထခြင်း၊ ပွက်သေးထခြင်း၊ လှုပ်ရှားခြင်းစသည်တို့မှကင်းသဖြင့် စိန်သားကျောက်ပြားကြီးများကို ဖြန့်ခင်းထားသလို ပြန့်စင်း လှ၏။ သန့်ရှင်းလှ၏။

ထိုရေစီးအတွင်းသို့ စိဆင်းလိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ကျနပ် တို့၏ရေကြောင်းခရီးသည်၏ ကိုယ်ကာယမှာ ကျန်ရှိနေသေး သော အတွဲများလည်း အကုန်ကွာကျသွားလေပြီ။ ၎င်းကား အခြားမဟုတ် အတ္တဝါဒုပါဒါနိဆိုတဲ့ ငါစွဲပင်ဖြစ်သည်။ ထို သည့်အတ္တစွဲ (ဝါ)ငါစွဲကား အလွန်ခိုင်မြဲလှ၏။ အရဟတ္တ မဂ်သို့ရောက်သည်တိုင်အောင် တတွဲတွဲနှင့် စွဲစွဲမြဲမြဲတွယ်ကပ်၍ လိုက်ပါနိုင်သောသတ္တိကို ကြည့်ရှုပါလော။

အတ္တဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်၏ အတ္တစွဲပုံကို အနည်းငယ်ဖော်ပြ ရပေဦးမည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ? အတ္တဆိုတဲ့ ငါစွဲမပြုတ် သမျှ ကျနပ်တို့ရည်မှန်းတဲ့ ပန်းတိုင်သို့ ရောက်နိုင်တဲ့ အခွင့်အ လမ်းမရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

၁) ရူပံအတ္တတော သ မ န ပ သ သ တိ။ ။ရုပ်ကိုအတ္တ ဟု ရှုမြင်၏။ ၎င်းကို အံတူသဘောဟုခေါ်ဆိုရသည်။ ရုပ်သည် ပင် အတ္တ (ဝါ) အတ္တသည်ပင် ရုပ်ဟူ၍ ရုပ်နှင့် အတ္တခွဲမရ အောင်တူသည်ဟု ရှုခြင်းပင်တည်း။

၂) ရူပဝန္တံဝါ အတ္တာနံ။ ။ဖလ်ပုလင်းကလေးထဲ မှာ ကြွေဒိုးကလေးကိုထည့်ထားသလို ရုပ်အတွင်းမှာ အတ္တ ကလေးငုတ်၍နေသည်ဟူ၍ ယူဆသော အတွင်းငုတ်သဘော ပင်ဖြစ်သည်။

၃) အတ္တနိဝါ ရူပံ။ ။နေရောင်ရှိတဲ့အခါမှာ သစ် ပင်မှထွက်သောအရိပ်ပမာ ရုပ်မှထွက်လာတဲ့ ရုပ်ရိပ်သည်ပင် အတ္တဟူ၍ရမူ။

၄) ရူပသ္မိံဝါ အတ္တာနံ။ ။နွားနို့နှင့်ရေရောသလို ရုပ်နှင့်အတ္တသည် ခွဲခြား၍မရနိုင်လောက်အောင် ရောစပ်နေ သည်ဟု ရှုမြင်မှု။

ဤနည်းပရိယာယ်လေးမျိုးဖြင့် ရုပ်တရားတွင်အတွဲသမား အတ္တဝင်၍တွယ်ကပ်နေသည်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ၊ဆိုတဲ့ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့တွင်လဲ ဤနည်းအ တိုင်းပင် ပူးဝင်ပြီး တွဲလျက်(ဝါ)တွယ်ကပ်လျက်နေသည်။ ဤခန္ဓာငါးပါးလုံး၌ ဤမျှခိုင်မြဲစွာကိုင်ဆွဲထားသော အတွဲသ မားကို ခွါချလိုက်ရန်ကိစ္စကား တကဲ့တောင်တက်လုပ်ငန်း ကြီးတရပ်ဖြစ်ချေသည်။

သို့သော်-ယနေ့ကား....တိုးတက်နေသော ခေတ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သက်ရှိသက်မဲ့ အကုန်လုံးအကြီးဝင်တဲ့ ဤကပ္ပာ လောကကြီးအတွင်းမှာ ရုပ်သဘာဝနှင့် နာမ်သဘာဝနှစ်ခုသာ

မျက်တွေ့, လက်တွေ့, စိတ်တွေ့, သုံးချက်ညီသဘောဖြင့်ရှိသည်။
၎င်းတို့နှစ်မျိုးမှတစ်ပါး အခြားသဘာဝကား ရှာမရသောအခြေ
၌ရှိနေသည်။

ထို့ပြင်- ကပ္ပါကြီး တိုးတက်သည်နှင့်အမျှ တိုးတက်၍နေ
သော ယနေ့ခေတ်သိပ္ပံပညာကလဲ အတ္တ ဆိတ်သုဉ်းမှုဆိုတဲ့
ဗုဒ္ဓ၏အနတ္တဝါဒကို လေးလေးနက်နက် ထောက်ခံလျက်ရှိ
သည်။ သို့ဖြစ်ရာ အတွဲသမားဖြစ်တဲ့ အတ္တကို ခွါချရန်နည်းမှာ
ထိုအတ္တဆိုတာ သဘာဝအားဖြင့် လုံးဝမရှိဟူ၍ အမြင်မှန်
ပေါက်မှုပင်ဖြစ်သည်။

အတ္တသဘော (ဝါ) ဝိညာဏ်သဘော (ဝါ) လိပ်ပြာသ
ဘောဆိုဒါ အတွင်းအဇ္ဈတ္တမှာရော အပြင်ဗဟိဒ္ဓမှာပါ ဘယ်
နေရာမှာမှ မရှိဆိုဒါကို သိမြင်လိုက်သောခဏ၌ ထိုအတ္တရှာ
မရပဲ ကွာကျ၍သွားမြဲဖြစ်သည်။

ဤသို့အားဖြင့် အခိုင်မြဲဆုံးအစွဲသည် အတွဲသဘာဝ ကွာ
ကျ၍သွားသောအခါ အစွဲ-အလွဲ-အဆွဲ-အတွဲတို့မှ လုံးဝ
ကင်းလွတ်၍သွားပြီဖြစ်သော ကျနပ်တို့၏ ရေလမ်းခရီးသယ်
သည် ဗုဒ္ဓစာချွန်တော်၌ပါဝင်သော လမ်းစဉ်ကိုကျင့်သုံးလိုက်
နာမှုကြောင့် ရရှိအပ်သော လွတ်လပ်မှု၏အရသာကို အပြည့်
အဝခံစားရပြီဖြစ်၍၊ “ကတံကရဏိယံ” လုပ်ဆောင်ဖွယ်ကိစ္စ
ဟူသမျှကို လုပ်၍ပြီးပြီဟူသော ဥဒါန်းကို ရှင်လန်းစွာရင့်
ကျူးနိုင်လေတော့သတည်း။

အာနန္ဒာ၏နောက်ဆုံးပြဿနာနှစ်ချက်

နံပါတ် (၁)

ရှင်အာနန္ဒာ - “အရှင်မြတ်ဘုရား - တပည့်တော်တို့သည်၊ အမျိုးသမီးများနှင့်ဆက်ဆံရာ၌ မည်သို့ကျင့်ရ ပါမည်နည်း”

ဗုဒ္ဓ - “အိုအာနန္ဒာ မတွေ့မမြင်အောင်ရှောင်ကြလေ”
ရှင်အာနန္ဒာ - “တွေ့မြင်ကြရသော် အဘယ်သို့ ကျင့်ရပါမည် နည်း”

ဗုဒ္ဓ - “စကားမပြောဘဲ တုဏှိတောနေကြလေ”
ရှင်အာနန္ဒာ - “မပြောမဖြစ်လို့ ပြောရတဲ့အခါမှာ အဘယ် ကျင့်ရပါမည်နည်း”

ဗုဒ္ဓ - “သတိတရားကို အမြဲလက်ကိုင်ထားကြလေ”

နံပါတ် (၅)

ရှင်အာနန္ဒာ - “အရှင်မြတ်ဘုရား .... တပည့်တော်တို့သည် တထာဂတ၏သရီရဟုဆိုအပ်တဲ့ ကိုယ်ကာယ နှင့် ပတ်သက်ရာ၌ မည် သို့ ကျင့်သုံးကြရပါ မည်နည်း”

ဗုဒ္ဓ - “အို-အာနန္ဒာသင်တို့သည် ကိုယ်ကာယကို ပူဇော်မှုနှင့် ပတ်သက်ရာ၌ ကြောင့်ကျမဲ့ ဖြစ်ကြ ကုန်လော့၊ အိုအာနန္ဒာ - သင်တို့သည် ကိုယ် ကျိုးစီးပွားကို အားထုတ်၍ မမေ့မလျော့ မပြော့သော လုလ္လဖြင့် အားထုတ်၍နေရစ်ကြ ကုန်လော့ဟူ၍ ငါတိုက်တွန်းခဲ့သည်”

“နောက်ဆုံး ဗုဒ္ဓဝါချန်တော်”

အရှေ့လောကဓါတ်မှပေါ်ထွန်းထွက်ပြုလာသောကဆုန်လပြည့်ဝန်းသည် ပြည့်ဝသော လမင်း၏အသရေကိုဆောင်လျက် တဖြည်းဖြည်း တက်၍တက်၍လာသည်။ ယင်းသို့တက်လာသည်နှင့်အမျှ အနောက်ဘက်သို့ ထိုး၍ထွက်နေသော အင်ကြင်းပင်ပျိုတို့၏အရိပ်များသည်လည်း တဖြည်းဖြည်း တို၍တို၍ လာကြကုန်သည်။

ဝိသာခါနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်လာသော ကဆုန်လပြည့်ဝန်းသည် အရှေ့မိုးကုတ်စက်ဝိုင်းမှ တဖြည်းဖြည်းမြင့်တက်လာလေလေ ၎င်း၏ အရောင်အဝါလည်း အစွမ်းကုန် ထွန်းလင်းတောက်ပြောင်၍လာလေလေ- ယင်းနှင့်အမျှပင် ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ သက်တော်ကမ္မရုပ်ချုပ်ဖို့ဖက်သို့ ပိုပြီးနီးကပ်လာလေလေ ဖြစ်တော့သည်။

လပြည့်ဝန်းကြီးသည်ကောင်းကင်လယ်ဗဟိုမျဉ်းကြောင်းသို့ရောက်ခဲ့လေပြီ။ ထိုအချိန်ကား- ကြယ်အပေါင်းခြံရံလျက်ရှိသော လမင်း၏အသရေဒီဂရီအမြင့်ဆုံးအခါဖြစ်သည်။ ထိုမျှမြင့်မြတ်သော ည၏အသရေဆောင်လမင်းသည်လည်း မိမိ၏ ကြယ်တာရာအခြေအရံများနှင့်အတူ ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူရန် အသင့်ရှိနေသော ဘုရားရှင်ကို အရိုအသေ ပြုနေသလို ထင်ရသည်။

လမင်းသည် မိရစ်ဒီယံမျဉ်းကြောင်း၏ အနောက်ဘက်သို့ ရောက်တဲ့အခါမှာ အင်ကြင်းနှစ်ပင်တို့၏အကြား၌ ခင်းထားအပ်သောညောင်စောင်းတွင် မြောက်သို့ဥက္ကောင်းမှု၍လျောင်းနေသောဘုရားရှင်၏ တကိုယ်လုံးကို မီးမောင်းကြီးများနှင့် ထိုးထားသလိုအားရပါးရမြေသော မိမိ၏ရောင်ခြည်ဖြင့် မအိ

နိုင်၊ မဝနိုင်ပူဇော်၍နေဟန်ရှိလေသည်။ အင်ကြင်းပျိုနှစ်ပင်တို့သည်လည်း လေခတ်တိုင်း ဝါရွှေသော အင်ကြင်းပန်းတို့ဖြင့် အဆက်မပြတ် ဗုဒ္ဓ၏ကိုယ်တော်မြတ်ကို ထပ်ခါထပ်ခါပူဇော်၍နေလေပြီ။ အချိန်ကား—လင့်၍လင့်၍သွားခဲ့ပြီ။ သက်တော်ကမ္မဇရုပ်ချုပ်ငြိမ်းမည့်ဘက်သို့ နိုး၍နိုး၍လာခဲ့ပြီ။ ထိုအခါ နောက်ဆုံးအချိန်ထိ ကပ္ပါလူသားထု၏အကျိုးကို အမြဲတစေ ရှုလေ့ရှိသော ဘုရားရှင်သည် ရဟန်းအများကို အပါးသို့ ခေါ်တော်မူ၍—

“ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထ”

“သင်္ခါရတရားတို့သည် ပျက်တတ်သောသဘောရှိကြကုန်၏”

သတိတရားနှင့် ပြည့်စုံကြလော့—

ဟူသော နောက်ဆုံးစာချွန်တော်ကို မိန့်မြွက်တော်မူခဲ့လေသတည်း။

ယင်းသို့အားဖြင့် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော် အချိန်က “အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထ”(ဝါ) “သတိ” ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓ၏နောက်ဆုံးစာချွန်ကား ယခုအခါ ကပ္ပါသုံးဝေါဟာရ ဖြစ်လျက်နေချေပြီ။ မှန်လှ၏။ သတိတရားသည် ဆားနှင့်တူ၏။ ဆားမပါတဲ့အစားအစာသည် ပေါ့ဟာဟာကြီးဖြစ်သလို ‘သတိ’ မပါသော လုပ်ငန်းဟူသမျှလဲ ဗရမ်းဗတာဖြစ်တတ်သည်။ သတိတရားသည် အရာအားလုံး ကိစ္စအားလုံးတို့၌ ပြဋ္ဌာန်းသည်။ လောကီလုပ်ငန်းမှာဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် လောကုတ္တရာလုပ်ငန်းမှာဖြစ်စေ ‘သတိ’အုပ်စိုးမှသာလျှင် မှန်မြတ်သောအကျိုးထွက်မြဲဖြစ်သည်။

သတိရှိသူသည် မသေသူမည်၏။

သတိကင်းသူသည် သေသူမည်၏။ ဟူ၍—

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင်က ဟောပြောခဲ့သည် မဟုတ်လော-
လောကီရေးဟူ၍ ဆိုအပ်တဲ့ စီးပွားရေး၊ ကုန်သွယ်ရေး
ရောင်းဝယ်ရေး၊ လယ်ယာလုပ်ကိုင်ရေး စသည်တို့၏ တိုး
တက်ကြီးထွားမှုအားလုံးသည် သတိကိုအမှီပြုကြမိဖြစ်သည်။

ထို့နည်းအတူပင် လောကုတ္တရာရေးဆိုင်ရာကိစ္စအားလုံး
တို့၌လည်း မိန့်ယှက်ဖွယ် ကောင်း လှသော လောကုတ္တရာ
ချမ်းသာကို ခံစားလိုသူတိုင်း “သတိ” တရားကို လက်က
သုံးတောင်ငွေ့ကဲ့သို့ အမြဲကိုင်ဆောင်ရမည်။

သို့မှသာလျှင် မရသေးသောစည်းစိမ်၊ ဥစ္စာ၊ အသိဥာဏ်၊
ပညာနှင့် ရတနာ-ရွှေ၊ ငွေ၊ ချွေရွှေသင်းပင်းတို့ကို ရရှိနိုင်
ခြင်း၊ ထို့ပြင် ထိုသို့ရရှိသော ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာတို့
ကိုလဲ မပြုမကွ မယိုင်လဲရအောင်ထို “သတိ” တရားဖြင့်သာ
ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့်—

ကပ္ပ၏အမြင့်ဆုံးထိပ်တန်းသို့ ရောက် လို သူ တိုင်း နှင့်
ထိုသို့ရောက်ရှိပြီးသော—ကပ္ပ! ထိပ်တန်းတွင် ခိုင်မြဲစွာ ရပ်
တည်နေလိုသူတိုင်းသည်—

ဗုဒ္ဓ၏နောက်ဆုံးစာချွန်တော်ဖြစ်သော “သတိ”
ဆိုတဲ့ တရားကို အမြဲတန်းလက်ကိုင် ထားသင့်ကြပေ
သတည်း။

သတိ — သတိ — သတိ

အမှားပြင်ရန်

စာမျက်နှာ-၂၇၊ ကြောင်းရေ ၅-ကြောင်းတွင်
(ငါးကျင်းတူးရန်) ကို (ခုနှစ်ကျင်းတူးရန်)။
၎င်းစာမျက်နှာ ကြောင်းရေ-၁၀-ကြောင်းတွင်
(တွင်းငယ်ငါးတွင်း) ကို (တွင်းငယ် ခုနှစ်
တွင်း) ဟု ပြင်ဘတ်ပါ။

နေ၊ လနှစ်ပါး - ထက်ဖျားကောင်းကင်
ရွှေရောင်ငွေရောင် - အမှောင်ပယ်နှင်
မိုးတိမ်အုပ်လို့ - ငပုတ်သူဝင်
အဆင်းခေါတ် - ကင်းပြတ်လူ့တိုင်းခွင်။

တောင်တွင်းကြီးမြို့ နတ်မှီတောရဆရာတော်

အသျှင်ဥက္ကဋ္ဌ

၏

ဘဝ ဖြစ်စဉ် - အကျဉ်း။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်အပြီး ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးတက်စဉ်က
(ရေးမှတ်ခဲ့သည်။)

ဤစာတမ်းကို ဆရာထော်၏ (၆၄) နှစ်မြောက်မွေးနေ့
အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ဖြန့်ချိသည်။

၁၃၂၃-၃၊ တော်သလင်းလပြည့်ကျော် '(၉) ရက်၊
(၃-၁၀-၆၁)

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၂၅၉-ခု
 တော်သလင်းလဆုပ် ၉-ရက်
 တနင်္ဂနွေနေ့၊ နံနက် ၄-နာရီ
 အချိန်၌၊ သားထွေးရတနာကို
 မာ-တာ - မိခင် ဖွားသန့်စင်
 သည် မည်တွင်သာယာ ခေါ်
 စရာကား - အောင် ဇီ ထွန်း
 ဇာတာ အသက် - ၁၂၀၊
 ရှည်စေသော်။

သူငယ်ဥက္ကဋ္ဌ

အချိန်ကား အထက်မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို ပိတိုရိယဘုရင်မ
 ကြီး၏ စစ်သည်တော်များ သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း
 တဒါဇင်သာသာ အခါကာလဖြစ်သည်။ မြို့နယ်တောရွာကျေး
 လက်များ၌ အေးချမ်းသာယာမှု ထည်ဆောက်ခဲ့ပြီး၊ အသွား
 အလာ လမ်းပမ်းအဆက်အသွယ်ချောမွေ့လျှက်ရှိလေပြီ၊ အဘ
 အမိဖြစ်လတ်သော မွန်းရွှေထပ်နှင့် - မယ်လှဝါတို့ကား မင်း
 ပြောင်းမင်းလွဲ၊ ခေတ်ပြောင်းခေတ်လွဲအချိန်မှစ၍ အခြေမကျ၊
 အနေမကျ၊ ဟိုပြောင်းရာ၊ သည်ရွှေ့ရာ၊ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခံရ
 နှင့် ပြေးလွှား-သွားလာနေထိုင်ကြရာမှ ထောင်တွင်းကြီးမြို့
 မြောက်ဖက် နှစ်မိုင်ခန့်ကွာ ဆီမီးထွန်းရွာသို့ ရောက်ရှိအခြေ
 စိုက်ခါ၊ အသားကျ လေးပင်သုံးပင် ဝါးကြမ်းပြင်နှင့် ဝါးခင်း
 ထရံကာ သက်ကယ်မိုးအိမ်ထလုံး ဆောက်၍ နေထိုင်ကြ
 လေသည်။

၎င်းတို့ဇနီးမောင်နှံမှာ သားသမီး (၅) ယောက်ရှိကြသည့် အနက် အကြီးဆုံး(၃)ယောက်တို့ကား ယောက်ျားတွေချည်း ဖြစ်၍ တောင်တွင်းကြီးမြို့ မြောက်လက်မြို့သစ်၌ ချက်ကြွေခဲ့ကြ ကုန်၏။ မိန်းခလေးတယောက်နှင့် အငယ်ဆုံးသားယောက်ျား တို့ကား အထက်ပါအိမ်၌ မီးရှူးသန့်စင်နေကိုမြင်ခဲ့ကြကုန်၏။ အငယ်ဆုံးသားယောက်ျားကား အခြားမဟုတ် "ဥက္ကဋ္ဌ" ခွဲနာ မံကိုခံယူလတံ သူပင်ထည်း။ အမိမယ်လှဝါသည် သူ့ကိုမွေးဖွား သောအခါ၌ အသက်အရွယ်(၄၁)နှစ်ရှိခဲ့ပြီ။ ထို့ကြောင့် သူ့ကို "လူအိုနောက်ကျသား" ဟူ၍ ခေါ်ဆိုကြကုန်၏။

မယ်လှဝါသည် မြင့်မြတ်ထူးခြားသောအိမ်မက်-ရာမက်ကြီး များကို မမြင်မမက်ဖဲ (၀၁) အံ့ဩခမန်းကြက်သီးဖြန်းလောက် သော တိတ်ကြီး၊ နိမိတ်ကြီးတို့ကိုမတွေ့မမြင်ဖဲ၊ ရိုးရိုးသားသား ဆင်းရဲသားဘဝပင်သူ့ကိုမွေးထုတ်လိုက်ဟန်ရှိ၏။ အညာဒေသ မြို့နှင့်ဝေးကွာသော တောရွာအုံရွာဖြစ်၍ ဝမ်းဆွဲစသည်တို့ကား မကြားစဘူးသော စကားထူးများဖြစ်နေခဲ့လေပြီ။ ဂျိုးနက်ထည်၊ ဒေါ်အိမ်ကြယ်တို့နှင့်ပင် ကိစ္စအားလုံး နိဂုံးသတ်ခဲ့ဟန်ရှိသည်။ အိမ်ရှေ့ဇီးပင်ကြီးပေါ်မှ ညောင်ကန်ကြက်ဖတို့သည်ကြည်လင် ပြတ်သားသော လင်းအားကြီးတွန်သံဖြင့်၎င်း၊ မောင်းစင်နွေး နွေးနှင့်ကွေးကြသော အောင်နက်နှင့် ဂုတ်ကြားကြီးတို့သည် ရှည်လျားသော အူသံဖြင့်၎င်း၊ ကပွဲါအလင်းရောင်အတွင်းသို့ သက်ဆင်းလာသောသူကို ဆီးကြိုနှုတ်ဆက်ကြကုန်၏။ အူဝဲဟူ သောအသံကိုကြားသည်နှင့်တပြိုင်နက် အဖမ္မန်းရွှေထပ်သည် ရွာဦးရွာထိပ်မှာနေသော ဆရာမဲ့ထံသို့ပြေးသွား၍ အထက်ပါ ရက်ချုပ်ကို အရေးတကြီးရေးခိုင်းခဲ့ဟန်ရှိလေသတည်း။

ဤသို့အားဖြင့် ထဖြည်းဖြည်းချင်း ကြီးပြင်းလာခဲ့ရာ အသက် (၇)နှစ်သားမတိုင်မှီ သူ၏ရပ်ကာယ၌ သေရာပါအမှတ်အသား ၂ - ခုဖြစ်ခဲ့ရလေပြီ။ ပထမ မိခင်မယ်လှဝါသည် တခုသော ရှင်ပြုအလှူမှ လှည်းနှင့်ပြန်လာရာ အိမ်သို့ရောက်၍ လှည်းရပ်

လျှင် သူ၏လက်ဝဲလက်ကိုဆွဲ၍ အောက်သို့ချလိုက်ရာတွင် လက်
 လယ်သွားခဲ့၏။ ထိုလက်ကို တောရွာခလေ့အတိုင်း ဆီမန်း
 လက်နှိပ်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်ပါသော်လည်းမူလအတိုင်းပြန်မကောင်း
 တော့ဖွဲ့ သေရာပါအောင် သိမ်လျှက်နေထေ့၏။ ဒုတိယ-
 အိမ်နီးချင်းသူငယ်တယောက်နှင့် ကလေးဘဝစကားများပြီး
 ရန်ဖြစ်၊ ဒါးလုကြရာမှ ဒါးဦးနှင့်ခုတ်မိသောဒါဏ်ရာ လက်ျာ
 ဘက်နဖူးဆံစပ်၌ ဒုတလက်မသာသာရှိသော အမာရွတ်တို့ဖြစ်
 သတည်း။ ထိုသို့သောဒါဏ်ရာများကိုရရှိပြီး နောက်(၇)နှစ်သို့
 ရောက်သောအခါ မွန်းရွှေထပ်နှင့်-မယ်လှဝါတို့သည် သူ့ကို
 ရွာ၏တောင်ဘက်တမိုင်ကွာ၌ရှိသော ရတနာပင်စည်ထောရ
 ကျောင်းသို့ပို့၍ ၎င်းဆရာတော်ထံ၌ အပ်နှံထားလေသတည်း။

ကျောင်းသားဥက္ကဋ္ဌ

လိမ်ကောက်ကောက်၊ နီထွေးထွေးနှင့် ရှုပ်ထွေးနေသော
 ဆံပင်ကို မယ်လှဝါက ဆီနှင့်ပွတ်သတ်ဖြေရှင်း၍ ရောင်ပေစူး
 ကလေးကိုထုံးပေးသည်။ ဖျင်အင်္ကျီရင်စေ့ တောင်ရှည်ပုဆိုး
 ကလေးနှင့် ကျောင်းတွင် ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား ထားခဲ့
 သည်။ သူသည်အခြားကျောင်းသားနှစ်ယောက်၊ ကိုရင်နှစ်ပါး
 တို့နှင့် မျက်မှန်းထန်းမိ၍ အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်လာသောအခါ
 ဆော့လိုက်သည့်ဖြစ်ခြင်း နှစ်ယောက်မရှိ အော့ကြောလန်ပင်၊
 ထို့ကြောင့်ထောရကျောင်းဆရာတော်ကြီးသည်သူ့ကို“မျောက်
 လောင်း”ဟူသော နာမည်သစ်၊ ဘွဲ့ထူးသစ်ဖြင့် ချီးမြှင့်လိုက်၏။
 သူသည် ထိုနာမဖြင့်ပင်ထင်ရှားခဲ့၏။ ကျောင်းသား၊ ကိုရင်၊
 ဦးပဉ္စင်းနှင့် ကျောင်းသို့ဥပုဋ်စောင့်လာသူ ဥပါသက - ဥပါ
 သကီတို့သည်လည်း သူ့ကိုမျောက်လောင်းဟူ၍ခေါ်ဝေါ်အသိ
 အမှတ်ပြုကြကုန်၏။ ကျောင်းသားဘဝ၌ သူသည် သင်ပုန်းကြီး၊
 မင်္ဂလသုတ်၊ အပြင်အောင်ခြင်း၊ အတွင်းအောင်ခြင်း ပါဠိ
 အနက်၊ ပရိတ်ကြီးနှင့်ကစ္စည်းသဒ္ဒါကျမ်းကိုအာဂုဏ်ဆောင်ခဲ့၏။

ကိုရင်ဥက္ကဋ္ဌ

သူ့အသက် (၉) နှစ်ကျော် (၁၀) နှစ်သို့ဝင်စတွင် ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ရောက်ခဲ့သည်။ ရှင်လောင်းလှည့်ခြင်း၊ ရွှေထီးဆောင်းခြင်း၊ နတ်ပြခြင်းစသော ဗမာ့ရိုးရာပရိကမ်မပါဘဲနှင့် နှမြောစရာကောင်းလှသော ပြောင်းဖူးမွှေးတမိုက်တထွာခန့်ကို ရိပ်ပါယ်၍ သင်္ကန်းဆီးပေးလိုက်ခြင်းဖြင့် ရှင်သာမဏေဥက္ကဋ္ဌဘဝသို့ကူးပြောင်းခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် မျောက်လောင်းဘွဲ့ကား ဖယ်ခွါ၍မရဘဲ ကိုရင်မျောက်လောင်းဟူ၍ အများကခေါ်ဝေါ်ကြလေသည်။

သူသည် ကျက်စာ၊ အံစာမှထပီး အခြားအလုပ်များကို လုပ်ကိုင်ရန်အလွန်အပြင်းထူလှ၏။ လက်ပန်သားသင်ပုန်းရှည်ကြီးများနှင့် လက်ရေးကျင့်ချိန်တွင် အခြားသူ၏ မိတ်ဆွေကျောင်းသားတယောက်ကို အရေးခိုင်းထားလေ့ရှိသည်။ သူမူကား ကျောင်းဝိုင်းအတွင်းရှိ မကျိုးပင်များတွင် တပင်ထက် တပင်ကူး၍ ဓပျော်မြူးနေတတ်သည်။ သို့မဟုတ် ငှက်ပြစ်တောင်တောရကျောင်းသို့ ရေကူးခြင်း၊ ကျေးသားရိုက်ခြင်းဖြင့်အချိန်ဖြုန်းလိုတတ်သည်။ ညနေချမ်းအချိန်တွင် ငှက်ပြစ်တောင်ဆရာတော်ကြီးထံမှ ဟံသာဝတီသတင်းစာကို ငှါး၍ ပြန်ခဲ့သည်။ ကျောင်းပြန်ရောက်လျှင် ထိုသတင်းစာကိုဖတ်၍ ရတနာပင်စည်ဆရာတော်ကြီးအား လျှောက်ထားရသည်။ ထိုအလေ့အလာကြောင့် သူသည်ငယ်စဉ်ကပင် မြန်မာစာပေ၏အရသာကိုခံစားတတ်ခဲ့သည်။ ထိုမျှမက ဂျပန် - ရုရှားတို့၏ပို၊ အာသာစစ်ပွဲ၊ ဘော်လကန်စစ်ပွဲ၊ နပိုလီယန်စစ်ပွဲ၊ စသည်တို့ကိုလည်း အမြဲတတ်ကြားလျှောက်ထားရသဖြင့် နိုင်ငံရပ်ဝေးသတင်းများကိုလည်း အတော်နားရည်ဝလျက်ရှိခဲ့၏။ သူသည် ရှင်သာမဏေဘဝငယ်၌ပင် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟခေါ် သဂြိုဟ်ကျမ်း၊ အဘိဓါန်ကျမ်း၊ ဘေဒစိန္တာကျမ်းတို့ကို အာဂုံဆောင်ခဲ့သည်။

စာသင်သာဓုဥက္ကဋ္ဌ

ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးနောက် မကြာမှီပင် မန္တလေးမြို့အရှေ့ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါ-ရာမတိုက်ဟောင်း အလည်ကျောင်းကြီးသို့ရောက်၍ ပါဠိစာပေကို ဆက်လက်သင်ကြားခဲ့သည်။ ထိုတိုက်၌နှစ်ခါလည်နေပြီးနောက်၊ အနောက်ပြင်ရှိ-ဝိသုဒ္ဓါရုံ-ရွှေဘုံသမိုက် ရေပိုင်းကျောင်းတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်။ ၎င်းတိုက်သို့ရောက်သောအခါ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဦးစီးခေါင်ကိုင် ရွှေကျင်သာသနာပိုင်ဖြစ်သော မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ကြီး၏ခြေရင်းသို့ ဝပ်စင်းချဉ်းကပ်ခါ ပညာရင်နို့သောက်ဖို့ ခဲ့သည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ ဆွမ်းကပ်၊ ကွမ်းကပ် နီးစပ်သောအလုပ်အကျွေးလည်းဖြစ်ခဲ့သည်။ ဤသို့နေစဉ်တွင် သရိုင်းဆရာတော်ကြီး၊ ဒီပဲရင်းဆရာတော်၊ အလုံဆရာတော်၊ ကလေးဝဆရာတော်စသော ရွှေကျင်ဂိုဏ်း၊ တောဂိုဏ်း ဆိုင်ရာ ဆရာတော်ကြီးတို့ကိုလည်း ရင်းနှီးစွာ ဖူးတွေ့ခဲ့ရသည့် အပြင် ၎င်းတို့၏ အဆုံးအမကို နာခံခဲ့ရလေပြီ။

ဤသို့တိုက်အတွင်း၌ ဆရာတော်ကြီး ဘဝနတ်ထံပျံလွန်တော်မူသည့်တိုင်အောင် ပါဠိမြန်မာစာပေကိုသင်ယူခဲ့သည်။ ဆရာတော်ကြီးပျံလွန်တော်မူသောအခါမန္တလေးမြို့အနောက်ပြင် ချမ်းသာကြီးတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်၍ ဆင်တဲဆရာတော်ကြီး၊ ခင်မကန်တိုက်စာချဆရာတော် ဦးသီလစာရ၊ ဦးရေဝတနှင့်တကွ ခေမာသိဝံ ဆရာတော်တို့၏ထံ၌ စာလိုက်ခဲ့ပြီး၊ ထို့နောက် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခါ ၎င်းတိုက်တွင် ဆရာတော်ဦးပညာ၊ ဆရာတော်ဦးဇဝန၊ ဆရာတော်ဦးနန္ဒဝံသတို့၏ထံ၌ စာလိုက် ခဲ့သည်။ ထို့နောက်ရွှေဘိုမြို့၌ တဝါဆိုပြီးလျှင် ရဟန်းအဖြစ်သို့တက်ရောက်ရန် ထောင်တွင်းကြီးမြို့သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိခဲ့လေပြီ။

ဦးပဉ္စင်းဥက္ကဋ္ဌ

တောင်တွင်းကြီးမြို့ရတနာပင်စည်တောရကျောင်းအနီးရှိရှေးအခါ ရှင်မဟာသီလဝံသတို့၏ လက်ထက်လောက်က သိမှတ်ခဲ့သည်ဟု ပြောစမှတ်ပြုကြသောသိမ်၌ ၎င်း မြို့ တောင်ဒိမာန် ဆရာတော်ကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ဥပသမ္ပဒ ရဟန်း ဘဝ သို့ ရောက်ခဲ့ပြီ။ ထို့နောက်တောင်တွင်းကြီးမြို့မြောက်(၁၆)မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော မြို့သစ်မြို့သို့သွား၍ ပထမရဟန်းဝါကပ်ခဲ့၏။ သီထင်းဝါလကျွတ်ပြီးနောက်၊ မန္တလေးသို့ တက် ရောက် ၍ တောင်ပြင်ရွှေရေးဆောင်တိုက်မှာ နေထိုင်ကျက် ဆရာတော် ဦးကြည်၏ ထံတွင်စာလိုက်ခဲ့သည်။ ထိုသို့နေစဉ်တွင် ပဲခူးမြို့ ကြခတ်ပိုင်း ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် သူ၏မိတ်ဆွေရင်းဖြစ်သော ဦးဝိစိတ္တကပင့်သဖြင့် ပဲခူးမြို့သို့ရောက်လာခဲ့လေပြီ။

စာချဖုန်းကြီးဥက္ကဋ္ဌ

ပဲခူးမြို့ ညောင်ဒိုင်းရပ်ကြခတ်ပိုင်း ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်လျှင်အစိပ်သုံးဆယ်မျှသောစာသင်သားတို့ကိုနေ့ဝါ၊ညဝါပို့ချရင်းဖြင့် ဝါကျွတ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၎င်းကျောင်းတိုက်၌ပင် ဒုတိယဝါဆက်လက်ဇာတ်ပြန်ရာ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ ပြန်လာသော ဖုန်းကြီးဦးပါမောက္ခနှင့် တွေ့ဆုံမိသဖြင့် ၎င်းသည်ပဋ္ဌမဦးစွာ အင်္ဂလိပ်စာခံတွင်းဖောက်ပေးခဲ့လေသည်။ ၎င်းထံမှာ သုံးလနီးပါး အင်္ဂလိပ်စာသင်ခဲ့ရာ ဦးပါမောက္ခ လူထွက်သွားသဖြင့် အာသာမမြောက် တင်္တံနှင့် ကျန်ရစ်ရှာလေပြီ။ ထို့နောက် သူသည် အင်္ဂလိပ်စာလွတ်လပ်စွာသင်နိုင်သည့်နေရာကို ရှာကြံရလေပြီ။ အကြောင်းမူကား ထိုခေတ်သမယ၌ဖုန်းကြီးအင်္ဂလိပ်စာသင်ခြင်းကို ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာအပေါင်းတို့က အခွင့်မလွတ်နိုင်ခဲ့ချေ။ ဖုန်းကြီးပါရာဇိကကျဒါနှင့်အတူတူလောက်ပင် မှတ်သင်ယူဆကြကုန်၏။

တေလေဥက္ကဋ္ဌ

ယင်းသို့အားဖြင့် သူသည်အားလုံးသောသက်ဆိုင်ရာတကာ တကာမတို့အား အင်္ဂလိပ်စာသင်ရန် ရန်ကုန်မြို့သို့ သွားမည်ဟု ပြောဆိုရာ အားလုံးတို့သည် ဝမ်းနည်းပက်လက်နှင့် ဤအကြံကို ဖျက်ရန် လာရောက်တောင်းပန်ကြသည်။ “အော်ဦးပဉ္စင်း ကလေးစာလေးပေလေးအတော်သားနှင့် ပျက်စီးရှာထော့မည် ထေလေဖြစ်ရှာထော့မည်ဟု” ဟု ညီးတွား ပြောဆိုကြကုန်၏။ အေး- ညီးလောက်ပေသည်။ အကြောင်းမူကား- ထိုခေတ်သမ ယ၌ အင်္ဂလိပ်စာသင်ကြားတတ်မြောက်သော ရဟန်းတရားတွင် ကိုးဆယ် ကိုးသာသာရဟန်းဘဝကိုစွန့်ကြသောကြောင့်တည်း။

ထိုသို့ရန်ကုန်မြို့၌နေလာခဲ့ရာတလလျှင်၁၀၊ ၁၅ အကုန်အကျ ရှိစေကာ မိမိစိတ်မှန်းသလောက် စခန်းမပေါက်ကြောင်းကို သိရှိလာခဲ့ပြီ။ ထို့ကြောင့်သူသည် သက်ဆိုင်ရာတို့နှင့်တိုင်ပင်၍ အိန္ဒိယပြည်သို့ အင်္ဂလိပ်စာသင်ရန်သွားရေးကို ဆုံးဖြတ်လိုက် လေသည်။ သို့နှင့်ရဟန်းငါးဝါအရတွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ရောက် ၍ ဗါရာဏသီမြို့၌ သုံးနှစ်၊ လက္ခနောင်းမြို့၌ ၂-နှစ်၊ ပန်ဂျပ်ပြည် အမရတ်တာမြို့၌ ၁၀-လ-နေထိုင်ပြီးလျှင် အင်္ဂလိပ်၊ သက္ကတ၊ ဟိန္ဒူ၊ အူရဒူ၊ ဘင်္ဂလီစာပေများကို လေ့လာ သင်ကြား ခဲ့သည်။

သာသနာပြုဆရာဥက္ကဋ္ဌ

ထို့နောက်သူသည် လက္ခနောင်းမြို့လာတို့မှ လမ်းရှိ ဘင်္ဂလီ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုရားကျောင်းတွင်နေထိုင်၍ တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း ညနေ (၆) နာရီမှ၊ (၈) နာရီအထိ၊ ဗုဒ္ဓ၏တရားများကိုဟော ပြောခဲ့သည်။ မကြာမကြာဆွေးနွေးပွဲများကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်ပသီလူမျိုးနှစ်ယောက်နှင့် ဟိန္ဒူ၊ ဘင်္ဂလီ ၂၀-ယောက် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ် ခဲ့သည်။ ထိုမှတစ်ပါး သူသည်

အိန္ဒိယနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဘာသာပေါင်းစုံကွန်ဖရင့်သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်ဖြင့် တက်ရောက်ဟောပြောခဲ့သည် ဗုဒ္ဓ၏ တရားထော်အနှစ်စုဖြစ်သော ဓမ္မပဒကျမ်းကို အူရဒူဘာသာဖြင့်ပြန်ဆို၍ စာအုပ် (၃၀၀၀) ရိုက်နှိပ်ဝေငှခဲ့သည်။ ထို့ပြင် လက္ခဏာဒေဝာဏ္ဍိပဂါတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကျေးလက်တောရွာများသို့လည်း အပဂါတ်စဉ် လှည့်လည် တရားဟောရန် စီမံခဲ့လေသည်။

ဤသို့အားဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာပြန့်ပွားရေးအတွက် အဘက်ဘက်မှတိုးတက်နေစဉ် အဖျက်ခါတ်တခုပြင်းထန်စွာပေါက်ကွဲလာလေသည်။ ၎င်းကား လက္ခဏာဒေဝာဏ္ဍိရပ်ကွက်တခု၌အိမ်ငှါးနေထိုင်၍ပညာသင်ကြားနေကြသော မြန်မာရဟန်းသုံးဦးတို့သည် အချင်းချင်းမသင့်မမြတ်ဖြစ်ကြရာ နှစ်ဦးက ကျန်တဦးကို ဒါးဖြင့်သည်းထန်စွာ ထိုးခုတ်သတ်ဖြတ်မှုတခု ပေါ်ထွက်လာခြင်းပင်ဖြစ်သတည်း။ ထိုအခါပွင့်သစ်စဖြစ်သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အိန္ဒိယသားများသည် အလွန်အမင်းပြင်းပြင်း-ထန်ထန် မျက်နှာပူအရှက်ရကြသောကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဘုရားကျောင်းနှင့် အဆက်ဖြတ်လိုက်ကြသည်။ သာသနာ ပြုဆရာ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အသင်း၏အကျိုးဆောင် ဂင်ဂါကျရိလာတို့သာလျှင် ကျန်ရှိလေတော့သည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့လည်း ကြာရှည်လေးမြင့်စွာ မျက်နှာပူမခံနိုင်ကြတော့ဘဲ အကျိုးဆောင်သည် ကွန်ပူမြို့သို့ ၎င်း၊ သာသနာပြုဆရာသည် ပန်ဂျပ်ပြည်အမရစ်တာမြို့သို့ ၎င်း၊ ပြောင်းရွှေ့သွားကြလေတော့သတည်း။

ပါဠိဆရာ ဥက္ကဋ္ဌ

သူသည် အမရစ်တဆာမြို့ဒါဗိခတ်ကန်ရပ်ကွက် ဒေါက်တာပြာရေမားလ်၏တိုက်ရှိ ပိဋကတိုက်တွင် ကုံတင်တလုံး၊ ခေါ်တီးနှစ်ပွင့် အခြားအသုံးအဆောင်တို့နှင့် ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ရ၏။ ဒေါက်တာသည် စာပေဝါသနာပါသူဖြစ်၍ မနက်ပိုင်းတွင်

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာကို၎င်း၊ နေ့လည်ပိုင်းတွင်ကထာဝတ္ထုပါဠိ
 ထော်ကို၎င်း၊ သူ့ထံမှာဘတ်လေသည် အသက် အရွယ်အား
 ဖြင့် (၆၀) နီးပါးရှိပြီဖြစ်သော်လည်း အလွန်ဖြတ်လပ်-သွက်
 လက်၍ စိတ်အားထက်သန်သူ တဦးဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့်
 သူသည် ဒေါက်တာကိုစာပြခြင်း စာပေ ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့်ပင်
 အချိန်ကုန်၍ (၁၀) လတိုင်တိုင် ပါဠိဆရာလုပ်ခဲ့ရ၏။

ထိုသို့နေစဉ်တွင် ဒေါက်တာ၏အိမ်သို့ အလည်အပတ်လာ
 ကြသူများအနက်မှ အရိယသမ္မဂ္ဂအသင်းဝင် ရှေ့နေတယောက်
 နှင့် သီအိုဆိုဖီအသင်းဝင် ဒေါက်တာတယောက်တို့လည်း စာ
 ပေလိုက်စားသူများဖြစ်၍ သင်တန်းတွင် ဝင်ရောက်နားထောင်
 ကြကုန်၏။ တခါတရံရှည်လျှားလှသော ငြင်းခုံ-ဆွေးနွေးပွဲ
 အဖြစ်သို့ ရောက်သွားခဲ့လေသည်။

ဒေါက်တာပြာရေးမားလ်ကား အငြင်းအခုံဝါသနာထုဟန်
 မရှိ၊ သို့ရာတွင် သူတပါးငြင်းခုံကြသည် ကို မူ ဘေးမှ ထိုင်၍
 စိတ်ပါဝင်စားစွာ နားထောင်တတ်၏။ ၎င်း၏ တင်မြင်ချက်ကို
 မူကား တလုံးတပါဒမျှ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်လေ မရှိချေ။ ၎င်း
 သည်ထိုသို့ ဆွေးနွေးငြင်းခုံနေသည်များကို ကော်ဖီဖြင့်ပင် အမြဲ
 တမ်းညှော်ခံလေ့ရှိ၏။

ထူးခြားသော သာသနာပြုပုံ

ဒေါက်တာအိမ် ဝင်းတံခါးတဘက်တချက်၌ ကျောက်ဖြူ
 ပြားတချပ်စီ ကပ်လျက်ရှိ၏။ တချပ်တွင် ငါးပါးသီလ၊ အခြား
 တချပ်တွင် သရဏဂုဏ်သုံးပါးကို အုရဒ္ဒဘာသာဖြင့် ရေးသား
 ထား၏။ အကျိုးအကြောင်း မေးမြန်းကြည့်ရာ ၎င်းမှာအမရစ်
 တဆာမြို့၌ တဦးတည်းသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်၍ ဟောပြော
 ပွဲ-ဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပပြုလုပ်ရန် မလွယ်ကူလှသည့် အပြင်
 လုပ်ပြန်ပါမူလည်း တက်ရောက်နားထောင်သူ နည်းပါးလိမ့်

မည်။ ထို့ကြောင့်သူ့အိမ်သို့ အလည်အပတ် သို့မဟုတ် အခြား ကိစ္စနှင့်လာသူများသည် ထိုကျောက်ပြားနှစ်ချပ်ကို မဖတ်ဘဲ နေကြမည်မဟုတ်ချေ။ ဖတ်လျှင်၎င်း၏သာသနာ ပြုလုပ်ငန်း တဝက် အောင်မြင်ပြီဟု မှတ်ယူကြောင်း၊ မေးမြန်းလေလာ လျှင် အပြည့်အစုံ အောင်ပန်းဆွတ်ပြီဟု မှတ်ယူကြောင်းကို ပြောပြလေသည်။ ၎င်းအပြင်ဒေါက်တာမှာသားငယ်တယောက် ရှိ၏။ ၎င်းကို (ဂေါ်တယ်) ဟု အမည်ပေးထားသည်။ ၎င်း၏ အကြောင်းပြချက်ကား ၎င်း၏အချစ်ဆုံးသားကလေးကို ဤသို့ နာမည်ပေးထားခြင်းဖြင့် ၎င်းကိုခေါ်သူတိုင်းနှင့်တကွ မိဘတို့ မှာ အမြဲတမ်း မှီခိုနေသည့် ပွားများပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဟူ၍ ပြန်လည်ပြောဆိုလေ့ရှိ၏။

သူသည် ဒေါက်တာနှင့်အတူ လာဟိုမြို့တော်သို့ မကြာခဏ အလည်ရောက်ခဲ့၏။ ၎င်းမြို့၌လည်း တဦးတည်းသောရှိဝနာရှာ ရာဟန်ရှုမီးအမည်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တိုက်အုပ်ရှေ့နေကြီး တယောက်ရှိ၏။ သူသည်လည်း သူ့နည်းနှင့်သူ သာသနာပြုနေ သည်။ သူသည်ကဗျာဆရာကြီးဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓ၏ဂုဏ်တော်ဘွဲ့များကို အရသာသာကဗျာဖြင့် ရေးသားပုံနှိပ်၍ ဝေငှလျှက်ရှိသည်။

၎င်းသည် စကားရည်လှပွဲ-ဆွေးနွေးပွဲ-ရှေ့နေအသင်းတိုက် တွင်စသည်တို့၌ အခွင့်ရတိုင်း ဗုဒ္ဓ၏တရားတော်များကို ဟော ပြောဝါဒဖြန့်လျှက်နေသည်။ ၎င်း၏တိုက်အိမ်အတွင်း၌ ဝိဇ္ဇာကတ် တိုက်နှင့်ခမ်းနားသပ်ရပ်သော ဘုရားခမ်းများရှိသည်။ ၎င်း၏ ကျယ်ပြန့်သော ဝင်းခြံအတွင်း၌ ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတော်များ လာလျှင်တည်းခိုရန် နှစ်ခမ်းတိုက်ငယ်နှင့် သီးသန့်ရေချိုးခမ်း ကုန်များလည်းရှိလေသည်။ ၎င်းသည်ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာရဟန်း တော်များ၏နာမည်ကို အတော်များများ သိကျွမ်းသဖြင့် မြို့သို့ အလည်အပတ်ရောက်သော ရဟန်းတော်များသည် ၎င်း၏ တည်းခိုကျောင်းတွင် ဝင်ရောက်တည်းခိုကြဟန်ရှိလေသည်။

ကျောင်းအုပ် ဆရာ ကြီး ဥက္ကဋ္ဌ

သူသည် ပန်ဂျပ် ပြည် အမရစ် တဆာ မြို့မှ မြန်မာ နိုင်ငံ သို့ ပြန်ခဲ့သည်။ ပြန်လည် ရောက်ရှိပြီး နောက် မြို့သစ် မြို့၌ နှစ်နှစ်ခန့် စာပေ ကြည့်ရှုရင်း အချိန်ဖြုန်းခဲ့၏။ ထို့နောက် တောင်တွင်းကြီး မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့လာပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာပြု အထက်တန်း ကျောင်း (အို၊ဘီ၊အမ်၊အက်စ်၊) ကို ၁၉၃၂-ခုနှစ်၌ တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့၏။ ၎င်းနှစ်မှစ၍ ၁၉၄၂-ခုနှစ်တိုင်အောင် ထိုကျောင်းတွင် ကျောင်းအုပ် ဆရာကြီး အဖြစ်ဖြင့် စေတနာ့ဝန်ထမ်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထိုဆယ်နှစ်အတွင်း၌ သူသည် ရဟန်း သာမဏေ ကျောင်း သားတို့အား ခေတ်ပညာကို အခမဲ့သင်ပေးခဲ့၏။ အမျိုးသားစိတ်ဓါတ်ကို မြှင့်တင်ပေးခဲ့၏။ ဇာတိသွေး ဇာတိမာန်ကို ရင့်သန်ထွားကြိုင်းစေခဲ့၏။ လူတမျိုးက အခြားလူတမျိုးအပေါ်၌ လွှမ်းမိုးချုပ်ချယ်မှု-သွေးစုပ်မှု-နယ်ချဲ့မှုတို့ကို အရင်းအမြစ်ပါ မကျန် တော်လှန်ပြစ်ရန် စိတ်ဓါတ်သွင်းပေးခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် အမြဲတန်း-စုံထောက်တယောက် ထား၍ သူ့ကို စုံထောက်ခဲ့လေသည်။

နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေး ဆရာတော် ဥက္ကဋ္ဌ

နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲကြီး တလျှောက်လုံး နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေး လုပ်ငန်းဟူသမျှ အသျှင် ဥက္ကဋ္ဌ၏ နေရှင်နယ်ကျောင်းမှ စတင်ပေါက်ဖွားခဲ့သည် ဟုဆိုလျှင် မမှားနိုင်ပေ။

တောင်တွင်းကြီးနယ် ဒို့ဗမာအစည်းအရုံး-စစ်ပြီးခေတ်တွင် တော်လှန်သော ဖဆပလအဖွဲ့၊ ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့၊ ကွန်မြူနစ်ပါတီ တပ်နီစသော တိုးတက်သော နိုင်ငံရေးပါတီ အဖွဲ့အစည်း မှန်သမျှ၏ စတင်ရာ အခြေခံစခန်းသည် အသျှင် ဥက္ကဋ္ဌ၏ နေရှင်နယ်ကျောင်းပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။

၁၉၃၈-ခုနှစ် ကုလားဗမာအဓိကရုဏ်းခေတ် အတွင်းက ရေနံမြေတပ်ကြီးနှင့် ကျောင်းသားများကို မြင်းတပ်ဖြင့်နှင်း၍ နှိမ်ခဲ့သော နာမည်ကျော်မက္ခေးရာဇဝတ်ဝန်ကြီးဘက်စတော်လ် ကိုယ်တိုင် အရှင်ဥက္ကဋ္ဌကျောင်းကို ဂေါ်ရခါး တပ်များဖြင့် ရှာဖွေခဲ့သည်။ ကျောင်းသားအများအပြားကိုလည်း ဘမ်းဆီး ခဲ့ဘူးသည်။

ဒို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင် သခင်ခေါင်းဆောင်တိုင်း လိုလိုပင် အရှင်ဥက္ကဋ္ဌ၏ကျောင်းသို့ မဝင်ရောက်မတည်းခိုဘူးသူဟူ၍ မရှိ သလောက်ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအထဲတွင် သိန်းဖေ (ယခုသိန်းဖေမြင့်) သည်အရှင်ဥက္ကဋ္ဌကျောင်း၌ ၃ လကျော်မျှနေထိုင်သွားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် အရှင်ဥက္ကဋ္ဌ၏နေရှင်နယ်ကျောင်းကို သူပုန်များ မွေးထုတ်ပေးရာဌာနအဖြစ် အုပ်စိုးသူအဆက်ဆက်နှင့် ဖောက် ပြန်ရေးသမားအချို့က အသိအမှတ်ပြုထားကြ၍ အရှင်ဥက္ကဋ္ဌ ကိုလည်း သူပုန်များ၏ ဆရာတော်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားကြ ဟန်တူပေသည်။

၎င်းတို့ ဤသို့ ခေါ်ဝေါ် အမှန်းတင် ကြခြင်း အားဖြင့် ပညတ်သွား ရာဇဝတ်သက်ပါနေသလားမသိ- သူ၏ကျောင်း သားကြီးနှင့် ကျောင်းဆရာအချို့တို့သည် ယခုအခါဖြူနီအဖြစ် ဖြင့် တောခိုလျက်ရှိကြကုန်၏။ နယ်ချဲ့ကိုဆန့်ကျင်သောသူများ ဖြစ်နေကြကုန်၏။ မြေရှင်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်သောသူများဖြစ်နေ ကြကုန်၏။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၌ လောကနိဗ္ဗာန် တည်ဆောက်ရန် လုံးပမ်းလျက်ရှိကြကုန်၏။

၃- ကြိမ် အဖမ်းခံခဲ့ရသောဥက္ကဋ္ဌ

၁။ အင်္ဂလိပ်များ ပြေးရခါနီးတွင် အရှင်ဥက္ကဋ္ဌသည် ပဌမ ဆုံးအကြိမ် အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်၏ ဘမ်းဆီးခံ ခဲ့ရလေသည်။ တောင်တွင်းကြီးထောင်၌ ချုပ်ထားကာ အမျိုးမျိုးစစ်ဆေး သည်။ မြောက်လုံးပြူးသေ နတ် ဖြင့် နားထင် ကိုတေ့ကာ

စစ်ဆေးခြင်းခံခဲ့ရသည်။ နောက်ဆုံးအင်္ဂလိပ်လို အဆင့် အတန်းမြင့်မြင့် ပြောဆိုရှင်းလင်းခဲ့သဖြင့် လွတ်မြောက်လာခဲ့ရလေသည်။

၂။ ဖက်ဆစ်ဂျပန်အုပ်စိုးပြီးနောက် တနှစ် မြောက်တွင် မိုလ်မိုးကြိုးနှင့် ဂျပန်ဘုန်းတော်ကြီးဆိုသူ နာဂါအီတို့က အရှင်ဥက္ကဋ္ဌအား ၎င်းတို့နှင့်အတူ သာသနာပြုရန်နှင့် လက်နက်များပါ ထုတ်ပေးမည့်အကြောင်း ပြောဆိုရာ အရှင်ဥက္ကဋ္ဌက “ဗုဒ္ဓသည် လက်နက်သမားမဟုတ်၊ အသင်တို့နှင့်တူ ဖက်ရှ်လက်နက်ဖြင့် သာသနာပြုရေးကိုလည်း ငါမလုပ်နိုင်” ဟုငြင်းပယ်သဖြင့် ဒုတိယအကြိမ် ဂျပန်၏ဖမ်းဆီးခြင်းခံရပြန်လေသည်။

၃။ တတိယအကြိမ်မြောက် ဖမ်းဆီးခြင်းခံရသော ပြဿနာကား “လူသေ လူဖြစ်ကျမ်း” ကို ရေးသားမှုဖြင့် ယခုတိုင် ရုံး၌အမှု စစ်ဆေးနေဆဲ မပြီးပြတ်သေးသော အမှုဖြစ်၏။

သာသနာ့ သူရဲကောင်း ဥက္ကဋ္ဌ

သူသည် ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဘဝမှာပင် ပြည် မြို့နယ် ကျောက်ကွင်းရွာသို့ရောက်ရှိ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ခရစ်ယန်ဘာသာ သူရှုံးငါနိုင်ပြိုင်ပွဲကြီးတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာအတွက် စွမ်းစွမ်း တမာန်ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့၏။ ထိုပြိုင်ပွဲမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ခင်ပွန်းသည်နှင့် ခရစ်ယန်ဇနီးသည် မောင်နှံနှစ်ဦးကို အကြောင်းပြု၍ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်ရာ ခရစ်ယန်ဘာသာဝင် များ အားပြင်းထန်စွာ ချောက်ခြားမှုဖြစ်စေအောင် သူသည် ဟောပြော တင်ပြခဲ့၏။ သူ၏စွမ်းရည်ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ ငါးအိမ်မျှသာ ရှိသော ကျောက်ကွင်းရွာတွင် အိမ်ခြေ (၈၀) အနက် ခရစ်ယန်တရားဟောဆရာ၏အိမ်မှတစ်ပါး အားလုံးဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်လာကြသည်။ ဤသည်တွင် ခရစ်ယန်ဘာသာ၏ ထိပါးသမျှကို

တွန်းလှန်နိုင်သောသာသနာ့သူရဲကောင်းဟူ၍ ဆရာတော်ကြီး များကပါ အသိအမှတ်ပြုကြရလေသည်။

ထိုပြိုင်ပွဲပြီးသည့်နောက်တွင်လည်း ခရစ် ယန် ဘာ သာ မှ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ထိပါးလာသမျှအချက်များကို ထိုခေတ်က တိုး တက်ရေးမဂ္ဂဇင်းများတွင် ရေးသားဖြေဆိုသည်။ ထို့ပြင်ပလက် ဝကျောင်းဆရာဦးဘိုးလှ၏ လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်အရ အမေရိကန်နှစ်ချင်း သာသနာပြုမှ ထုတ်ဝေသည့်ရွှေချိန်ခွင်ဟူ သော ဗုဒ္ဓဘာသာကို ထိပါးပုတ်ခတ်လာသည့် စာအုပ်ငယ်ကို ချေပသောအားဖြင့် ရွှေချိန်ခွင် အ ဖြေစာတမ်းကို ရေးသား ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

တောရဆောက်တည် အရညဝါသီ ဥက္ကဋ္ဌ

မြန်မာနိုင်ငံတော်မှ အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်များ ဆုပ်ခွာထွက်ပြေး ပြီးနောက် လူထူးလူချွန်လူရည်မွန်များဖြစ်ကြသော နိပုန်မာစ တာများ ရောက်ရှိလာ၍ ကမောက်ကမ အုပ်စိုးကြလေပြီ။ ထို အခါသူသည် မြို့မှထွက်ခွာ၍ တောခိုရ လေတော့၏။ အင်္ဂလိပ် အမေရိကန်များ ပြန်လည် ဝင်ရောက်လာပြီး ကာလငြိမ်သက် သောအခါ၌လည်း သူသည်မြို့ရွာသို့ ပြန်လည်ချဉ်းကပ်ခြင်းမပြု တော့ဘဲ တောင်တွင်းကြီးမြို့အရှေ့ဘက် တမိုင်သာသာအကွာ ၌ ရှေးအတီ သက္ကရာဇ် (၇၀၀) ကျော်သမယ-အရှင် မဟာသိ လဝံသစသော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တို့ စာပေသင်ကြား ရေးသား၍ နေထိုင်သွားရာဖြစ်သော နတ်မိတောရကျောင်းသို့ချဉ်းကပ်ခါ အရညဝါသီ တောမိပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ဖြင့် နေထိုင်ခဲ့လေပြီ။

ရောမခါးတောင်းကြိုက်ကြီးနှင့်

ခရုချောင်းရှိက်သော ဥက္ကဋ္ဌ

ဤသို့အားဖြင့် ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာ အေးငြိမ်းစွာ နေထိုင်စဉ် တနေ့သောအခါ တောင် တွင်း ကြီး မြို့နယ် ပိုင်

ဝန်ထောက်သည် နတ်မှီတောရကျောင်းသို့ ရောက်လာပြီး-
 ရန်ကုန်မြို့ ဆဋ္ဌသံဂါယနာဆိုင်ရာမှ ပင့်ဖိတ်စာကို ဆက်ကပ်၍
 ကြွရောက်ရန်ကိုပါ လျှောက်ထားစေလေပြီ။ ၎င်းကိုယ်တိုင်လည်း
 အက်စကော့တွေဘာတွေနှင့်ဖြစ်ပြီး၊ တပါတည်းမကွေးမြို့လေ
 ယဉ်ကွင်းသို့ လိုက်ပို့လေတော့သည်။ ရန်ကုန်မြို့သက်ဆိုင်ရာ
 ဌာနသို့ရောက်၍ အလုပ်စတင်လျှင် ဝင်ချင်း ဘာကိုစတွေရသ
 နည်း၊ သုတ်သီလကွန်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်ကို ပြင်ဆင်ရမည့်
 မြန်မာပါဠိဝိသောဒကလုပ်ငန်းကြီးနှင့် တိုးနေလေတော့၏။ ပို၍
 နေဒါတွေကိုဖယ်ထုတ်၊ မဟုတ်တာတွေကိုချန်ထား၊ မှားဒါတွေ
 ကိုပြင်ရမှာလားဟု သက်ဆိုင်ရာ သာသနာပိုင်တို့ကို မေးမြန်း
 စုံစမ်းကြည့်ရာ ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး။ မန္တလေးမြို့ ပဉ္စမသံဂါယနာ
 တင် မင်းတုံးမင်းကြားကြီး၏ ကျောက်စာမူကို အလေးပြု၍
 ပြင်ဆင်ဖို့ပါ။ (ဝါ) နယ်အခြားတို့တွေကို နဲ့နဲ့ပါးပါးကြည့်
 ကောင်းအောင် ဆွဲချဖို့ပါ။ ဟူသောအဖြေကို ရရှိသဖြင့်
 သူ့မှာအလွန်အကျူး အထူးတာဝန် ပေးသွားခါ-စား-စား
 သောက်သောက်နှင့် လျှောက်ပတ်ပြီး သူ၏တာဝန်ကို ကြေပြန်
 စေခဲ့လေသည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ပွဲ ဝင်နွဲ့ပြန်ရ ဥက္ကဋ္ဌ

ပဉ္စမနေ့၌သူသည် ကြိုကြိုက်ခဲ့သော ဆဋ္ဌသံဂါယနာဆိုင်
 ရာသတင်းအစုံ ကိုယ်တွေ့မျက်မြင်ဖူးလုံစေရန် ကျောင်းဆောင်
 အသီးသီးသို့ နှံ့အောင်သွား၍ကြည့်ရှုခဲ့သည်။ ဆွမ်းစားပွဲသို့
 လည်း တက်ရောက်၍နေရာ ယူခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဖုန်းပေး
 သုံးဆောင်မှုကိုကား လျှစ်လျူရှုပေကွာပြုခဲ့သည်။ ပဉ္စမနေ့တွင်
 မိုးစွေအုံ ကာရွာတုံ့ သါလှဖြစ်၍နေအအေးခါတ်ပတ်ဖွဲ့သည့်အ
 ပြင် မဟာပါသာဏ ခန့်ငြားလှသော ထယ်ဝါလှသောလှိုင်ဂူ
 ကြီးအတွင်း၌ လေးနာရီတိုင်တိုင်နေရခြင်းကလည်း စူးရှထက်

မြက်သောကာယိကဒုက္ခ (၀၂) ကိုယ်၏ ဆင်းရဲမှုကို ပေးပြန်လေသည်။

ဤနည်းနှင့်နှင်သုံးရက်တိုင်တိုင် ဆက်လက်တက်ရောက် ဆဋ္ဌသံဂါယနာဆိုင်ရာ ဗဟုသုတကိုယူခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဒုတိယနေ့များ၌မူ ခန်းနားလှသော ဆွမ်းစားကျောင်းသို့ချဉ်းကပ်ခြင်းအမှုကို ဥပေက္ခာပြုခဲ့သည်။ ယင်းသို့ (၃) ရက်တိုင်တိုင် သံဂါယနာတင်ပွဲသို့ ဝင်ရောက်ဆင်နွှဲပါရ ကုသလကြောင့် ငါးလကျော်ကျော်ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးသို့ တက်ရောက်ခဲ့ရ၏။ ယခုတိုင် ကျန်းမာပြီး-စိတ်ချရပြီဟူသော ဆရာဝန်၏လက်မှတ်မရသေး၍ ဆေးရုံမှာကွေးလျှက်နေရဆဲပင်။ “ကြားကြားသမျှ အမျှ အမျှ ယူတော်မူကြပါဗျာရီ” ဟူ၍သာ တခါတရံကုန်းပြီးအော်လိုက်ချင်သောစိတ်များ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဘူးလေသည်။

ကွန်မြူနစ်တွေ

ပုဒ္ဓဘာသာဖြစ် ကုန်မှာ စိုးလို့ ထင်ပါ့။

ကုန်ဆုံးလေပြီးသော ၁၉၅၃-နှစ်အတွင်းက မန္တလေးမြို့မိဘမဲ့ကျောင်းအုပ်ဆရာတော် အရှင်ပာရနှင့် သူ့ကို သြစတေးရီယပြည် ဗိယာနာမြို့ ကွန်ဂရက်မှ ဖိတ်ကြားခဲ့ပြီ။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များရရှိရန် သက်ဆိုင်ရာဌာနများသို့ တောင်းဆိုခဲ့ကြကုန်ပြီ။ သို့ရာတွင် ပုလိပ်ရုံးမှ နိုင်ငံခြားရေးရုံးသို့ရောက်သောအခါ ထစ်ခံနေလေပြီ။ ၎င်းရုံးမှ ချိုသည်ခါးသည် ထိုနှစ်သည်တွင် အဘယ်မည်သော (သည်) မျိုးကို မှ ပြန်ကြားခြင်းမပြုဘဲ ယခုတိုင်အောင်ရေငုံလျှက်နေခဲ့၏။ သက်ဆိုင်ရာသို့ အစုံစမ်းခိုင်းကြည့်မှသာ ဤကိုယ်တော်နှစ်ပ’ကိုဘယ်နည်းနှင့်မှ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် မပေးနိုင်ကြောင်း တဆင့်စကားကြားသိရတော့သည်။ “ဪ...ဗမာနိုင်ငံအတွက် ယဉ်ကျေးမှုအာရုဏ်တက်ပြီး မိုးပင်မလင်းသေးပါတကား၊ အခြား-အခြားလူတွေ ဘုန်းကြီးတွေတော့ နိုင်ငံရပ်ခြား သွားလာလည်

ပတ်တို အခွင့်အရေးရရှိကြသားဘဲ၊ ကိုယ်တော်တို့နှစ်ပါးကျကာ မှ-ဘာပြုလို့ မပေးလိုဟု ငြင်းဆိုနေပါသလဲ” ဟုအချို့ လူများက မေးမြန်းလျှောက်ထားကြရာ “ကွန်မြူနစ်တွေ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်ကုန်မှာစိုးလို့ ထင်ပါ” ဟုရီရီမောမော ပြန်လည်ပြောဆို လျှက်ရှိတော့သည်။ ထိုအခါကျမှ သူသည် အမေရိကန်၏-သံ ရောင်လိုက်ပြီး ဗမာနိုင်ငံက အသုံးပြုနေသော သံကန့်လန့်ကာ စကားလုံး၏အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း နားလည်မှု ရရှိခဲ့လေပြီ။ တိုင်းတပါးဖြစ်သော ဟိုနိုင်ငံ သည်နိုင်ငံတို့ကသူတို့ နိုင်ငံအတွင်းသို့မဝင်စေရန် ကာထားသော သံကန့်လန့်ကာမ ဟုတ်၊ အဟုတ်သော်တမူကား သည်နိုင်ငံ-သည်နိုင်ငံကအပြင် မထွက်နိုင်အောင် ကာထားသော သံကန့်လန့်ကာပင်ဖြစ်လေ တော့သတည်း။

အသျှင် ဥက္ကဋ္ဌ၏ စာပေများ

- ၁။ ရှင်သာမဏေဘဝဖြင့် “စိန်တင့်ကြီး” ခေါ်လုံးချင်းဝတ္ထု ကို (၄) တွဲတိတိရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။
- ၂။ မောင်မေတ္တာ၊ ဘိုးမေတ္တာ၊ အရှင်ဥက္ကဋ္ဌဟူသော အမည် အမျိုးမျိုးဖြင့် လယ်တီတရားသတင်းစာ၊ တိုးတက်ရေးမဂ္ဂဇင်း ပြုပြင်ရေးမဂ္ဂဇင်း၊ ဟံသာဝတီမဂ္ဂဇင်း၊ ဘားမားဂျာနယ်တို့၌ ဆောင်းပါးများကို အစဉ်မပြတ် ရေးသားခဲ့၍ အိန္ဒိယပြည် ထုတ် မဟာဗေဒီဂျာနယ်၌လည်း အင်္ဂလိပ် ဘာသာ ဖြင့် ထိုဆောင်းပါးများ ရေးသားဘူးခဲ့သည်။
- ၃။ သျှင်ဥက္ကဋ္ဌရေး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီးသော ကျမ်းများမှာ လမ်းနှစ်သွယ်၊ ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်၊ အို-ယောဂီသင်ဘယ်လဲ့၊ ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ၊ ကပ္ပံပြဿနာကျမ်း၊ ကန်တော့ပန်း၊ လူသေလူဖြစ်ကျမ်းတို့ ဖြစ်သည်။ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း မပြုရသေးသော ရေးသားပြီး စာအုပ်ပေါင်းမှာသည် ၃၀-ကျော်မျှရှိပေသေးသည်။

၄။ သမာသမဂ္ဂဝါဒ(အိမလ်ဘန့်-ရေး မဘက်စ်ဝါဒဆိုတာ
ဘာလဲ)“လူသားနှင့်မြေလွှာ” စသောဘာသာပြန်စာအုပ်များ
ဗမာ့တပ်မတော်စစ်ဦးစီးအဖွဲ့၏ တောင်းပန်လျှောက်ထားချက်
အရ ဂျာမန်စစ်ဝိဇ္ဇာကြီး ကားလ်ဗွန်ကလေးဇွတ်၏ “စစ်ပညာ
ကျမ်းရင်းကြီး” ကိုလည်း “ယုဒ့အဘိဓမ္မာ” ဟူသောအမည်ဖြင့်
ဘာသာပြန်ဆိုရေးသားပေးခဲ့လေသည်။

ဥက္ကဋ္ဌ၏ နောက်ဆုံးကြိုးပမ်းချက်

နောက်ပိုင်း၌ကား အသျှင်ဥက္ကဋ္ဌသည် ဗုဒ္ဓ သာ သ နာ ကို
ထကမ္ဘာလုံးဖြန့်ချိနိုင်ရေး၊ ဗုဒ္ဓ၏ ဧဟိပဿိကဓမ္မများနှင့်ပတ်
သက်၍ အစမ်းအသပ်အစစ်အဆေးခံနိုင်ပုံကိုကမ္ဘာအရပ်ရပ်ရှိ
စိတ်ပါဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများအား ဘိတ်ကြားကာ ဆွေး
နွေးညှိနှိုင်းရေးဟူသော ကြီးမားမြင့်မြတ်လှသည့် အာသိသတို့
ဖြင့် တောင်တွင်းကြီးမြို့ အရှေ့ဘက်တမိုင်ကျော်အကွာရှိနတ်မိ
တောရကျောင်းကြီး၌ “ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်”အမည်ဖြင့် ဆိုင်းဘုတ်
ကြီးတင်ကာ ကြိုးပမ်းစီစဉ်နေခဲ့လေသည်။

ထိုသို့ကြိုးပမ်းနေဆဲမှာပင် လူသေလူဖြစ်အမှုပွေကာ ဘမ်း
ဆီးအရေးယူခံလိုက်ရသူဖြင့် အသျှင်ဥက္ကဋ္ဌ၏ ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်မှာ
တောရကျောင်း၏ ဆိုင်းဘုတ်ကြီးသာဖြစ်နေပြီး ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓ
သာသနာပြုလုပ်ငန်းမှာလည်း ယနေ့တိုင် တာမစုနိုင်သေးဘဲ
ဖြစ်နေရှာပေသေးသည်။

လူတမျိုးနှင့် တမျိုး-

ချစ်ကြည်ရေးနှင့်ငြိမ်းချမ်းရေး

သစ္စာနှင့်-မေတ္တာတရားကို သရုပ်ပြထားသော

ရာမာယဏ-ရာမကျင့်စဉ်

၁၁၇

ရာမဇာတ်တော်ကြီး

ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂ

ရွှေပြည်တန်-စိုးဝင်း

အိန္ဒိယစာပေ-အင်္ဂလိပ်စာပေအရပ်ရပ်မှ

ယုတေသနပြု၍-ဘာသာပြန်ရေးသားသည်။

ထွက်ဆဲ

ရွှေပြည်တန်စာအုပ်တိုက်

ရန်ကုန်